

Wiadomości Uniwersyteckie

Nr 6/235
Czerwiec
2017

150.

rocznica urodzin
Marii Curie-Skłodowskiej

Fotorelacja

JUBILEUSZ

Największy drzeworyt
w Polsce...

s. 24–25

NAUKA I LUDZIE

„Równać do najlepszych”,
czyli o edukacji akademickiej
na polskich uczelniach...

s. 30–31

NAUKA I LUDZIE

W antycznej Olimpii
o... współczesnych wartościach...

s. 42–43

PL ISSN 1233-216X

Prof. Kongkiti Phusavat Honorowym Profesorem UMCS

18.05.2017 r.

Fot. Bartosz Proll

Spis treści

WYDARZENIA

- 4 : Z życia Uczelni
- 14 : Na Wydziałach

KARTKA Z KALENDARZA

- 21 : Sympozjum z okazji jubileuszu prof. W. Witkowskiego „Od prawa przeszłego do współczesnego”
- 22 : Nasz Szef...

JUBILEUSZ

- 24 : Największy drzeworyt w Polsce powstał z okazji jubileuszu 150. rocznicy urodzin Marii Curie-Skłodowskiej
- 26 : Konferencja pt. „Śladami Marii Curie-Skłodowskiej...”
- 28 : Jej portret... i Antoni Michalak

NAUKA I LUDZIE

- 30 : „Równać do najlepszych”, czyli o edukacji akademickiej na polskich uczelniach w optyce konferencji programowych w ramach przygotowań do Narodowego Kongresu Nauki
- 31 : Wystawa o Marii Curie-Skłodowskiej w słowackim Bardejowie
- 32 : XXXIII konferencja poświęcona badaniom archeologicznym w 2016 r.
- 34 : Konferencja nt. postulatu władzy racjonalnej
- 36 : Prawnik filozofujący, filozof prawa, entuzjasta radosnego życia... Rozmowa z prof. Romanem A. Tokarczykiem
- 41 : Spotkanie wielkanocne NSZZ „Solidarność” UMCS w Dworku Kościuszków
- 42 : W antycznej Olimpii o... współczesnych wartościach

- 43 : Skarbona UKZ „Solidarność” UMCS z 1980 r. odnaleziona i odnowiona
- 44 : Projekty w ramach „Inkubatora Innowacyjności”
- 44 : XVII Świat Słowian w Pobierowie
- 46 : Lublin w Moskwie – XIII konferencja EUROJOS
- 47 : Konferencja „Współczesne media – media multimodalne”
- 48 : Konferencja pt. „Dźwięk »r« w języku”
- 48 : Sympozjum „Sztuka/twórczość – edukacja”
- 49 : I Międzynarodowe Sympozjum Naukowo-Metodyczne „Innowacje w edukacji”
- 50 : Tegoroczni nominowani do Nagrody im. Jerzego Giedroycia
- 50 : 9. edycja No Budget Show
- 50 : X Sympozjum Transgraniczne w Woli Uhruskiej

SPRAWY STUDENCKIE

- 52 : Kozienalia 2017 – był ogień!
- 54 : I Akademickie Mistrzostwa Geoinformatyczne – GIS Challenge 2017
- 57 : Zajęcia rysunkowe w Ogrodzie Botanicznym UMCS
- 57 : Student ma talent
- 58 : Czy warto zobaczyć tegoroczne Biennale di Venezia, czyli studenci ISP we Włoszech
- 59 : Konferencja ukrainistyczna
- 60 : Multimedialny quiz o Lublinie w CJKP UMCS z okazji jubileuszu 700-lecia miasta
- 61 : SKNP „SmartCity” na „LublinJams #4: Miasto w naszych rękach”
- 62 : Studenci z Woroneża na Wydziale Politologii UMCS
- 63 : Studenci WNoZiGP na konferencji „GIS w inżynierii środowiska”

W ŚWIECIE KSIĄŻEK

- 64 : Nowości Wydawnictwa UMCS
- 69 : Ależ książka!

Wydawca: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Adres redakcji: pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5, p. 1305, 20-031 Lublin, tel. 81 537 54 19

e-mail: wiadomosci@umcs.lublin.pl
www.wiadomosci.umcs.pl

Redakcja: Aneta Adamska, Agnieszka Gałczyńska, Marcin Gołębiowski, Ewa Kawałko-Marczuk (redaktor naczelny), Marta Kostrzewa

Współpracownicy: Sara Filipiak, Monika Gabrys-Sławińska, Jolanta Jarzyńska, Jerzy Kasprzak, Eliza Komierzyńska-Orlińska, Konrad Koperwas, Włocław

Kostko, Urszula Lewartowicz, Piotr Majewski, Ewelina Mazurkiewicz, Monika Mielko-Remiszewska, Przemysław Mroczek, Aneta Okuń, Monika Pańczyk, Sylwia Skotnicka, Krzysztof Trojnar

Okładka: Kozienalia 2017, fot. Marcin Wiechnik

Druk: Petit

Nakład: 630 egz.

Projekt graficzny i skład: Studio DTP Academicon, ntp@academicon.pl, <http://ntp.academicon.pl/>

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty nadesłanych tekstów. Ma również prawo do wyboru tekstów do publikacji.

Z ŻYCIA

Kalendarium władz rektorskich

3.05

– prorektor A. Orłowska i prorektor A. Bereza reprezentowali nasz Uniwersytet podczas uroczystej sesji Rady Miasta Lublin w Trybunale Koronnym oraz na uroczystościach na Placu Zamkowym z okazji Święta Narodowego 3 Maja. ●

8.05

– prorektor A. Orłowska wzięła udział w obradach IX ogólnopolskiej konferencji naukowej „Współczesne media – media multimodalne” na Wydziale Politologii. ●

9.05

– prorektor A. Orłowska spotkała się z przedstawicielami Programu Stypendialnego Rządu RP im. K. Kalinowskiego ws. realizacji studiów na UMCS przez białoruskich stypendystów. ●

10.05

– prorektor A. Orłowska gościła ambasadora Bułgarii w Polsce Emila Yalnazowa oraz konsula honorowego Bułgarii w Polsce Witolda Karczewskiego, a także spotkała się ze studentami z Uniwersytetu w Woroneżu, którzy gościli na UMCS;

– prorektor R. Dobrowolski wzięł udział w pożegnaniu śp. prof. Stanisława Hałasa, które odbyło się na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki;

– prorektor A. Bereza wzięł udział w konferencji „Autonomia uczelni i środowiska akademickiego – odpowiedzialność i etos akademicki”, zorganizowanej przez KRASP, Instytut Problemów Współczesnej Cywilizacji im. M. Dietricha i Politechnikę Warszawską – gospodarza spotkania. ●

11.05

– rektor S. Michałowski wzięł udział jako wiceprzewodniczący KRUP w posiedzeniu plenarnym Rady Głównej w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego;

– prorektor A. Orłowska uczestniczyła w posiedzeniu Komisji Kształcenia KRASP w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej w Warszawie, które dotyczyło jakości kształcenia w szkołach wyższych w świetle wyników wizytacji w uczelniach;

– prorektor R. Dobrowolski wzięł udział w otwarciu I Akademickich Mistrzostw Polski – GIS Challenge na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej;

– prorektor R. Dobrowolski uczestniczył w posiedzeniu Podkomisji stałej ds. nauki i szkolnictwa wyższego w gmachu Sejmu RP. ●

11–12.05

– prorektor A. Orłowska wzięła udział w XIII międzynarodowej konferencji naukowej „Wielkie tematy kultury w literaturach słowiańskich. Tanatos” na Uniwersytecie Wrocławskim. ●

14.05

– prorektor A. Bereza wręczył nagrody laureatom konkursu „Akademickie oblicze Lublina” w Inkubatorze Medialno-Artystycznym. Wydarzenie było zwieńczeniem X Lubelskich Dni Fotografii (8–14.05). ●

15.05

– rektor S. Michałowski uczestniczył w uroczystym posiedzeniu Senatu z okazji Święta Politechniki Lubelskiej, podczas którego nadano tytuł Honorowego Profesora PL prof. dr. hab. Lucjanowi Pawłowskiemu;

– prorektor R. Dobrowolski wzięł udział w otwarciu II Klimatycznego Forum Metropolitalnego w Lubelskim Centrum Konferencyjnym. ●

17.05

– prorektor A. Orłowska reprezentowała UMCS podczas spotkania inauguracyjnego Lubelskiego Klastra Seniora w siedzibie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej;

– prorektor R. Dobrowolski otworzył Międzynarodową Konferencję MakeLearn&TIMM Joint International Conference 2017: Management Challenges in a Network Economy, zorganizowanej przez Wydział Ekonomiczny oraz International School for Social and Business Studies (Celje, Słowenia), Kasetsart University (Bangkok, Tajlandia) i Fundację UMCS. ●

18.05

– rektor S. Michałowski wzięł udział w ceremonii otwarcia Głównych Mistrzostw Polski Seniorów i Młodzieżowców w Pływaniu w pływalni Aqua Lublin, które odbywały się w dn. 18–21.05;

– prorektor U. Bobryk reprezentowała naszą Uczelnię podczas uroczystości nadania tytułu doktora *honoris causa* UP prof. Janowi Jankowskiemu w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Przyrodniczego;

– prorektor R. Dobrowolski wzięł udział w posiedzeniu Uniwersyteckiej Komisji Nauki na Uniwersytecie Wrocławskim. ●

19.05

– rektor S. Michałowski przewodniczył posiedzeniu Stałego Zespołu Roboczego ds. Edukacji i Szkolnictwa Wyższego Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego w siedzibie Urzędu Marszał-

UCZELNI

Opracowanie: Redakcja

kowskiego. Przedmiotem obrad było „Określenie zasad współpracy uczelni, biznesu i administracji na zasadzie złotego trójkąta, wynikających z Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego do 2020 r.”;

- prorektor A. Orłowska uczestniczyła w obradach VII Konferencji Zespołu Badania Wpływu Społecznego na Wydziale Pedagogiki i Psychologii.

20.05

- prorektor U. Bobryk wzięła udział w wystawie „Tempus fugit, musica manet. Bronisław Kazimierz Przybylski in memoriam” w Filharmonii Lubelskiej, towarzyszącej XXI Forum Witolda Lutosławskiego.

22.05

- rektor S. Michałowski wzięł udział w posiedzeniu plenarnym KRUP na UKSW w Warszawie;
- prorektor A. Orłowska wzięła udział w I Międzynarodowym Sympozjum Naukowo-Metodycznym „Innowacje w edukacji”;
- prorektor R. Dobrowolski uczestniczył w uroczystości wręczenia Nagrody im. Iwana Wyhowskiego w Pałacu Kazimierzowskim w Warszawie.

23.05

- prorektor A. Orłowska uczestniczyła w konferencji „Współczesne wyzwania w zarządzaniu uczelnią – standardy antyplagiatowe podwyższające jakość kształcenia” w Warszawie.

24.05

- prorektor A. Orłowska reprezentowała Uczelnię podczas uroczystego wręczenia stypendiów studenckich marszałka województwa lubelskiego studentom osiągnięciem wybitne wy-

niki w nauce, które odbyło się w Lubelskim Centrum Konferencyjnym.

25.05

- prorektor A. Orłowska wzięła udział w uroczystości z okazji 25-lecia Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Puławach, a także w konferencji „Lublin w kulturze – kultura w Lublinie. Dziedzictwo kulturowe miasta od średniowiecza do współczesności” w Muzeum Lubelskim.

26.05

- rektor S. Michałowski uczestniczył w lubelskich obchodach Dnia Samorządu Terytorialnego w Trybunale Koronnym;
- prorektor A. Orłowska wzięła udział w posiedzeniu Rady Naukowej Centrum Europy Wschodniej;
- prorektor A. Bereza wzięł udział w uroczystej sesji Rady Powiatu w Lublinie z okazji „Dnia Samorządu Terytorialnego”.

29.05

- rektor S. Michałowski wzięł udział w konferencji naukowo-szkoleniowej „Psychologia w praktyce edukacyjnej, opiekuńczej i społecznej” na Wydziale Pedagogiki i Psychologii.

30.05

- rektor S. Michałowski wzięł udział w posiedzeniu plenarnym Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego w Urzędzie Marszałkowskim.

31.05

- odbyło się spotkanie ws. arkusza oceny pracownika, w którym udział wzięli prorektorzy: A. Orłowska, R. Dobrowolski i A. Bereza oraz A. Krukowska, A. Borzęcka-Szajner, K. Kasperek i A. Grzegorzczak.

III Festiwal Chórów Miast Partnerskich Lublina

Wacjami na stojąco zakończył się III Festiwal Chórów Miast Partnerskich Lublina. Wydarzenie odbyło się w dn. 12–13 maja i wpisało się w program obchodów jubileuszu 700-lecia miasta. Inicjatywa wywodzi się ze środowiska akademickiego, a jej pomysłodawcą jest prorektor Urszula Bobryk – dyrygent i kierownik artystyczny Chóru Akademickiego UMCS im. Jadwigi Czerwińskiej. Festiwal od początku jest współorganizowany przez prezydenta Lublina oraz rektora UMCS. Ideą przyświecającą jego powstaniu była wymiana doświadczeń muzyków z różnych państw oraz promocja polskiej muzyki chóralnej poza granicami kraju.

W tegorocznej edycji wystąpiły:

- Chór Associazione Filarmonica Santa Cecilia z Włoch,
- Chór mieszany „Gaudeamus” Uniwersytetu Pedagogicznego im. Iwana Franki z Ukrainy,
- Chór „Tonfarbe” z Niemiec,
- Abchaski Chór Państwowy im. Gurama Kurashviliiego z Gruzji.

Pierwszego dnia w Trybunale Koronnym odbyła się prezentacja chórów w repertuarze narodowym. Punktem kulminacyjnym był koncert 13 maja w Filharmonii Lubelskiej. Zagraniczni goście wraz z Chórem Akademickim UMCS, Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii im. H. Wieniawskiego w Lublinie oraz solistami – Małgorzatą Rodek i Jarosławem Brękiem, pod batutą prof. Urszuli Bobryk, wykonali oratorium *Exegi Monumentum* Romualda Twardowskiego, który zaszczylił wydarzenie swoją obecnością.

Po koncercie prezydent Krzysztof Żuk wręczył medale 700-lecia Lublina, które otrzymali: prorektor Urszula Bobryk, Chór Akademicki UMCS oraz przedstawiciele zaproszonych chórów. Gratulacje artystom złożyli także rektor Stanisław Michałowski oraz dyrektor Filharmonii Lubelskiej Jan Sęk. W wydarzeniu udział wzięli także prorektorzy Alina Orłowska i Arkadiusz Bereza. Na zakończenie koncertu zabrzmiał hymn łańciski ku czci św. Stanisława Szczepanowskiego *Gaude Mater Polonia* w wykonaniu wszystkich chórów.

Fot. Bartosz Prohl

Fot. Bartosz Prohl

Odśonięcie tablicy pamiątkowej ku czci prof. M. Łesiowa

12 maja na Wydziale Humanistycznym odbyła się uroczystość odśonięcia tablicy pamiątkowej ku czci śp. prof. Michała Łesiowa, zorganizowana przez Instytut Filologii Słowiańskiej oraz Parafię Greckokatolicką pw.

Narodzenia NMP w Lublinie. Wydarzeniu towarzyszyła m.in. promocja książki *Мова, фольклор, література польсько-українського пограниччя* (zbiór studiów i artykułów prof. Michała Łesiowa w tłumaczeniu na język ukraiński).

Fot. Bartosz Prohl

Prof. dr hab. Michał Łeśiów (1928–2016) – językoznawca, dialektolog, historyk języka, ceniony i lubiany nauczyciel akademicki, wychowawca wielu pokoleń slawistów, człowiek porozumienia i dialogu, zwłaszcza polsko-ukraińskiego. Przez ponad 60 lat nierozwalnie związany z Lublinem – najpierw jako student, potem wieloletni pracownik UMCS i KUL i współpracownik Wyższego Seminarium Duchownego, prowadzący zajęcia dla kleryków wyznania greckokatolickiego.

W 1950 r. podjął studia na filologii polskiej KUL, które ukończył

Konferencja MakeLearn&TIIM

Fot. Bartosz Proń

Fot. Bartosz Proń

Fot. Bartosz Proń

kład prof. Sang Chul Parka, analizy biznesowe *case study* prowadzone przez Lorraine Warne z University of Cambridge, panel biznesowy traktujący o współpracy nauki i biznesu, panel rektorów czy panel redaktorów naczelnych międzynarodowych czasopism naukowych.

Konferencji towarzyszyły m.in.: uroczystość nadania tytułu Honorowego Profesora UMCS prof. Kongkietiemu Phusavatowi z Kasetsart University w Bangkoku oraz oficjalna gala, podczas której wręczone zostały nagrody za najlepszy artykuł naukowy oraz dla najliczniejszej grupy uczestników.

w 1955 r. Po rocznym pobycie na stażu naukowym w Instytucie Językoznawstwa PAN w Krakowie powrócił do Lublina w 1956 r., by rozpocząć pracę w Katedrze Języka Polskiego UMCS. Od tego momentu był nieprzerwanie związany z naszą Uczelnią, pełniąc różne funkcje – kierownika Zakładu Filologii Rosyjskiej (później Zakładu Języka Rosyjskiego) oraz Zakładu Filologii Ukraińskiej, dyrektora Instytutu Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej oraz dziekana Wydziału Humanistycznego (1981–1984).

W dn. 17–19 maja w Lublinie odbyła się kolejna Międzynarodowa Konferencja MakeLearn&TIIM, zorganizowana z inicjatywy: International School for Social and Business Studies (Słowenia), Politechnica University of Timișoara (Rumunia), Kasetsart University (Tajlandia) i Wydziału Ekonomicznego UMCS. Wydarzenie zgromadziło ponad 180 uczestników z 18 krajów świata, m.in. z Polski, Czech, Słowenii, Hiszpanii, Iranu, Izraela i Stanów Zjednoczonych, którzy podczas kilkudziesięciu sesji tematycznych zaprezentowali autorskie wyniki badań. Tematyka sesji oscylowała wokół: biznesu i przedsiębiorczości, edukacji, marketingu, zarządzania kapitałem ludzkim, innowacji i szeroko pojętej ekonomii.

Odbyło się także wiele paneli dyskusyjnych i wykładów, m.in.: wy-

Fot. Bartosz Proń

Prof. K. Phusavat Honorowym Profesorem UMCS

18 maja tytuł Honorowego Profesora UMCS otrzymał prof. Kongkiti Phusavat. Uroczystość odbyła się w Auli Uniwersyteckiej na Wydziale Prawa i Administracji.

Sylwetkę prof. K. Phusavata przedstawiła dr hab. Agnieszka Sitko-Lutek, prof. nadzw., kierownik Zakładu Zarządzania. Honorowy Profesor jest absolwentem Virginia Polytechnic Institute and State University – Virginia Tech (USA), gdzie uzyskał też stopień doktora w dyscyplinie inżynieria systemów (1995). Od 2005 r. pracuje jako dyrektor międzynarodowego programu doktorskiego z zakresu inżynierii przemysłowej w Kasetsart University w Bangkoku.

Prof. K. Phusavat jest osobą integrującą Wydział Ekonomiczny UMCS z międzynarodowym środowiskiem naukowym. Efektem jego współpracy z Wydziałem było m.in. powołanie międzynarodowego wydawnictwa naukowego „ToKnowPress” (jego założycielem obok UMCS były ISSBS ze słoweńskiego Celje oraz Kasetsart University w Bangkoku), a także przygotowanie „Projektu innowacyjnego: Nowy model kompleksowej obsługi potrzeb innowacyjnych przedsiębiorstw – Inno-Broker” czy uruchomienie kierunku kształcenia logistyka i unowocześnienie programu studiów doktoranckich.

Podczas uroczystości, w dowód uznania za szczególny wkład w realizację wieloletniej i aktywnej współpracy z Wydziałem Ekonomicznym UMCS, rektor Stanisław Michałowski i dziekan Wydziału Ekonomicznego Zbigniew Pastuszek wręczyli prof. K. Phusawatowi dyplom oraz statuetkę Marii Curie. Prorektor Alina Orłowska odczytała nadesłane listy gratulacyjne. Na zakończenie głos zabrał gość honorowy, który w ciepłych słowach mówił o przyjaźni między naukowcami z Bangkoku a pracownikami Wydziału Ekonomicznego UMCS.

Fot. Bartosz Profil

Dzień Roślin na UMCS

19 maja na Wydziale Biologii i Biotechnologii odbył się Dzień Roślin 2017, który uroczystie otworzyła prorektor Urszula Bobryk. W ramach wydarzenia dr Agnieszka Hanaka wygłosiła wykład pt. „Roślinne rewolucje w życiu człowieka”, zaś dr Hanna Wójciak wygłosiła wykład pt. „Co zawdzięczamy glonom? Znaczenie glonów w przyrodzie i wykorzystanie ich przez człowieka”. W programie były też warsztaty (W niepozornych roślinach tkwi ogromna siła; Tylko pyłek; Rośliny w szkle; Rośliny w mikroskali) oraz spotkania w Muzeum Wydziału Biologii i Biotechnologii, Ogrodzie Botanicznym UMCS oraz Szkole Podstawowej w Maciej

Starym. W wydarzeniu licznie uczestniczyła młodzież ze szkół ponadpodstawowych.

Dzień Roślin na UMCS był częścią IV edycji międzynarodowej akcji „Fascynujący Świat Roślin”, która odbywała się na całym świecie pod auspicjami Europejskiej Organizacji Nauk o Roślinach. Celem akcji było zaprezentowanie pracy osób zafascynowanych światem roślin, a także przekazanie przesłania, że wiedza o roślinach jest bardzo ważna dla rozwoju rolnictwa, zrównoważonego wytwarzania żywności, ogrodnictwa i leśnictwa.

Fot. Bartosz Profil

Fot. Bartosz Profil

Piknik integracyjny „Alter Idem”

Fot. Bartosz Profil

Zrzeszenie Studentów Niepełnosprawnych „Alter Idem” oraz Zespół ds. Obsługi Osób Niepełnosprawnych UMCS zorganizowały 19 maja piknik integracyjny pn. „Poszerzaj horyzonty z Alter Idem”, w którym udział wzięła prorektor Urszula Bobryk. Wydarzenie odbyło się na pl. M. Curie-Skłodowskiej z okazji siódmej rocznicy powstania Zrzeszenia.

Organizatorzy zaprosili na wspólne grillowanie oraz prezentację działalności organizacji pozarządowych zajmujących się pomocą osobom z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Dzięki zabawie oraz realizowaniu wyznaczonych zadań uczestnicy mogli lepiej poznać świat osób z niepełnosprawnościami. Odbyły się także improwizacje muzyczne oraz występ duet Marcin Kruk&Karol Zieliński.

Fot. Bartosz Profil

Kontynuacją wydarzenia była organizowana w dn. 20–21 maja w Instytucie Informatyki Ogólnopolska Konferencja Studentów z Niepełnosprawnościami „Przekroczyć granice niepełnosprawności – odnaleźć pasję”. Spotkanie dotyczyło pasji i marzeń osób z niepełnosprawnością, które wbrew przeciwnościom losu rozwijają swoje zainteresowania. Organizatorzy zapewнили m.in. tłumacza języka migowego czy symultaniczny przekaz tekstowy (*speech to text*).

30 maja w Muzeum Lubelskim podczas gali „Aktywni z Lublina” nagrodzono osoby i organizacje promujące aktywność osób z niepełnosprawnością. Medal Prezydenta Lublina w kategorii „Instytucja lub organizacja działająca na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnością” otrzymało ZSN „Alter Idem” UMCS.

Fot. Bartosz Profil

Fot. Katarzyna Kozielewicz

Wizyta delegacji z Drohobycza

22 maja nasz Uniwersytet gościł delegację z Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. I. Franki w Drohobyczu w składzie: rektor prof. Nadia Skotna, prorektor ds. kontaktów międzynarodowych dr Jurij Wowk oraz Olena Szwed. Podczas spotkania władze rektorskie UMCS reprezentowała prorektor Alina Orłowska.

Spotkanie było kontynuacją współpracy pomiędzy Uniwersytetem w Drohobyczu a naszą Uczelnią. Wśród dotychczasowych jej efektów można wymienić m.in. polsko-ukraiński periodyk „Pogranicze. Rocznik naukowy”, konferencje naukowe oraz liczne wzajemne wizyty studentów z kierunków humanistycznych.

Delegacja z Drohobycza przyjechała do Lublina na zaproszenie Stowarzyszenia Festiwal Brunona Schulza – współorganizatora Międzynarodowego Festiwalu Brunona Schulza w Drohobyczu, na którym wielokrotnie gościli naukowcy z UMCS.

II Lubelskie Dni Modernizmu

Fot. Bartosz Prohl

W dniach 19–21 maja w Chatce Żaka odbyły się II Lubelskie Dni Modernizmu, zorganizowane w ramach obchodów 700-lecia Lublina przez Fundację Lubelska Agora Modernizmu (FLAM). Festiwal przeniósł uczestników w świat osiedli Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, która obchodzi 60-lecie istnienia, oraz obiektów Dzielnicy Uniwersyteckiej – przykładów powojennej urbanistycznej historii miasta. Nie zabrakło też designu – obok spotkań z projektantami organizatorzy przygotowali wystawę szkła autorstwa Eryki Trzewik-Drost i Jana Sylwestra Drosta.

Fot. Bartosz Prohl

Drugiego dnia podczas uroczystej gali w Inkubatorze Medialno-Artystycznym UMCS prezes FLAM Izabela Pastuszko oraz przewodniczący Rady Fundacji prof. dr hab. Jan Pomorski wręczyli pamiątkowe statuetki dla mecenasów Lubelskich Dni Modernizmu – II edycja tzw. „M-ki”. Wyróżnienia przyznano: naszemu Uniwersytetowi (statuetkę odebrała prorektor Urszula Bobryk), a także Miastu Lublin, Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Lubelskiego oraz Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej.

Celem Lubelskich Dni Modernizmu są spotkania z urbanistyką, architekturą i designem II połowy XX w., realizowane w formie różnorodnych warsztatów, prelekcji, otwartych dyskusji, spacerów, działań artystycznych i wystawienniczych. ●

Fot. Bartosz Prohl

Fot. Bartosz Prohl

Fot. Bartosz Prohl

Fot. Bartosz Prohl

scem organizowanych przez Uczelnię wydarzeń, a od 2013 r. udostępniany jest zwiedzającym. Obecny budynek jest rekonstrukcją wzniesioną na zachowanych piwnicach pierwotnego. W trakcie prac konserwatorskich użyto części materiałów pochodzących z rozbiórki dawnego dworu. Obiekt jest ujęty w Rejestrze Zabytków Lublina i podlega wraz z parkiem opiece konserwatorskiej.

Obchody Roku Kościuszkowskiego

Rok 2017 został ustanowiony Rokiem Tadeusza Kościuszki, w związku z przypadającą w nim 200. rocznicą śmierci generała. W obchody jubileuszu włączył się także Ogród Botaniczny UMCS, gdzie 21 maja przy Dworcu Kościuszków odbył się Koncert Pieśni Patriotycznej i Ludowej. Na scenie pojawili się: tancerze z grupy teatralno-tanecznej „Bajdurka” z Zespołu Szkół nr 12

w Lublinie; chór „Kamertonik” z Zespołu Szkół nr 12 w Lublinie; chór ze Szkoły Podstawowej im. T. Kościuszki w Czemiernikach; Zespół Ludowy „Sławiniacy” działający przy Towarzystwie Muzycznym im. H. Wieniawskiego w Lublinie oraz uczniowie ze Szkoły Podstawowej im. T. Kościuszki w Jastkowie.

Obecnie Dworek Kościuszków ma charakter reprezentacyjny – jest miej-

Fot. Bartosz Prohl

Fot. Bartosz Prohl

Fot. Bartosz Prohl

Rodzinna majówka w Ogrodzie Botanicznym

28 maja w Ogrodzie Botanicznym UMCS odbyła się Rodzinna Majówka. Organizatorzy przygotowali wiele atrakcji. W ramach akcji „Cukier Lukier” dzieci zobaczyły, jak powstają cukierki i lizaki. Przygotowano za-

Porozumienie pomiędzy UMCS i CEMEX

jęcia florystyczne, konkursy z nagrodami i malowanie twarzy dla najmłodszych, a także kiermasz roślin ozdobnych i owadożernych oraz pokaz rękodzieła i produktów naturalnych. Rodzice wraz z dziećmi uczestniczyli w zabawach ruchowych i tańcach animacyjnych, mogli skosztować ekologicznej kuchni oraz wziąć udział w spacerze z przewodnikiem. W Dworku Kościuszków odbył się wernisaż wystawy Huberta Ogara pt. *Liść – małe dzieło sztuki*. Prace zostały wykonane techniką drutoplastyki. Wystawa będzie dostępna dla zwiedzających do 2 lipca.

Fot. Bartosz Prohl

Archiwum Wydziału Ekonomicznego

19 maja zostało podpisane porozumienie pomiędzy UMCS i CEMEX, jednym z największych globalnych producentów i sprzedawców cementu, betonu towarowego oraz innych towarów budowlanych, prowadzącym swoją działalność na najbardziej dynamicznych rynkach świata.

Podczas spotkania rektor Stanisław Michałowski, dziekan Wydzia-

łu Ekonomicznego Zbigniew Pastuszak oraz prezes CEMEX Marcelo Catala Espinosa omówili założenia porozumienia, za realizację którego będzie odpowiedzialny Wydział Ekonomiczny. Ponadto prezes Marcelo Catala Espinosa wziął udział w panelu biznesowym Network Economy and IT: Creativity and Knowledge, który był częścią Konferencji MakeLearn&TIIM.

Otwarcie siłowni Fit&Gym AZS

Archiwum AZS UMCS

26 maja na Arenie Lublin odbyło się oficjalne otwarcie Siłowni Fit&Gym AZS, która powstała ze środków Budżetu Obywatelskiego na rok 2017 w ramach projektu „Sport dla każdego”, a korzystanie z niej jest bezpłatne dla mieszkańców Lublina. W uroczystości udział wzięli prorektor Arkadiusz Bereza. Fit&Gym AZS to profesjonalnie wyposażony i w pełni dostępny dla mieszkańców Lublina obiekt zlokalizowany na terenie stadionu Arena Lublin. Więcej informacji na stronie: www.obywatelski.azs.umcs.pl.

NASZE SUKCESY

Wyniki konkursów NCN

15 maja Narodowe Centrum Nauki ogłosiło wyniki konkursów OPUS 12, SONATA 12, PRELUDIUM 12 i POLONEZ 3. Do finansowania zakwalifikowano sześć projektów złożonych przez pracowników naszej Uczelni:

- dr Maciej Dąbrowski (Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki) – Proximity-induced ferromagnetism and valley polarization in 2D transition metal dichalcogenides (POLONEZ 3);
- mgr Kamil Deryło (Wydział Biologii i Biotechnologii) – Rola nowej izoformy rybosomalnego białka uL10 w regulacji aktywności maszynarii translacyjnej (PRELUDIUM 12);
- dr Emil Kruk (Wydział Prawa i Administracji) – Administracyjnoprawna ochrona zwierząt (SONATA 12);
- prof. dr hab. Jerzy Nawrocki (Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej) – Zintegrowane badania archeomagnetyczne i termoluminescencyjne jako narzędzie datowania budowli ceglanych w Polsce (OPUS 12);
- mgr Adam Włodarczyk (Wydział Chemii) – Cykliczne aminoalkohole jako pomocniki chiralne w syntezie enancjomerycznie czystych P-stereogennych fosfin i ich pochodnych (PRELUDIUM 12);
- prof. dr hab. Jerzy Żuk (Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki) – Inżynieria przerwy energetycznej w Ge z wykorzystaniem procesów nierównowagowych (OPUS 12).

Stypendia START dla pracowników UMCS

10 maja Fundacja na rzecz Nauki Polskiej ogłosiła listę laureatów 25. edycji stypendium START dla najzdolniejszych młodych naukowców z całej Polski. Spośród 1152 kandydatów organizatorzy wybrali 100 laureatów, w tym dwóch pracowników naszej Uczelni:

- dr Magdalenę Stefaniuk z Wydziału Chemii,
- dr. Piotra Kopra z Wydziału Biologii i Biotechnologii.

START jest największym w Polsce programem stypendialnym dla najlepszych młodych badaczy przed trzydziestką, reprezentujących wszystkie dziedziny nauki. Grono laureatów wszystkich konkursów, łącznie z tegorocznym, liczy już ponad 2800 osób. Stypendia, które można przeznaczyć na dowolny cel, mają wesprzeć finansowo młodych naukowców w trudnych początkach kariery badawczej i umożliwić im pełne poświęcenie się nauce. ●

Mgr Jarosław Pietruczuk z Zakładu Geologii i Paleogeografii został jednym z pięciu laureatów Nagrody im. Allana Robertsona, przyznawanej przez International Peatland Society młodym naukowcom z całego świata prowadzącym badania naukowe na obszarach torfowiskowych. Wyniki ogłoszono podczas Kongresu IPS, który odbył się w Aberdeen w Szkocji w dn. 28–31 maja. Młodzi naukowcy składający wnioski musieli przedstawić dotychczasowe osiąg-

Pracownik UMCS z Nagrodą im. A. Robertsona

nięcia w dziedzinie badań obszarów torfowiskowych, podkreślając dalsze kierunki i plany rozwoju prowadzonych badań. Po raz pierwszy wśród wyróżnionych znalazł się przedstawiciel z Polski. ●

Żurawie 2017

Znamy laureatów tegorocznej edycji nagrody „Żurawie – Lubelskie Wyróżnienia Kulturalne”. Spośród 12 nominowanych jury wyłoniło czterech zwycięzców. W kategorii słowo został nim Dominik Gac, doktorant w Zakładzie Teatrolologii. Za dźwięk nagrodę otrzymał Stanisław Leszczyński. Laureatem w kategorii obraz został Piotr K. Kamiński,

zaś w kategorii animator uhonorowano Agatę Sztorc. Każdy ze zwycięzców otrzymał nagrodę w wysokości 2 tys. złotych i statuetkę.

Laureatów wybrało jury w składzie: Piotr Celiński, Witold Dąbrowski, Grzegorz Józefczuk, Jarosław Koziara, Rafał Koziński, Grażyna Lutosławska, Janusz Opryński, Andrzej Rusin, Waldemar Tatarczuk i Bartosz Wójcik. Organizatorami „Żurawi” są Fundacja Kultury Audiowizualnej „Beetle” i Polskie Radio Lublin. ●

NA WYDZIAŁACH

Wydział Biologii i Biotechnologii

Goście

W dn. 8–9 maja na Wydziale przebywali prof. Otto Holst i dr Katarzyna Duda z Research Center Borstel, Niemcy. Prof. O. Holst wygłosił cykl wykładów pt. „Microbial toxins”, natomiast dr K. Duda wygłosiła cykl wykładów pt. „Microbial cell envelope – structures and function”. ●

Wystąpienia

23 maja w Sali Rady Wydziału w ramach posiedzenia Polskiego Towarzystwa Botanicznego referat pt. „Argumentacja w sporze o Puszcę Białowieską” wygłosił dr hab. Marek Kucharczyk (Zakład Ochrony Przyrody). ●

Wydział Chemii

Habilitacje

Rada Wydziału Chemii na posiedzeniu 22 maja podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk chemicznych w dyscyplinie chemia dr. Olehowi Demchukowi, adiunktowi z Zakładu Chemii Organicznej. Dr O. Demchuk przedłożył w postępowaniu habilitacyjnym jako istotne osiągnięcie naukowe cykl 17 oryginalnych prac naukowych pt. *Projektowanie, synteza i badania reaktywności katalizatorów na bazie nowych ligandów fosforowych o C, P-typie kompleksowania*. Recenzenci: prof. dr hab. Jacek Morzycki (Uniwersytet w Białymstoku), dr hab. Karol

Kacprzak, prof. nadzw. (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), prof. dr hab. Janusz Jurczak (Instytut Chemii Organicznej PAN w Warszawie). ●

Doktoraty

26 kwietnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Małgorzaty Józwik-Dolęby. Temat: „Antyutleniające właściwości mieszanin wybranych związków fenolowych”. Promotor: prof. dr hab. Andrzej L. Dawidowicz. Recenzenci: prof. dr hab. Barbara Baraniak (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie) i dr hab. inż. Anna Gliszczyńska-Świątło, prof. nadzw. (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu). ●

Wyjazdy

Prof. dr hab. Emilian Chibowski, dr hab. Aleksandra Szcześ oraz mgr Yingdi Yan (Zakład Zjawisk Międzyfazowych) w dn. 15–19 maja uczestniczyli w spotkaniu „Summer school” w ramach projektu Cowet, The Hebrew University of Jerusalem, Izrael. ●

Prof. dr hab. Stefan Sokołowski (Zakład Modelowania Procesów Fizykochemicznych) w dn. 17–21 maja uczestniczył w sympozjum naukowym „29th European Symposium on Applied Thermodynamics”, na którym wygłosił wykład pt. „Computer simulations and theory of decorated soft disks in two dimensions”, Bukareszt, Rumunia. ●

Mgr Yingdi Yan (Zakład Zjawisk Międzyfazowych) w dn. 21–26 maja uczestniczyła w konferencji naukowej „APME 2017 Advanced Polymers via Macromolecular Engineering”, Ghent University, Belgia. ●

Dr hab. Adam W. Marczewski (Zakład Radiochemii i Chemii Koloidów) oraz dr hab. Anna Deryło-Marczewska, prof. nadzw., dr Małgorzata Zienkiewicz-Strzałka, dr Magdalena Błachnio, dr Marek Studziński, mgr Agnieszka Chrzanowska, mgr Małgorzata Sęczkowska (Zakład Fizykochemii Powierzchni Ciała Stałego) w dn. 23–27 maja uczestniczyli w konferencji naukowej „Chemistry, Physics and Technology of Surface” i warsztatach „Nanostructured Biocompatible/Bioactive Materials” w Chuiko Institute of Surface Chemistry, National Academy of Science of Ukraine, Kijów, Ukraina. ●

Dr hab. Renata Łyszczek i mgr Halina Głuchowska (Zakładu Chemii Ogólnej i Koordynacyjnej) w dn. 28–31 maja uczestniczyły w „XVI Scientific Conference Lviv Chemical Readings-2017”, wygłaszając wykład na zaproszenie Ivan Franko National University in Lviv, Ukraina. ●

Wydział Ekonomiczny

Konferencje

W dn. 27–28 kwietnia w Narodowym Uniwersytecie Politechniki Lwowskiej we Lwowie odbyła się III Międzynarodowa Konferencja pt. „Rachunkowość i analityczne wsparcie dla systemu zarządzania przedsiębiorstwem”, której współorganizatorem był UMCS. Była to kolejna inicjatywa w ramach współpracy pomiędzy Zakładem Rachunkowości UMCS a Katedrą Rachunkowości i Analizy Politechniki Lwowskiej. Zgromadziła liczne grono naukowców i praktyków z Ukrainy i Pol-

ski. Naszą Uczelnię reprezentowali pracownicy Zakładu Rachunkowości: dr Małgorzata Kamieniecka, dr Agnieszka Nózka oraz dr Janusz Narkiewicz.

Uczestnicy konferencji wymieniali doświadczenia i dyskutowali nad aktualnymi problemami wyceny w rachunkowości, ujednoczeniem procedur księgowych i analitycznych oraz kwestiami dotyczącymi organizacyjnych i metodycznych aspektów rachunkowości. W wolnym czasie zgromadzeni goście mogli podziwiać uroki Lwowa oraz brać udział w imprezach towarzyszących (m.in. przedstawieniu zorganizowanym przez grupę teatralną studentów Politechniki). Planowane są kolejne wspólne przedsięwzięcia naukowe i dydaktyczne.

W dn. 24–30 maja dr Agnieszka Kister (Zakład Rachunkowości) wraz ze studentami Wydziału Ekonomicznego: Irminą Florek i Witalijem Smygurem uczestniczyła w VI Międzynarodowej Konferencji pt. „Aktualne problemy teorii i praktyki zarządzania w kontekście procesów eurointegracyjnych” w Narodowym Uniwersytecie Gospodarki Wodnej i Wykorzystania Zasobów Naturalnych w Równem na Ukrainie. Spotkanie, które miało charakter naukowo-praktyczny, była okazją do wymiany poglądów i pogłębienia współpracy pomiędzy studentami oraz pracownikami naukowymi z różnych ośrodków akademickich.

Wydział Filozofii i Socjologii

Konferencje

Dr hab. Urszula Kusio, prof. nadzw. w dn. 8–9 maja brała udział w VI Ogól-

nopolskiej Konferencji Naukowej „Kultura jako komunikacja”, zorganizowanej w Baranowie Sandomierskim przez Zakład Kultury Polskiej UMCS i Zakład Socjologii Zmiany Społecznej UMCS. Tytuł referatu: „Komunikacyjne różnicowanie przekazów niewerbalnych współczesnego świata”.

Wydział Humanistyczny

Doktoraty

22 maja odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Justyny Sołtys. Temat: „Strategie doświadczania miasta poprzez działania artystyczne na przykładzie festiwalu «Narracje. Instalacje i Interwencje w Przestrzeni Publicznej» w Gdańsku”. Promotor: dr hab. Robert Bubbyk, prof. nadzw. Recenzenci: dr hab. Anna Królikiewicz (ASP w Gdańsku), dr hab. Anna Gomółka (UŚ).

24 maja odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Przemysława Kaliszuka. Temat: „«Nowa» polska proza lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych wobec późnej nowoczesności”. Promotor: dr hab. Andrzej Niewiadomski. Promotor pomocniczy: dr Aleksander Wójtowicz. Recenzenci: prof. dr hab. Tomasz Mizerkiewicz (UAM w Poznaniu), dr hab. Dariusz Nowacki (UŚ).

31 maja odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Olgi Iakovlevy. Temat: „Nowa frazeologia we współczesnej prasie rosyjskiej”. Promotor: prof. dr hab. Roman Lewicki. Recenzenci: dr hab. Krzysztof Kusał, prof. nadzw. (UWr), dr hab. Lyubov Frolyak, prof. nadzw. (UMCS).

Konferencje

26 kwietnia Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. KEN w Lublinie obchodziła 90-lecie swojego istnienia. Podczas konferencji jubileuszowej prof. dr hab. Maria Juda, dyrektor Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa wygłosiła laudację. W uroczystości uczestniczyły także dr Anita Has-Tokarz, dr Renata Malesa i dr Grażyna Piechota.

W dn. 27–29 kwietnia dr hab. Adam Głaz i mgr Anna Wyrwa wzięli udział w konferencji „Across Borders VII. Cultures in Dialogue”, zorganizowanej przez PWSZ w Krośnie i Estońskie Muzeum Literatury. Dr hab. A. Głaz wygłosił referat pt. „The Other’. Towards Differential Cultural Models”, a mgr A. Wyrwa wygłosiła referat pt. „Translation as reconstruction of the speaker’s, translator’s or listeners’ worldview?”.

Dr Magdalena Grabias (Zakład Kultury Wizualnej Instytutu Kulturoznawstwa) była gościem specjalnym na międzynarodowej konferencji „Frontiers of the Possible: Borders and Openings in Speculative Fiction”, zorganizowanej przez Stowarzyszenie Helion oraz Uniwersytet w Timișoarze w Rumunii w dn. 5–6 maja. Konferencja poświęcona zagadnieniom science fiction zgromadziła specjalistów i naukowców z sześciu krajów Europy. W ramach sesji plenarnej dr Magdalena Grabias wygłosiła referat na temat retro-futuryzmu w kinie i telewizji pt. „Steampunk Visions: Retro-futurism in Cinema and Television”. W 2018 r. nakładem wydawnictwa w Wielkiej Brytanii wydana zostanie książka zawierająca

artykuły zaprezentowane w trakcie konferencji. ●

Dr Joanna Jabłońska-Hood wzięła udział w szkoleniu pt. „Empirical Literary Studies: How to Handle Quantitative Data?”, które odbyło się 9 maja w Instytucie Badań Literackich w Warszawie. Prowadził je prof. Willie van Peer (Ludwig Maximilian University w Monachium). ●

W dn. 10–12 maja prof. dr hab. Dariusz Chemperek (Instytut Filologii Polskiej) wziął udział w „Seventh Annual Refo Research Centre”, zorganizowanej przez Uniwersytet Leucoma w Wittenberdze i Refo Resarch Centre. Wygłosił referat „Pluralism and Multiconfesionalism in Action: Lublin. Disputation between Jesuits, Polish Brethren and the Reformed in 1592”. ●

W dn. 12–13 maja dr Joanna Jabłońska-Hood wzięła udział w konferencji „Personal Identity Through a Language Lens (PILL) 2014”, zorganizowanej przez Uniwersytet Łódzki. Wygłosiła referat pt. „How do the English project themselves? Notes on the selfhood and identity with respect to the English, as seen from the perspective of humour studies”. ●

Prof. dr hab. Halina Pelc (Zakład Historii Języka Polskiego i Dialektologii) uczestniczyła z referatem „Gwary Lubelszczyzny w ujęciu Władysława Kuraskiewicza” w ogólnopolskiej konferencji „Kulturowe aspekty ewolucji języka”, zorganizowanej w dn. 15–16 maja przez Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. ●

W dn. 15–16 maja w Warszawie miała miejsce IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Nauka o informacji (informacja naukowa) w okresie zmian. Innowacyjne usługi informacyjne”, zorganizowana przez Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii UW, podczas której dr hab. Zbi-

gniew Osiński, prof. nadzw. (Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa; wraz z dr. hab. Mirosławem Górnym, prof. nadzw. z Instytutu Językoznawstwa UAM, dr hab. Ewą Głowacką, prof. nadzw. z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliologii UMK i dr hab. Małgorzatą Kisilowską z Wydziału Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii UW) wygłosił referat pt. „Wpływ cyfryzacji infrastruktury informacyjnej na procesy badawcze w humanistyce. Wybrane aspekty zjawiska”. ●

19 maja dr Ewa Antoszek wzięła udział w konferencji „Texts 6”, zorganizowanej przez Katolicki Uniwersytet Lubelski. Wygłosiła referat pt. „Pre-texts and Re-visions: Alma Lopez’s Art”. ●

W dn. 22–24 maja prof. dr hab. Dariusz Chemperek (Instytut Filologii Polskiej) wziął udział w międzynarodowej konferencji „The Culture of the Reformation and Re-forming in Culture”, zorganizowanej przez Interdyscyplinarne Centrum Badań Humanistycznych na Uniwersytecie Łódzkim. Wygłosił referat „Wileńscy luteranie w XVI-wiecznych satyrach jezuickich. Wydarzenia, bohaterowie, autorzy”. ●

W dn. 25–26 maja odbyła się konferencja naukowa „Lublin w kulturze – kultura w Lublinie. Dziedzictwo kulturowe miasta od średniowiecza do współczesności”, zorganizowana przez Archiwum Państwowe w Lublinie. W obradach uczestniczyli pracownicy Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UMCS: dr hab. Anna Dymmel (referat „Książka w Lublinie w XIX wieku”), dr hab. Alicja Matczuk i dr hab. Artur Znajomski (referat „Kultura bibliograficzna lubelskiego środowiska naukowego”), dr Grażyna Piechota (referat „Książka szkolna w repertuarze wydawniczym drukarni lubelskich w okresie staropolskim”). W konferencji wzięła też udział emerytowany pracownik IINiB prof. dr hab. Antoni Krawczyk (referat „Działal-

ność kulturalna Lubelskiego Oddziału Towarzystwa Uniwersytetów Ludowych”). ●

W dn. 25–26 maja dr Ewa Antoszek wzięła udział w konferencji „Media w Ameryce. Ameryka w mediach”, zorganizowanej przez UMCS. Wygłosiła referat pt. „Borderlands Tales: Representations of the U.S.-Mexico Border in The Bridge (2013–2014)”. ●

26 maja prof. dr hab. Dariusz Chemperek (Instytut Filologii Polskiej) wygłosił wykład „Klonowic, Czechowic i inni. Kultura literacka Lublina przełomu XVI–XVII wieku” w Muzeum Literackim Józefa Czechowicza w Lublinie. Organizatorami cyklu wykładów z okazji 700-lecia uzyskania przez Lublin praw miejskich są Muzeum Literackie J. Czechowicza oraz Towarzystwo Literackie im. A. Mickiewicza, o. Lublin. ●

30 maja Koło Naukowe Studentów Archeologii zorganizowało wspólnie ze Stowarzyszeniem Archeologii Eksperymentalnej Harjis Instytutu Archeologii Uł spotkanie dyskusyjne poświęcone muzyce w starożytnej Grecji i Rzymie. Było to drugie wspólnie przygotowane w tym roku wydarzenie. 25 kwietnia rozmawiano na temat powiązań rekonstrukcji historycznej i archeologii eksperymentalnej. ●

1 czerwca w Instytucie Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa odbyło się kolejne wydarzenie z cyklu „Dni z infobrokeringiem”, zorganizowane przez Koło Naukowe Infobrokeringu i Nowych Technologii „InfoHunters”. Prof. dr hab. Jadwiga Woźniak-Kaspepek z Wydziału Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii UW wygłosiła wykład otwarty pt. „Co architekt informacji powinien wiedzieć o języku specjalistycznym i terminologii?” oraz poprowadziła warsztaty „Architektura przestrzeni semantycznej” dla członków Koła oraz studentów kierunków: architektura informacji, informacja w e-społeczeństwie, informatologia stosowana. ●

XXV Międzynarodowe Kolokwium Sławistyczne

W dn. 18–19 maja we Lwowie odbyło się XXV Międzynarodowe Kolokwium Sławistyczne, zorganizowane przez Ministerstwo Oświaty i Nauki Ukrainy, Narodowy Uniwersytet im. I. Franki we Lwowie (Instytut Sławistyki) oraz Wydział Filozofii w Nowym Sadzie (Serbia). W konferencji wzięło udział ponad 70 naukowców m.in. z Polski, Ukrainy, Słowenii, Serbii, Niemiec. Po posiedzeniu plenarnym obrady były prowadzone w czterech sekcjach: językoznawczej, literaturoznawczej, historycznej oraz historii kultury.

Nasz Uniwersytet reprezentowali językoznawcy z Zakładu Filologii Ukraińskiej: dr Agnieszka Dudek-Szumigaj, dr Marcin Kojder i dr Marek Olejnik. Spotkali się oni z dziekanem Wydziału Filologicznego doc. Swiatosławem Pytypczkiem, który przedstawił dotychczasowe osiągnięcia kierowanej przez siebie jednostki oraz wyraził chęć kontynuacji współpracy z Zakładem Filologii Ukraińskiej UMCS.

Marek Olejnik

Różne

14 maja Alicja Dziedzic-Rawska opublikowała rozdział pt. *Expressing the Prison Self* w tomie *Multiculturalism, Multilingualism and the Self* w wydawnictwie Springer.

22 maja ruszył Konkurs dla Tłumacza dla studentów II stopnia anglistyki i lingwistyki stosowanej, którego inicjatorką i przewodniczącą komisji jest Alicja Dziedzic-Rawska. Pozostałymi członkami komisji są: dr hab. Adam Głaz, prof. nadzw., dr hab. Jarosław Krajka, prof. nadzw. oraz dr Rafał Augustyn. Patronat nad konkursem objął dziekan Wydziału Humanistycznego dr hab. Robert Litwiński, prof. nadzw.

Wydział
Matematyki,
Fizyki
i Informatyki

Doktoraty

23 maja odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Rafa-

ła Nalepy pt. „Warunki zwartościowe w przestrzeni funkcji o utemperowanych przyrostach i ich zastosowania w teorii równań całkowych”. Promotor: prof. dr hab. Józef Banaś (Wydział Matematyki i Fizyki Stosowanej Politechniki Rzeszowskiej). Recenzenci: dr hab. Małgorzata Wróbel, prof. nadzw. (Instytut Matematyki Politechniki Częstochowskiej) i dr hab. Edward Tutaj, prof. nadzw. (Instytut Matematyki UJ). Mgr R. Nalepa jest zatrudniony na stanowisku asystenta na Wydziale Matematyki i Fizyki Stosowanej Politechniki Rzeszowskiej.

Wydział
Nauk o Ziemi
i Gospodarki
Przestrzennej

Habilitacje

24 maja Rada Wydziału podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk o Ziemi, w dyscyplinie geografia dr. Pawłowi Zielińskiemu (Zakład Geoekologii i Paleogeografii). Podstawą do awansu była monografia *Regionalne i lokalne uwarunkowania późnowistuliańskiej depozycji eolicznej w środkowej części europejskiego pasa piaszczystego*.

Goście

W dn. 8–12 maja gościem Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej była prof. Tamara Bayanova, kierownik Laboratorium Geochronologii z Geologicznego Centrum Rosyjskiej Akademii Nauk w Apatitach. W ramach swojej wizyty prof. T. Bayanova spotkała się: z prorektorem prof. dr. hab. Radosławem Dobrowolskim, z którym rozmawiała o możliwościach zacieśnienia współpracy z naszą Uczelnią; z pracownikami Zakładu Spektrometrii Masowej Instytutu Fizyki, a także z prodziekanami WNoZiGP dr hab. Ireną A. Pidek i dr. hab. Wojciechem Zgłobickim, prof. nadzw. Ponadto, wygłosiła wykład pt. „Isotope geochemistry and geochronology of the Kola Peninsula” oraz odwiedziła laboratorium funkcjonujące przy po-

szczególnych Zakładach WNoZiGP. Opiekunem wizyty i koordynatorem spotkań był dr inż. Miłosz Huber (Zakład Geologii i Ochrony Litosfery).

Wyróżnienia

W konkursie przeprowadzonym przez Stowarzyszenie Kartografów Polskich podczas II Akademii Kartografii i Geoinformatyki we Wrocławiu (28–29 marca) za najlepszą mapę w kategorii mapa turystyczna z 2015 r. wybrano opracowanie Roztoczańskiego Parku Narodowego i Wydawnictwa Kartpol pt. *Roztocze – różnorodność przyrodnicza i dziedzictwo kulturowe*. Mapa ta została już wcześniej nagrodzona podczas międzynarodowych targów turystycznych Tour Salon 2017 w Poznaniu. Jej współautorami są pracownicy Wydziału: dr Paweł Cebrykow, dr Krzysztof Kałamucki, dr Wioletta Kałamucka, dr Mirosław Krukowski i mgr Krzysztof Łoboda.

Według tegorocznego rankingu uczelni kształcących z zakresu turystyki, przygotowanego przez redakcję „Wiadomości Turystycznych”, kierunek studiów turystyka i rekreacja o profilu mieszanym realizowany na UMCS został uznany za III w kraju pod względem oferty kształcenia i możliwości rozwijania kariery naukowej. Ranking opiera się na ankietach nadesłanych przez uczelnie kształcące na kierunkach zw. z turystyką.

Różne

W dn. 3–4 maja odbyły się w Lublinie międzynarodowe warsztaty w ramach projektu „Development of a warning system for flash floods for Central-East and South-East Europe” (FlashWARN), finansowanego ze środków niemieckiego Ministerstwa Nauki i Edukacji. 3 maja program warsztatów obejmował dwie sesje tematyczne zw. z przygotowaniem wniosku aplikacyjnego do programu Horyzont 2020. 4 maja odbyła się sesja terenowa w rejonie Kazimierza Dolnego, podczas której prezentowano zagrożenia środowiskowe zw. z lokalnymi powodziąmi typu *flash*

flood w regionie lubelskim. W warsztatach uczestniczyło 15 przedstawicieli ośrodków akademickich, przedsiębiorstw i instytucji zw. z ochroną przeciwpowodziową z Niemiec, Słowacji, Polski (UMCS) i Grecji. Ze strony UMCS warsztaty zorganizowali dr hab. Wojciech Zgłobicki, prof. nadzw. oraz dr hab. Grzegorz Janicki, sesję terenową prowadził dr hab. Jan Rodzik, prof. nadzw. ●

11 maja w Ośrodku „Brama Grodzka – Teatr NN” miało miejsce oficjalne otwarcie szlaku dziedzictwa kultury żydowskiej Shtetl Routes (Polska, Białoruś i Ukraina). Na spotkaniu prezentowano publikacje opracowane w ramach projektu, m.in. monografię *Szlakami shtetli. Podróże przez zapomniany kontynent*, mapę turystyczną *Shtetl routes. Obiekty żydowskiego dziedzictwa kulturowego w turystyce transgranicznej* oraz serwis internetowy z imponującymi animacjami 3D. Mgr Jakub Kuna (Zakład Kartografii i Geomatyki) brał udział w redakcji i opracowaniu treści kartograficznych zaprezentowanych w publikacji. Projekt Shtetl Routes jest współfinansowany ze środków UE. ●

29 maja w Teatrze Wielkim – Operze Narodowej w Warszawie odbyła się gala wieńcząca XXVII edycję Konkursu „Teraz Polska”. Do udziału w uroczystości został zaproszony przez Fundację Polskiego Godła Promocyjnego dr hab. Grzegorz Janicki, który współpracuje z Fundacją przy organizacji Polonijnej Olimpiady Geograficznej dla uczniów szkół średnich w USA. Prezes Fundacji Polskiego Godła Promocyjnego „Teraz Polska” Krzysztof Przybyła jest członkiem Komitetu Honorowego Olimpiady Polonijnej. ●

Wydział
Pedagogiki
i Psychologii

Doktoraty

10 maja odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Aldo-

ny Kocyły-Łukasiewicz. Temat: „Porozumiewanie się językowe pisemne studentów z uszkodzonym słuchem”. Promotor: prof. dr hab., Grażyna Krasowicz-Kupis. Recenzenci: prof. dr hab. Aniela Korzon i dr hab. Józef Stachyra, prof. nadzw. ●

Konferencje

W dn. 17–19 maja dr hab. Stanisława Byra uczestniczyła w „9th International Conference of the Faculty of Education and Rehabilitation Sciences”, zorganizowanej przez Uniwersytet w Zagrzebiu. Wygłosiła trzy prelekcje (wraz z dr hab. A. Żytą i dr K. Ćwirynkało, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) pt. „Posttraumatic growth in mothers of children with disabilities”, „Education of children and youth with disabilities in Poland and on Convention on the Rights of persons with disabilities” i „Sexuality of adults with intellectual disabilities as described by therapists. A qualitative research report”. ●

W dn. 17–20 maja odbył się Międzynarodowy Kongres Psychologii Pracy i Psychologii Organizacyjnej, zorganizowany wspólnie przez European Association of Work and Organizational Psychology i University College Dublin pod hasłem: „Włączanie zmian w pracy i psychologii organizacyjnej: szanse i wyzwania dla badań i praktyk”. Udział w nim wzięło ok. 1800 uczestników z 60 krajów. Instytut Psychologii reprezentowała dr hab. Katarzyna Markiewicz, prof. nadzw. z posterem „Job and marital satisfaction in women”. Następne spotkanie odbędzie się w Pradze w 2019 r. ●

W dn. 19–20 maja odbyła się VII Konferencja Zespołu Badania Wpływu Społecznego (ZaBaWa), adresowana do pracowników naukowych, doktorantów, studentów oraz wszystkich zainteresowanych wykorzystaniem wiedzy o wpływie społecznym w sposób praktyczny. ●

29 maja odbyła się kolejna konferencja naukowo-szkoleniowa z cyklu

„Psychologia w praktyce edukacyjnej, opiekuńczej i społecznej”. Tematem przewodnim spotkania były problemy kliniczne dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Honorowy patronat nad konferencją objęli: rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław Michałowski, wojewoda lubelski dr hab. Przemysław Czarnek, prezydent Lublina dr Krzysztof Żuk, marszałek województwa lubelskiego Sławomir Sosnowski, kurator oświaty w Lublinie Teresa Misiuk, zaś patronat medialny objęło Polskie Radio Lublin. ●

Spotkania

21 kwietnia w Nadrzeczcu odbyło się szkolenie dla oficerów prasowych straży pożarnej za zakresu komunikacji kryzysowej, zorganizowane przez Komendę Wojewódzką Straży Pożarnej w Lublinie, które przeprowadził dr Sylwester Orzechowski (Zakład Psychologii Emocji i Poznania). ●

16 maja na Wydziale Pedagogiki i Psychologii odbył się wykład pt. „Kształcenie ustawiczne w kontekście rozwoju zawodowego oraz osobistego”, który wygłosiła prof. dr hab. Larysa Lukinowa, dyrektor Instytutu Oświaty Pedagogicznej i Oświaty Dorosłych Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy w Kijowie. ●

Projekty

Na Wydziale Pedagogiki i Psychologii ruszyła realizacja projektu edukacyjnego dla dzieci „Mój tajemniczy mózg – bajkowa podróż dla dzieci z wykorzystaniem zabaw wspierających rozwój mózgu”, który uzyskał dofinansowanie w konkursie Uniwersytet Młodego Odkrywcę, ogłoszonym przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Adresowany jest do dzieci w wieku od 6 do 10 lat. W trakcie zajęć uczestnicy nie tylko poznają jak zbudowany jest mózg, ale mogą korzystać z profesjonalnych pomocy naukowych (modele mózgu, model neuronu) i wykonać własny projekt mózgu

człowieka. Atrakcją jest możliwość uczestniczenia w eksperymencie, który pokazuje, jak wygląda interfejs mózg-komputer (czyli jak wygrać wyścig w grze komputerowej, nie używając rąk).

Przedszkolaki na UMCS

W dn. 28 marca i 11 maja, w ramach współpracy z otoczeniem zewnętrznym, Wydział Pedagogiki i Psychologii gościł w swoich murach grono przedszkolaków. Uczelnia była partnerem organizowanego przez Przedszkole nr 14 w Lublinie już po raz ósmy konkursu matematycznego dla lubelskich przedszkoli pt. „Poznajemy świat matematyki”. Honorowy patronat nad nim objęli prezydent Lublina i lubelski kurator oświaty.

W półfinale wzięło udział 25 drużyn, z których pięć zakwalifikowało się do finału. Dzieci zmagaly się z zadaniami z zakresu edukacji matematycznej o różnym stopniu trudności. Po pracy czekał na nich słodki poczęstunek i upominki. Nad prawidłowym przebiegiem konkursu czuwało jury, w skład którego weszli m.in. pracownicy Wydziału: prof. dr hab. Sabina Guz, dr hab. Teresa Parczewska, dr hab. Jolanta Andrzejewska, dr hab. Urszula Osza, dr Bernardyna Ceglińska oraz dr Małgorzata Chojak.

Podziękowania dla wszystkich zaangażowanych pracowników Wydziału Pedagogiki i Psychologii składamy na ręce dziekana prof. dr hab. Janusza Kirenki oraz dyrektora Instytutu Pedagogiki – dr hab. Teresy Zubrzyckiej-Maciąg. Koordynatorem wydarzenia ze strony UMCS była dr Małgorzata Chojak z Zakładu Dydaktyki.

Wydział
Polifologii

Nauczanie praktyczne w naukach społecznych

16 maja odbyła się konferencja „Nauczanie praktyczne w naukach społecznych – Edukacja medialna – Nowe metody dydaktyczne”, zorganizowana przez Zakład Dzienni-

karstwa. Zaproszenie do udziału przyjęły osoby, które w większości mają już pewne doświadczenie w zakresie innowacyjnego prowadzenia zajęć (zarówno w uczelniach, jak i szkołach średnich). Celem konferencji było wypromowanie nowoczesnego, praktycznego nauczania nie tylko w szkolnictwie wyższym. Referenci skupili się m.in. na kompetencjach i problemach nauczyciela w zakresie nauczania edukacji medialnej, w planowaniu i realizacji przekazu medialnego w praktyce dydaktycznej czy innowacyjnych warsztatach dziennikarskich. Zbadano również teorie wpływu mediów na widza w wieku 15–19 lat (pod kątem wieczornych serwisów informacyjnych) czy rozwój *peer learningu* w mediach społecznościowych i wykorzystanie multimediów w edukacji medialnej. Poruszono problemy związane z kształceniem e-learningowym oraz wykorzystaniem TIK w szkolnictwie wyższym. Konferencję zakończyły warsztaty: „TIK w pracy nauczyciela i wykładowcy akademickiego”. Efekty spotkania będą opublikowane w czasopiśmie „Kognitywistyka i media w edukacji”.

Lidia Pokrzycka

Wydział Prawa
i Administracji

Konkursy

28 kwietnia na Wydziale Prawa i Administracji odbył się I etap konkursu przedmiotowego z doktryn politycznych i prawnych, zorganizowanego przez Katedrę Doktryn Politycznych i Prawnych oraz Koło Naukowe Doktryn Politycznych i Prawnych. W tym etapie konkursu, adresowanego do studentów I roku prawa, do testu z zakresu historii doktryn politycznych i prawnych przystąpiło 93 uczestników. Do II etapu, który odbył się 18 maja, zakwalifikowało się pięć osób, które uzyskały z testu największą liczbę punktów. Polegał on na przedstawieniu prezen-

tacji naukowej z zakresu doktryn politycznych i prawnych. W konkursie zwyciężyła Karolina Polak, drugie miejsce zajęła Patrycja Cichoń, a trzecie miejsce *ex aequo* zajęli Jakub Brojek, Weronika Gumieniak i Ewelina Wawer. Wszyscy uczestnicy II etapu otrzymali nagrody w postaci książek naukowych.

23 maja na Wydziale Prawa i Administracji odbył się finał Olimpiady Historyczno-Prawnej im. prof. Michała Sczanieckiego, która jest organizowana corocznie i składa się z dwóch etapów: wydziałowego i ogólnopolskiego. W finale biorą udział dwuosobowe reprezentacje z uniwersyteckich wydziałów prawa, a jego organizatorem jest ośrodek akademicki, którego przedstawiciele zajęli pierwsze miejsce w poprzednim finale. W 2016 r. finał Olimpiady na Uniwersytecie Jagiellońskim wygrali studenci Wydziału Prawa i Administracji UMCS – Marek Mierzwa i Dawid Tasak, dlatego w tym roku gospodarzem był nasz Uniwersytet, a organizacją zajęła się Katedra Historii Państwa i Prawa. W jury zasiadli opiekunowie zespołów w ramach trzech komisji: prawa rzymskiego, historii prawa polskiego oraz powszechnej historii prawa.

W tegorocznym finale uczestniczyło dziewięć zespołów z: UJ (opiekun dr Władysław Pęksa), UKSW (opiekun dr Elżbieta Loska), UŁ (opiekun dr Łukasz Korporowicz), UMK (opiekunowie dr Zbigniew Filipiak i mgr Hubert Bąk), UŚ (opiekun dr hab. Anna Stawarska-Rippel), UWM (opiekun dr Aleksander Bauknecht), UW (opiekun dr hab. Jakub Urbanik), UW (opiekun dr Marek Podkowski), UMCS (opiekun dr Karol Dąbrowski). W jury zasiadł również przedstawiciel Katedry Prawa Rzymskiego UMCS – dr Andrzej Chmiel.

Uczestników finału powitali dziekan prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak oraz kierownik Katedry Historii Państwa i Prawa dr hab. Andrzej Wrzyszczyk, prof. nadzw. Wsparciem służyli pracownicy administracyjni

Wydziału oraz działacze Studenckiego Koła Naukowego Prawników. Pytania konkursowe ułożyli pracownicy z Wydziału Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL. I miejsce zajęła drużyna z Katowic w składzie: Dominik Mizerski i Karol Żyła, zatem finał przyszłorocznej edycji Olimpiady odbędzie się na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego. Studenci UMCS – Karol Kuterek i Arkadiusz Mulak zajęli II miejsce *ex aequo* z zespołami z UJ (Dawid Piotrowski, Igor Szpotakowski) oraz UW (Agnieszka Wójcik, Mateusz Złakowski).

Reprezentacja UMCS w kolejnych trzech latach zajmuje miejsce na podium, co świadczy o wysokim poziomie nauczania historii prawa na naszym Uniwersytecie oraz o zainteresowaniu przedmiotami historyczno-prawnymi ze strony studentów. ●

Konferencje

17 maja odbyła się Konferencja Naukowa pt. „Odpowiedzialność w ochronie zdrowia”, zorganizowana przez Katedrę Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji UMCS oraz Katedrę Zdrowia Publicznego Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, we współpracy z Fundacją Inicjatyw Akademickich. W uroczystym otwarciu spotkania uczestniczyli: dziekan WNOZ UM prof. dr hab. n. med. Iwona Wrońska, prodziekan WPiA UMCS dr hab. Beata Jeżyńska, prof. nadzw., kierownik Katedry Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji UMCS prof. dr hab. Marian Zdyb oraz kierownik Katedry Zdrowia Publicznego WNOZ UM prof. dr hab. n. med. Teresa B. Kulik. ●

19 maja odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Rozstrzygnięcie sporów pracowniczych”, zorganizowana przez Studenckie Koło Naukowe Mediacji i Negocjacji oraz Studenckie Koło Naukowe Prawa Pracy. Celem spotkania było ukazanie różnych możliwości rozstrzygnięcia sporów powstających w pra-

cy, głównie między pracodawcą a pracownikiem, ze szczególnym uwzględnieniem mediacji, która może być wykorzystywana do rozwiązywania sporów na płaszczyźnie służbowej. ●

22 maja odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Mediacja w polskim porządku prawnym: doktryna – regulacje prawne – praktyka”, zorganizowana przez Katedrę Teorii i Filozofii Prawa oraz Koło Naukowe Mediacji i Negocjacji. Sesja plenarna dotyczyła problemów mediacji w doktrynie prawniczej i praktyce sądowej, a jej moderatorem był dr hab. Andrzej Korybski, prof. nadzw. Kolejne wystąpienia i dyskusja odbyły się w ramach paneli poświęconych: mediacji w polskim prawie prywatnym, publicznoprawnym aspektem mediacji w polskim porządku prawnym oraz mediacji w perspektywie teoretycznoprawnej. Czwarty panel studencko-doktorancki został zorganizowany przez Koło Naukowe Mediacji i Negocjacji. ●

25 maja odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Zasady wynagradzania twórców w świetle prawa autorskiego”, której organizatorami były: Stowarzyszenie Naukowe Pro Scientia Iuridica, Koło Naukowe Prawa Parlamentarnego, Koło Naukowe Prawa Własności Intelektualnej oraz Stowarzyszenie Zbiorowego Zarządzania Prawami Autorskimi Twórców Dzieł Naukowych i Technicznych KOPIPOL. Wystąpienia zaprezentowano w ramach trzech paneli dotyczących: zagadnień wprowadzających, komercjalizacji twórczości naukowej, szczegółowych zagadnień prawa do wynagrodzenia. ●

26 maja odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Własność i jej ochrona”, zorganizowana przez Studenckie Koło Naukowe Prawników we współpracy z Katedrą Prawa Cywilnego. Obrady toczyły się w ramach czterech paneli, a podejmowana problematyka dotyczyła m.in.

teoretycznego ujęcia stosunku prawnego własności, konstytucyjnych gwarancji prawa własności, ograniczeń tego prawa, prawnych aspektów wywłaszczenia. ●

Wyjazdy

W dn. 6–12 maja dr Karol Dąbrowski (Katedra Historii Państwa i Prawa) przebywał z wizytą studyjną w Hochschule für öffentliche Verwaltung w Kehl n. Renem. ●

W dn. 15–19 maja dr Eliza Komierzyńska-Orlińska (Katedra Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji) uczestniczyła w 13th Erasmus Week na Politechnic Institute of Bragança, Portugalia, w ramach Erasmus+ (Teaching Training Mobility), gdzie przeprowadziła wykłady dla studentów w języku angielskim. ●

Różne

11 maja odbyła się wizyta studyjna w Sądzie Najwyższym oraz wyjazd do Muzeum Żydów Polskich POLIN, zorganizowane przez Sekcję Prawa Cywilnego oraz Sekcję Administracji i Prawa Publicznego Studenckiego Koła Naukowego Prawników. Studenci uczestniczyli w rozprawie przed Sądem Najwyższym. ●

25 maja odbyły się warsztaty z pisanania umów, które poprowadziła dr Monika Kępa z Katedry Teorii Organizacji i Kierownictwa. Zadaniem uczestników warsztatów było rozwiązanie przypadku i sporządzenie na jego podstawie umowy. Każdy z uczestników otrzymał certyfikat potwierdzający udział w warsztatach. ●

29 maja odbyła się symulacja postępowania mediacyjnego w sprawie gospodarczej, zorganizowana przez Uniwersytecką Studencką Poradnię Prawną, Sekcję Mediacji i Negocjacji. W roli stron sporu oraz mediatorów wystąpili studenci z Sekcji Mediacji i Negocjacji. Opiekę merytoryczną nad wydarzeniem sprawował mgr Paweł Kłós – prezes Zarządu Polskiego Centrum Mediacji, Oddział w Lublinie. ●

Fot. Andrzej Kozek

• Prof. Wojciech Witkowski

Symposium z okazji jubileuszu prof. W. Witkowskiego „Od prawa przeszłego do współczesnego”

Dnia 10 kwietnia 2017 r. w siedzibie Lubelskiego Towarzystwa Naukowego odbyło się sympozjum naukowe z okazji jubileuszu 70. urodzin prof. Wojciecha Witkowskiego. Wypełniona po brzegi sala konferencyjna pomieściła ponad 130 przybyłych gości, wśród których znaleźli się historycy prawa i przedstawiciele innych dyscyplin prawnych z niemal wszystkich ośrodków akademickich w Polsce.

Obecni byli przedstawiciele władz naszego Uniwersytetu oraz Lubelskiego Towarzystwa Naukowego, a także współpracownicy, przyjaciele i koledzy Profesora z Wydziału Prawa i Administracji UMCS oraz z innych jednostek organizacyjnych Uczelni. W uroczystości wzięła również udział Rodzina Jubilatata.

Uroczystościom jubileuszowym przewodniczył dr hab. Andrzej Wrzyszczyk, prof. nadzw. – Kierownik Katedry Historii Państwa i Prawa UMCS. Sympozjum otworzył Rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław Michałowski, który podziękował Jubilatowi za wieloletnią pracę naukowo-dydaktyczną, składając w imieniu całej społeczności uniwersyteckiej gratulacje i życzenia.

Następnie głos zabarała Dziekan Wydziału Prawa i Administracji UMCS prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak, która wyraziła wdzięczność Jubilatowi za wkład w rozwój nauki historii prawa, jak również aktywność organizacyjną, szczególnie w Polskiej Komisji Akredytacyjnej, życząc kolejnych sukcesów na niwie naukowej.

Laudację na cześć Jubilatata wygłosił dr hab. Andrzej Wrzyszczyk, prof. nadzw. Przedstawił on sylwetkę, drogę życiową oraz dorobek naukowy prof. Wojciecha Witkowskiego. Wymienił główne kierunki Jego naukowych zainteresowań, wskazując na nieoceniony wkład Jubilatata w rozwój badań nad historią ustroju, admini-

stracji i prawa na ziemiach polskich pod zaborami, jak również badań kultury prawnej obszaru dawnej Rzeczypospolitej. Zwrócił także uwagę na wartościowe opracowania W. Witkowskiego dotyczące biografistyki prawniczej, wśród nich na monografię poświęconą Aleksandrowi Thisowi i Janowi Kantemu Wołowskiemu. Podkreślił też zaangażowanie Profesora w prace organizacyjne.

W latach 1988–1993 prof. W. Witkowski sprawował funkcję prodziekana Wydziału Prawa i Administracji UMCS ds. studiów stacjonarnych. W 1993 r. został wybrany na stanowisko prorektora UMCS ds. studenckich i nauczania, a trzy lata później wybrano go na drugą kadencję – do 1999 r. W latach 1999–2002 był członkiem Senackiej Komisji ds. Dydaktyki i Wychowania, a w latach 2004–2016 – członkiem Rektorskiej Komisji ds. Opracowania Strategii i Rozwoju Uniwersytetu. Od 2008 do 2016 r. kierował Katedrą Historii Państwa i Prawa, zaś od 2012 do 2016 r. pełnił funkcję dyrektora Instytutu Historii i Teorii Państwa i Prawa UMCS. W laudacji prof. Andrzej Wrzyszczyk nie zabrakło także słów uznania dla pozanaukowych zainteresowań Jubilatata, szczególnie w dziedzinie kultury i sztuki.

Następnie uczestnicy Jubileuszu wysłuchali trzech referatów poświęconych zagadnieniom z zakresu historii wymiaru sprawiedliwości oraz

dawnej i współczesnej administracji, nawiązujących tematycznie do dorobku Jubilatata. Prof. dr hab. Jerzy Stelmasiak z Wydziału Prawa i Administracji UMCS i sędzia NSA wygłosił referat poświęcony sądownictwu administracyjnemu w Polsce pt. „Ewolucja modelu sądownictwa administracyjnego po 1980 r.”. Następnie Prorektor UMCS dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. nadzw. w wystąpieniu pt. „Pierwsi Prezesi Sądu Najwyższego – sto lat służby w różnych realiach ustrojowych” przedstawił sylwetki sędziów pełniących funkcje pierwszych prezesów Sądu Najwyższego w latach 1917–2017. Prodziekan Wydziału Zamiejscowego w Puławach dr hab. Grzegorz Smyk, prof. nadzw. zaprezentował referat pt. „Resortowość w administracji publicznej. Przeszłość i teraźniejszość”.

Punktem kulminacyjnym uroczystości było wręczenie prof. Wojciechowi Witkowskiemu dedykowanej mu książki jubileuszowej *Od prawa przeszłego do współczesnego*, wydanej jako tom czasopisma „Studia Iuridica Lublinensia” (vol. XXV, nr 3). W publikacji liczącej ponad tysiąc stron zamieszczono prace 69 autorów reprezentujących kilka pokoleń badaczy historii ustroju i prawa, dziejów administracji oraz pracowników macierzystego Instytutu Historii i Teorii Państwa i Prawa UMCS. Wysoki poziom opracowań i różnorodność podejmowanej tematyki

w dedykowanych dysertacjach stanowi wyraz uznania dla wszechstronnych zainteresowań Jubilata i świadectwo uznania dla Jego pozycji w środowisku naukowym.

Po wystąpieniach oficjalnych odczytano wiele listów gratulacyjnych skierowanych do Jubilata, przestanych na ręce organizatorów przez osoby z różnych ośrodków uniwersyteckich, które nie mogły wziąć udziału w sympozjum.

Kolejną część uroczystości wypełniło wystąpienie Jubilata. Profesor Wojciech Witkowski podzięko-

wał przybyłym gościom zarówno za udział w uroczystości, jak i długie lata współpracy akademickiej, szczególnie autorom dedykowanych prac oraz współpracownikom z Katedry Historii Państwa i Prawa UMCS. Podzielił się osobistymi wspomnieniami z początków swojej kariery zawodowej. W pięknych, pełnych refleksji słowach opowiadał o swoim życiu, drodze naukowej i pasji badawczej, jak również o zainteresowaniach pozanaukowych, m.in. kolekcjonerskich i z dziedziny sztuk pięknych, które w pracy uczonego,

zdaniem Jubilata, stanowić powinny niezbędny element równowagi życiowej, poczucia spełnienia i dojrzałości twórczej.

Po nagrodzonym gromkimi brawami wystąpieniu, Jubilat przyjął od zgromadzonych na uroczystości gości osobiste życzenia zdrowia oraz pomyślności w dalszej pracy naukowej. Sympozjum zakończyło przyjęcie, które odbyło się w Sali Kominkowej Lubelskiego Towarzystwa Naukowego.

Hubert Mielnik

Mariola Szewczak-Daniel

Nasz Szef...

• Szef i Beata Leszczyńska

15 marca 2017 r. ze smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci Stanisława Leszczyńskiego, założyciela, choreografa i długoletniego dyrektora Zespołu Tańca Ludowego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Od tego czasu w wielu lubelskich czasopismach, programach informacyjnych (i nie tylko) wspomniano biografię Mistrza, Jego zasługi dla polskiej kultury, tytuły wydawnictw, których był autorem. Wspominano wielkiego Człowieka, wybitnego nauczyciela, wychowawcę wielu pokoleń. Jednak my, byli i obecni członkowie Zespołu Tańca Ludowego UMCS, będziemy Go pamiętać po prostu jako naszego Szefa...

Marzeniem niemal każdego lubelskiego studenta, który w czasach dzieciństwa miał do czynienia z folklorem, było tańczyć u Leszczyńskiego. Oczywi-

ście, byli też tacy, którzy po prostu w Zespole szukali sposobu na zwolnienie z zajęć WF-u. I tu trafiali na Niego... wymagającego nauczyciela i wychowawcę. Zanim komukolwiek

wpisał zaliczenie do indeksu, skrupulatnie analizował frekwencję na próbach i koncertach, rozliczał z każdej nieobecności. Z imienia znał niemal wszystkich swoich tancerzy, a już na pewno wszystkich z grupy średniej i najstarszej. I choć sam nie prowadził już prób, to w każdy poniedziałek i środę około godziny 21 pojawiał się na sali widowiskowej Chatki Żaka, obserwując nasze poczynania. Nie raz zdarzyło nam się usłyszeć coś pod swoim adresem lub powtarzać sekwencję kroków po dziesięć razy, aż Szef był zadowolony. Czasem bywało, że poirytowany wkroczył na scenę, prezentując, jak należy tańczyć (zwłaszcza krok mazura czy poloneza). Krzyczał, gdy coś było nie tak, ale i wspierał dobrym słowem, wykazując się empatią i zrozumieniem. Sama również, jako młoda i nieokrzesa jeszcze tancerka, doświadczyłam tego od Szefa, który ujął się z mną u naszej instruktorki: „Na nią nie wolno krzyzczeć! Ją trzeba uczyć!”

I uczył nas Szef wszystkiego. Po cząwszy od tańca, na wykładach o moralności skończywszy. Tradycją stały się Jego przemówienia przed każdym kolejnym zagranicznym wyjazdem. Gdy stroje były już spakowane i wszyscy przygotowani do drogi, Szef rozpoczynał wykład. Nigdy nie pomylił statystyk, zawsze wiedział, który to już z kolei wyjazd. Przypominał o tym, że jedziemy reprezentować Uczelnię i polską kulturę, że

Archiwum ZTL UMCS

• Spotkanie z gen. Stanisławem Maczkiem

mamy się dobrze prowadzić i nawzajem szanować, że jesteśmy jedną wielką rodziną. A potem rozbrzmiewała melodia *Leszczyny*. Aż łza się w oku kręci na samo jej wspomnienie, tym bardziej, że to piosenka, którą Zespół odśpiewał Stanisławowi Leszczyńskiemu podczas Jego ostatniej podróży, w dniu Jego pogrzebu:

*Szumiąta leszczyna, jak się rozwijała,
Płakała dziewczyna, jak Jasia żegnała.
Nie smuć się dziewczyno, bo ja się
nie smucę,
Wkoło świat objadę, do ciebie
powrócę...*

Niestety, z tej podróży już Szef do nas nie wróci. Ale pozostawił po sobie wiele wspaniałych wspomnień, pięknych historii i zabawnych anegdot. Oczywiście wylęgarnią tych ostatnich stały się nasze wyjazdy.

Tym, którym coś nie pasowało, Szef zawsze w zamian polecał wycieczki z Orbisem. Dbał o to, by w autokarze panowała jak najlepsza atmosfera. A że nieraz spędzaliśmy w nim mnóstwo czasu, Szef potrze-

bował ciszy i spokoju. Młodzi studenci inaczej pojmowali te terminy, stąd zdarzało się nam usłyszeć: „Co to za zachowanie? W pekaesie jeden śpi, drugi odpoczywa, a wy się jarmolicie!”. Popularne stały się też pożegnania: „Lewa macha, prawa serdecznie pozdrawia”.

Mimo swoich lat, Szef zawsze potrafił wykrzesać z siebie niezliczone pokłady siły i energii. Wspaniałym tego dowodem była nocna wycieczka po Moskwie. Po długiej i wyczerpującej podróży studenci ledwie powłóczyli nogami. Niemordowany niczym Dyrektor, chcąc wykorzystać każdą wolną chwilę przed powrotem do domu, mimo późnej już pory, napominał: „Nie śpimy, zwiedzamy!”. Te słowa do dziś wywołują uśmiech na twarzach wszystkich uczestników wyjazdu, choć wtedy do śmiechu im nie było.

Uśmiechamy się, wspominając koncerty i bankiety, które uświetniliśmy swoim śpiewem i muzyką. Jak dobrze rozumieliśmy Szefa, a On nas, świadczą skrót myślowe, którymi operował, a które w mig pojmowaliśmy. Po tylu latach niemal każdy, nawet były już członek ZTL będzie wiedział, co to „Sałata” (od tytułu greckiej piosenki *Thalassa ki mou*), „Ciarki” (czyli *Oj, u poli*) czy „Tu ju” (oczywiście amerykańskie *Sto lat*). A Krzysio, kierownik kapeli, bez zawahania reagował na szefowe: „Krzysiu, zagraj: »Do szopy hej, coś tam...«”.

Dla Szefa nie było rzeczy niemożliwych. Dzięki Jego determinacji (i innych pracowników Zespołu) lubelscy

studenci czterokrotnie tańczyli i śpiewali dla Papieża Polaka Jana Pawła II, rozstawiali polską kulturę niemal we wszystkich krajach Europy i innych kontynentów: w Japonii, Meksyku, Brazylii, Wenezueli, Stanach Zjednoczonych czy na Tajwanie. Dzięki Jego determinacji lubelska służba zdrowia wzbogaciła się o nową karetkę, łóżka szpitalne, Kazimierzówka – o domy opieki społecznej.

Stanisław Leszczyński, mimo iż zawodowo swataniem się nie zajmował, chcąc nie chcąc, był świadkiem wielu rozkwitających miłości. Dbał o oprawę artystyczną niemal każdego zespołowego ślubu. Na każdym przemawiał, składając piękne życzenia tym, których połączyła miłość do folkloru i... do siebie nawzajem... Do dziś pozostają nam w pamięci urokliwe życzenia składane przez Szefa jednej z zespołowych par, które zakończył słowami: „Chcemy być świadkami Waszego pożycia...”. Tego spełnić się nie dało, ale wszyscy przyprowadziliśmy swoje dzieci do Chatki Żaka, by poznały sympatycznego pana z podkreślonym wąsem. I, kochany Szefie, przyprowadzać nadal będziemy. Tylko szkoda, że nie poznają Cię już osobiście. Trwać jednak będziesz w naszych wspomnieniach, na fotografiach, w historiach przekazywanych kolejnym zespołowym pokoleniom...

Anna Zajac

Za przypomnienie zespołowych historii oraz udostępnienie fotografii dziękuję: Kasi P., Agnieszce J., Karolinie M., Pawłowi R., Stefanowi.

Archiwum ZTL UMCS

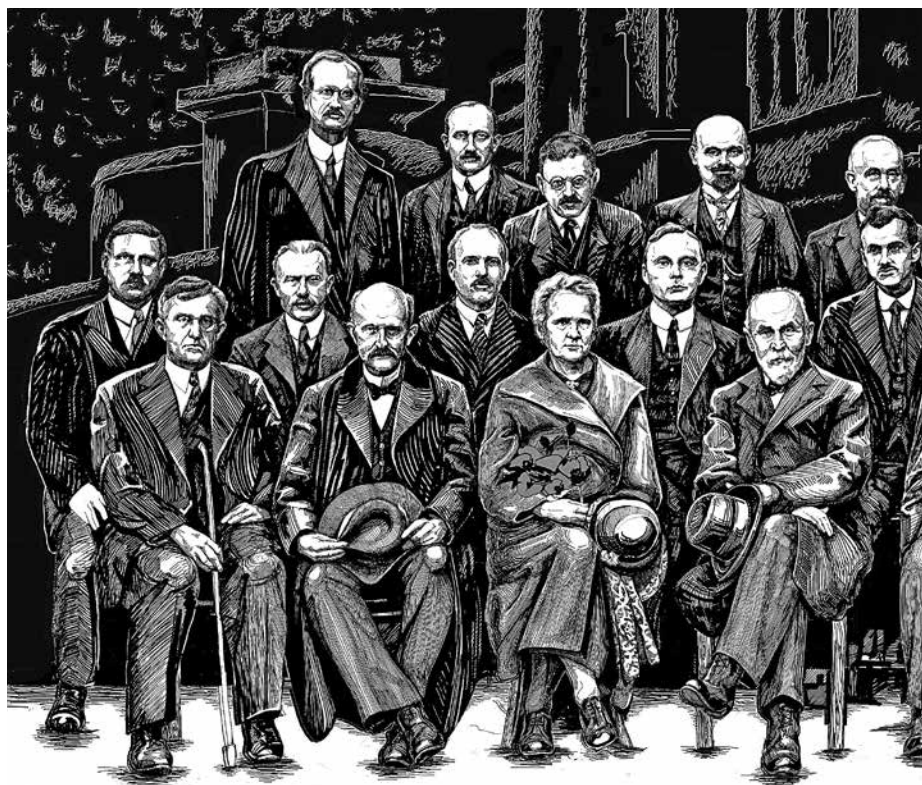
• Stanisław Leszczyński z wychowankami

Fot. A. Kozłowa

Studenci oraz pracownicy Wydziału Artystycznego chcieli w wyjątkowy sposób uczcić obchodzoną w tym roku 150. rocznicę urodzin Marii Curie-Skłodowskiej, Patronki naszego Uniwersytetu. W związku z tym narodziła się idea, aby stworzyć dzieło, które swoim rozmachem i formą złoży hołd Noblistce. Tak oto powstał największy w Polsce drzeworyt, którego wymiary wynoszą aż 250 na 520 cm.

Inspiracją do stworzenia tego dzieła było pamiątkowe zdjęcie wykonane w 1927 r. podczas Kongresu Solvaya¹ w Brukseli. Fotografia przedstawia najwybitniejszych naukowców XX w. – 29 osób, które zmieniły obraz współczesnej nauki. W tej elitarniej grupie znalazła się również Maria Curie-Skłodowska. Jest ona jedyną kobietą w gronie znaczących ludzi nauki – ten ważny szczegół nosi znamiona ikoniczności, bowiem ten wizerunek Marii Curie stał się jednym z najbardziej rozpoznawalnych i znanych ujęć ją przedstawiających.

Podczas specjalnej konferencji prasowej, która odbyła się 2 czerwca 2017 r. na Wydziale Artystycznym UMCS, Rektor prof. dr hab. Stani-

Największy drzeworyt w Polsce powstał z okazji jubileuszu 150. rocznicy urodzin Marii Curie-Skłodowskiej

ław Michałowski stwierdził, że „Maria Curie, będąca wybitną uczoną i wielką Polką, była jednocześnie swoistym fenomenem wśród uczonych swojej epoki, co wyraźnie widać chociażby w fotografii, na której kanwie powstał drzeworyt. Dlatego tym ważniejsze są działania studentów Wydziału Artystycznego, którzy oddali Patronce naszego Uniwersytetu wspaniały hołd”.

Pomysłodawcą przedsięwzięcia jest Kierownik Zakładu Grafiki Warsztatowej I i Dziekan Wydziału Artystycznego UMCS prof. Krzysztof Szymanowicz, który podczas konferencji

prasowej stwierdził, iż „takie działania i osiągnięcia jak stworzenie owego drzeworytu są możliwe tylko dzięki posiadaniu wybitnej kadry naukowej, która swoim doświadczeniem i swoimi umiejętnościami potrafi przekazać studentom wiedzę i wspomóc pod względem praktycznym w tego rodzaju przedsięwzięciach”.

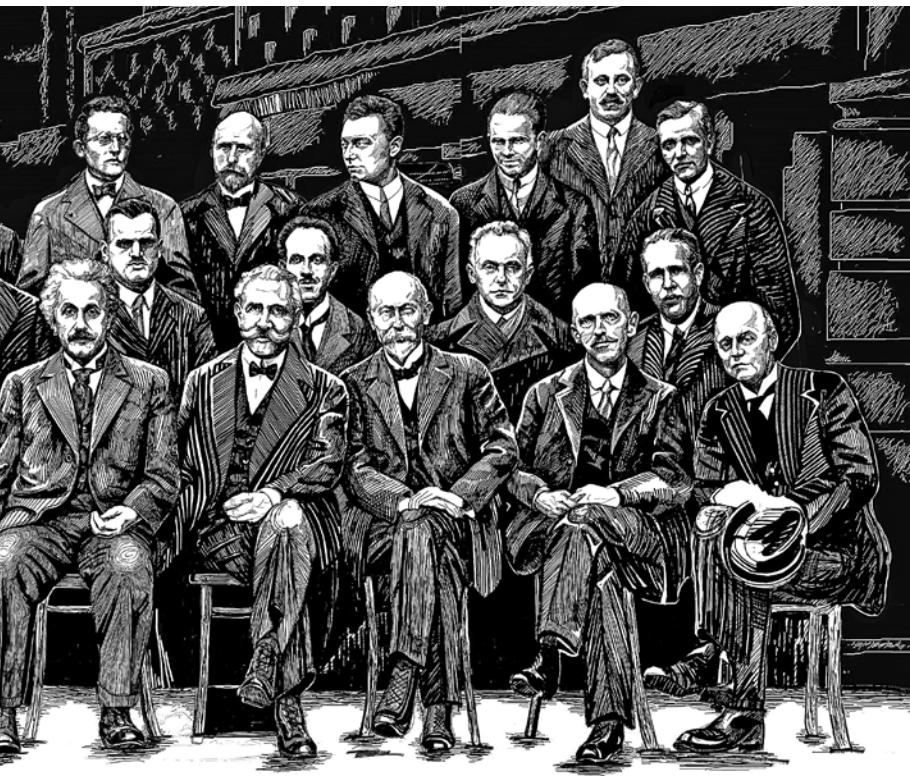
Drzeworyt powstał dzięki zaangażowaniu i talentom studentów drugiego roku grafiki: Hanny Papruhy, Magdaleny Majstrak, Justyny Słoniec, Anny Skrzyńskiej, Martyny Rogóż, Alisy Kokhan, Julii Maj, Krystiana Papierza, Tomasza Korczyka, Olgi Przemienieckiej, Yany Prokopchuk, Macieja Kędraka, Elżbiety Kucio, Macieja Rozwałki oraz Soni Klimczyk. Nad przebiegiem prac czuwał mgr Karol Pomykała.

Fot. ze zbiorów Wydziału Artystycznego UMCS

¹ Kongresy Solvaya – konferencje naukowe koncentrujące się na kluczowych problemach w dziedzinie fizyki i chemii, organizowane przez Międzynarodowy Instytut Solvaya w Brukseli, założony przez belgijskiego przemysłowca Ernesta Solvaya w 1912 r.

Rys. ze zbiorów Wydziału Artystycznego UMCS

Stworzenie tak okazałej grafiki było bez wątpienia dużym wyzwaniem, toteż prace rozpoczęły się już w październiku 2016 r. Wiele godzin wysiłku oraz ogrom poświęcenia zaowocowały wyjątkowym dziełem. Praca nad tym drzeworytem pogłębiła umiejętności praktyczne studentów oraz rozbudziła kreatywność, co widać w efektach ich pracy. Prof. dr hab. K. Szymanowicz zwraca też uwagę na to, że „samo zdjęcie jest wyjątkowe i warte przypomnienia oraz uwiecznienia w formie drzeworytu. Na fotografii jest bowiem

ponad 17 noblistów, a tylko jedna kobieta, toteż pozycja w świecie nauki Marii Curie-Skłodowskiej była w tym czasie ewidentnie ugruntowana i może stanowić inspirację dla kolejnych pokoleń młodych adeptów nauki. Dlaczego forma uhonorowania naszej Patronki przybrała właśnie postać drzeworytu? Otóż od wieków ta technika artystyczna kojarzy się z drukiem, a więc z użytecznością i powszechnością. Zwykle wykonuje się drzeworytu

na podstawie fotografii, a następnie wykorzystuje się w prasie i literaturze”.

Warto zwrócić uwagę na to, że proces tworzenia drzeworytu polega na wycinaniu specjalnymi dłutami rysunku w drewnianym podłożu. Działa to na zasadzie pieczętki: wszystko to, co zostało wycięte, pozostaje białe, zaś elementy niewycięte są czarne. Prace rozpoczęto więc od odwzorowania fotografii na dużym rysunku, który w kolejnym etapie został przeniesiony na matrycę. Ogromny format zmusza również do wyjątkowego traktowania – aby z drzeworytu odbić grafikę, będzie trzeba to zrobić ręcznie, gdyż żadna maszyna nie poradzi sobie z tym wyzwaniem.

Jedynym odstępstwem od oryginalnej fotografii są róże, które trzyma Maria Curie-Skłodowska, zostały one jej niejako wręczone przez studentów pracujących nad drzeworytem. Prof. K. Szymanowicz podkreśla, że „podjęta przez studentów technika wymaga dużego doświadczenia, sprawności manualnej i umiejętności szybkiego podejmowania decyzji, gdyż żadnego cięcia nie można odwrócić. Młodzi adepci sztuki wykazali się dużą determinacją oraz siłą, gdyż często napotykali opór narzędzia”.

Pomimo wykonania wielkiej pracy, przedstawiony drzeworyt nie został ukończony, prace nad nim wciąż trwają, choć już dzisiejszy efekt jest naprawdę imponujący, co można zobaczyć chociażby na zdjęciach. Z ukończonego drzeworytu zostaną odbite maksymalnie dwie grafiki, więc będą swoistymi unikatami.

Marta Kostrzewa

Fot. Bartosz Prohl

• Twórcy drzeworytu wraz z prof. Krzysztofem Szymanowiczem, prof. Stanisławem Michalowskim i mgr. Karolem Pomykałą

Fot. ze zbiorów Wydziału Artystycznego UMCS

Konferencja pt. „Śladami Marii Curie-Skłodowskiej...”

Fot. Kamil Mazurek

W dniu 25 maja 2017 r. na Wydziale Pedagogiki i Psychologii UMCS odbyła się konferencja pt. „Śladami Marii Curie-Skłodowskiej...”. Była to kolejna inicjatywa przygotowana w ramach obchodów 150. rocznicy urodzin Patronki Uniwersytetu. Organizatorem wydarzenia był Wydział Pedagogiki i Psychologii UMCS. Konferencję objęli honorowym patronatem: Rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław Michałowśki, Wojewoda Lubelski dr hab. Przemysław Czarnek, Prezydenta Miasta Lublin dr Krzysztof Żuk i Marszałek Województwa Lubelskiego Sławomir Sosnowski. Patronat medialny sprawowały: TV UMCS, Polskie Radio Lublin, Radio Centrum oraz Kurier Lubelski.

Prodzikan ds. Studenckich Wydziału Pedagogiki i Psychologii dr Małgorzata Kuśpit przywitała zgromadzonych gości i koordynowała przebieg wydarzenia. Następnie głos zabrał Dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii prof. dr hab. Janusz Kirenko, który podkreślił, że konferencja wpisuje się

w uroczyste obchody 150-lecia urodzin Marii Curie-Skłodowskiej. Przedstawiciele władz miasta, Uniwersytetu, mediów, zaproszeni goście oraz pracownicy i studenci Wydziału Pedagogiki i Psychologii wysłuchali wykładów, których tematyka przybliżyła sylwetkę Marii Curie-Skłodowskiej jako kobiety, naukowca, prze-

biej jej życia, działalność oraz relacje społeczne czy czasy, w których żyła.

Dr hab. Cezary Domański, prof. nadzw. podczas wykładu pt. „Marii Curie-Skłodowskiej portret niere-tuszowany” zaprezentował wizerunek psychologiczny Patronki. Postać polskiej Noblistki jest obecna w różnych obszarach nauki, kultury, a nawet życia codziennego, choćby dlatego że patronuje ona instytucjom czy ulicom, a jej podobizna znajduje się na znaczkach czy monetach. Profesor Cezary Domański zwrócił uwagę na fakt, że portret fizyczny Patronki jest doskonale znany, natomiast mniej oczywisty jest jej portret psychologiczny. Próbując go przybliżyć, odwoływał się do cytatów z prywatnej korespondencji Noblistki, w której dzieliła się z bliskimi i przyjaciółmi swoimi przeżyciami i problemami. Z tych osobistych wypowiedzi wyłania się sylwetka psychologiczna Marii Curie jako osoby posiadającej rzadką cechę łączenia dystansu i powściągliwości z przeżywaniem silnych i zróżnicowanych uczuć, niezwykle wymagającej wobec samej siebie, pracowitej i skupionej na nauce, refleksyjnej oraz potrafiącej wydobywać i celnie komentować najważniejsze i najciekawsze zdarzenia z monotonnej rzeczywistości.

Dr Ireneusz Sadurski w wykładzie pt. „O naukowych i pedagogicznych dokonaniach Józefa i Władysława Skłodowskich” poruszył wątek zasług przodków Noblistki dla lubelskiej edukacji. Przybliżył postać dyrektora Gimnazjum Gubernialnego w Lublinie Józefa Skłodowskiego (1851–1862), wielce zasłużonego działacza oświaty lubelskiej, patrioty, który podzielał ideały i dążenia powierzonej sobie młodzieży

Fot. Kamil Mazurek

Fot. Kamil Mazurek

Fot. Bartosz Prohl

gimnazjalnej i dbał o jej wychowanie patriotyczne. Dr I. Sadurski scharakteryzował jego zasługi dla Lublina i oświaty lubelskiej w drugiej połowie XIX w. Przybliżył także osobę jego najstarszego syna Władysława Skłodowskiego. Dzięki staraniom swojego ojca uzyskał on stypendium na studia na Wydziale Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Petersburskiego, które ukończył w 1852 r. i niemal od razu został nauczycielem matematyki i fizyki w Realnej Szkole Powiatowej w Warszawie przy ulicy Freta. Następnie był nauczycielem II Gimnazjum w Warszawie. W 1860 r. poślubił Mariannę Bogucką, nauczycielkę i przełożoną pensji żeńskiej w Warszawie. Jesienią 1867 r. awansował na podinspektora gimnazjum. 7 listopada 1867 r. w Warszawie urodziła się Maria Skłodowska – jako ostatnia z pięciorga jego dzieci.

Dr Barbara Kalinowska-Witek w wystąpieniu pt. „Kształcenie dziewcząt na poziomie średnim i wyższym na przełomie XIX i XX wieku” przedstawiła rys historyczny epoki i opisała specyfikę kształcenia kobiet i dziewcząt przełomu XIX i XX w. ze średnich i wyższych warstw społecznych. Na ziemiach polskich, znajdujących się wówczas pod zaborem, dostęp do rządowych szkół średnich żeńskich był znacznie utrudniony. Dotyczyło to w szczególności zaboru rosyjskiego. Rodzice umieszczali więc swoje córki na pensjach prywatnych lub też zatrudniali nauczycielki, które kształciły ich dzieci w domu. Niestety, dość często zdarzało się, że

nauczycielki prywatne nie były dostatecznie przygotowane do podjęcia zleconych im obowiązków. Ich uczennice nie korzystały więc w wystarczającym stopniu z udzielanej im nauki. Jednocześnie coraz więcej dziewcząt dążyło do podjęcia studiów uniwersyteckich. Dużą popularnością cieszyły się uniwersytety zagraniczne, które pozwoliły kobietom studiować już w latach 70. XIX w. Pierwsze studentki przyjęto na Uniwersytet Jagielloński dopiero w 1894 r., dwa lata później podobną decyzję podjęły władze Uniwersytetu Lwowskiego. Jednak młode kobiety musiały pokonać wiele przeszkód zanim profesorowie i koledzy studenci zaczęli traktować je poważnie i uznali, że posiadają one wystarczające zdolności i predyspozycje, aby zdobywać wiedzę. Część młodych kobiet po ukończeniu edukacji na poziomie średnim podejmowało naukę na kursach wyższych – w tajnym Uniwersytecie Latającym w Warszawie i Kursach Adriana Bara-

nieckiego w Krakowie. Dopiero w odrodzonej po 1918 r. Polsce dziewczęta uzyskały szerszy dostęp do szkół średnich i wykształcenia uniwersyteckiego.

Adrian Lesiakowski, Prezes Fundacji Normalna Kultura w wystąpieniu pt. „160 lat lubelskiej kuźni elit” przybliżył dziedzictwo historyczne dawnego lubelskiego gimnazjum, w którym obecnie mieści się Instytut Pedagogiki UMCS. Zaprezentował również sylwetki wybitnych absolwentów, na czele z Bolesławem Prusem, Aleksandrem Świętochowskim i Julianem Ochorowiczem.

Część naukową konferencji uzupełniła wyjątkowa oprawa artystyczna. Publiczność miała okazję usłyszeć utwory wykonane przez uczennice VII Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Konopnickiej w Lublinie oraz dzieła Fryderyka Chopina w wykonaniu dr. hab. Mirosława Grusiewicza oraz Izabeli Folwarskiej.

Studenci kierunku animacja kultury zaprezentowali teatralne interpretacje w reżyserii Mateusza Piłata, Sylwii Kośki oraz Barbary Gorzelak dotyczące życia Marii Curie-Skłodowskiej, odwołujące się do treści wykładów. Konferencję uwieńczył wyjątkowy koncert wokalny w wykonaniu Agnieszki Kotek, Pauliny Okoń, Magdaleny Kowalczyk oraz Adeli Wolskiej. Goście mogli obejrzeć także wystawę prezentującą dokonania Marii Curie-Skłodowskiej, przygotowaną przez Zakład Historii Wychowania i Pedagogiki Porównawczej.

Spotkanie cieszyło się dużym zainteresowaniem oraz przebiegało w wyjątkowej i uroczystej atmosferze.

Kamil Mazurek

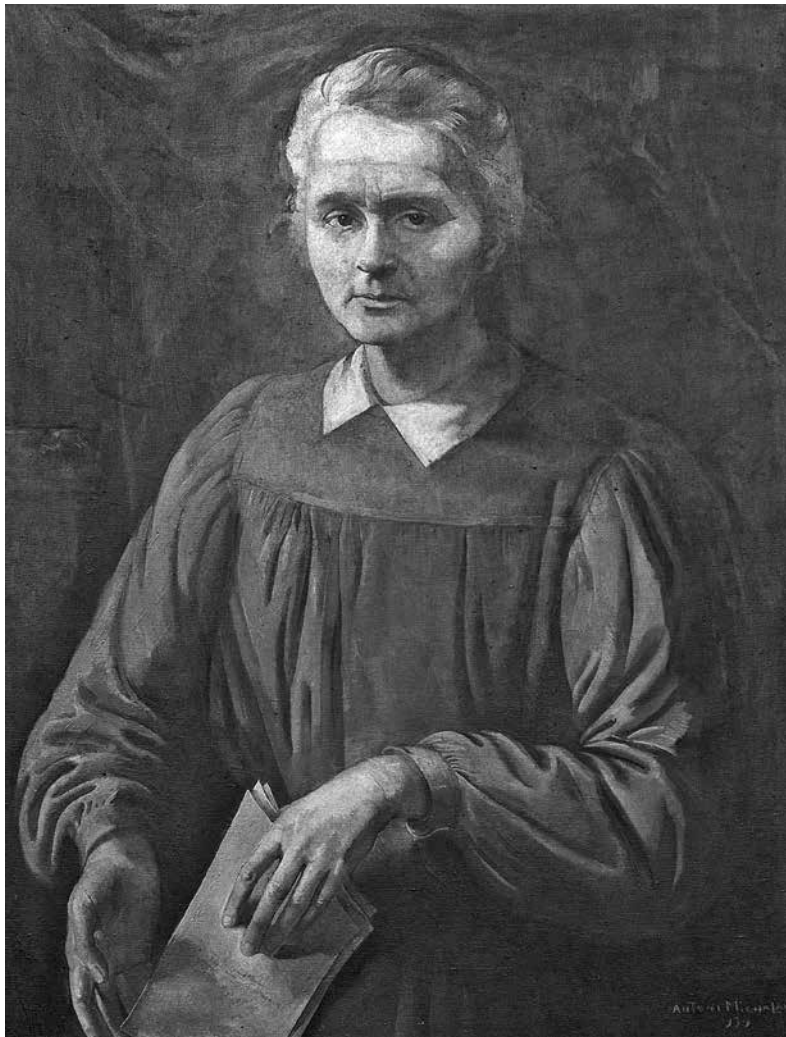

Fot. Kamil Mazurek

Fot. Bartosz Prohl

Jej portret... i Antoni Michalak

W opublikowanym przed laty artykule poświęconym jubileuszom UMCS omówiono uroczyste, trzydniowe obchody pierwszego pięćdziesiątolecia Uczelni w 1949 r.¹ Niezależnie od prac Komitetu Organizacyjnego Obchodów narodził się wówczas pomysł wykonania portretu Patronki, który uświetniłby uroczystą inaugurację roku akademickiego. Wybór artysty malarza, który podjąłby się zadania, nie był trudny, bo w tym czasie w Lublinie działali dwaj wybitni portreciści – Władysław Filipiak (1908–1976)² i Antoni Michalak (1902–1975).

W lutym 1949 r. wysłano list do Antoniego Michalaka z propozycją namalowania portretu olejnego Marii Skłodowskiej-Curie według załączonej fotografii. W odpowiedzi datowanej na

8 marca żona artysty informowała, że przesała list do Wrocławia, gdzie mąż aktualnie przebywał, kierując pracami rekonstrukcyjnymi Leopoldiny.

W oczekiwaniu na decyzję Antoniego Michalaka podjęto wstępne

rozmowy z Władysławem Filipiakiem, który nie tylko wyraził zgodę na wykonanie portretu, ale też przygotował kosztorys opiewający na kwotę 40 000 tysięcy ówczesnych złotych. W połowie marca 1949 r. władze Uczelni wystąpiły do Ministerstwa Oświaty z prośbą o przyznanie kredytu w wysokości 50 000 tysięcy złotych na wykonanie portretu i zakupienie ram wycenionych na 10 000 zł.

Jednak w tym samym czasie odezwał się Antoni Michalak, który również zgodził się wykonać portret, a zaproponowane przez niego warunki musiały okazać się korzystniejsze, skoro to jemu powierzono zadanie. Niestety, nie znamy tych warunków, bo przedstawione były w rozmowie ustnej, jak wynika z listu ówczesnego rektora Tadeusza Kielanowskiego.

25 maja 1949 r. rektor informował artystę, że pierwsza część należności w kwocie 25 000 zł została zdeponowana w Państwowym Banku Rolnym w Lublinie i jest do jego dyspozycji. Widocznie prace nad portretem przeciągały się, bo na początku października 1949 r. ówczesny sekretarz Uczelni Antoni Kopeć przynaglał malarza do przyśpieszenia prac w związku z inauguracją. Brak późniejszej korespondencji dowodzi, że portret został wykonany w terminie i do dziś możemy go podziwiać w gabinecie Rektora UMCS. W związku z tym może warto przypomnieć kilka informacji o jego autorze.

Antoni Michalak urodził się 17 maja 1902 r. w Kozłowie Szlacheckim, w rodzinie miejscowych rolników jako jedno z pięciorga dzieci Wincentego i Marii. Po ukończeniu szkoły powszechnej wstąpił do III klasy Progimnazjum Stanisława Thomasa w Warszawie. Po wybuchu I wojny światowej i utracie przez niego rodziców Rada Główna Opiekuńcza wysłała go do sierocińca w Odessie, gdzie kontynuował naukę w szkole realnej (VI klasa) i jednocześnie w czteroletniej Odeskiej Szkole Ry-

1 A. Łosowska, *Jak świętowano pierwsze jubileusze UMCS*, „Wiadomości Uniwersyteckie” 10/2013, s. 26–29.

2 T. Mroczek, *Władysław Filipiak*, w: *Słownik biograficzny miasta Lublina*, t. 1, 1993, s. 85–86.

sunku. W 1918 r. wrócił do Warszawy i zapisał się do Szkoły Rysunkowej Miłosza Kotarbińskiego i Jana Kaulzika. Udział w pierwszym plenerze malarskim w Płocku w 1919 r. zaowocował podjęciem pracy nauczyciela w Seminarium Żeńskim Julii Kisielewskiej w tym mieście. Na wieść o wojnie polsko-bolszewickiej zrezygnował z pracy i zgłosił się do wojska jako ochotnik.

Po powstaniu Szkoły Sztuk Pięknych w Warszawie w 1923 r. wpisał się w poczet słuchaczy III roku studiów (jako ekstern) do pracowni Tadeusza Pruszkowskiego. Dołączył go grupy artystów, którzy nie tylko nie zachwycili się malarską awangardą, reprezentowaną przez ruch kapistów, ale wkrótce przeciwstawili się formalnie tym ruchom, tworząc Bractwo św. Łukasza. W 1923 r., w zorganizowanym w Kazimierzu nad Wisłą przez Tadeusza Pruszkowskiego plenerze, uczestniczyli obok Antoniego Michalaka: Jan Gotard, Aleksander Jędrzejewski, Edward Kokoszko, Janusz Podoski, Mieczysław Szulc, Jan Wydra i Jan Zamojski. Dwa lata później to oni byli trzonem Szkoły Kazimierskiej znanej jako Bractwo Świętego Łukasza³.

W latach 1925–1926 Antoni Michalak przebywał jako stypendysta we Francji i Włoszech, a po powrocie do kraju uzyskał dyplom warszawskiej ASP w zakresie malarstwa sztalugowego, malując jeden z najbardziej rozpoznawalnych swoich obrazów *Bajka o szczęśliwym człowieku*. W latach następnych uczestniczył nie tylko w warszawskich wystawach Bractwa, ale reprezentował Polskę na międzynarodowej wystawie malarstwa w Carnegie Institute w Pittsburgu w 1930 r.⁴ Był już uznanym artystą, o czym świadczą nagrody, m.in. Złoty Medal na Powszechnej Wystawie Krajowej, Nagroda Ministerstwa Oświaty za malarstwo religijne i Złoty Medal na

Międzynarodowej Wystawie Sztuki Religijnej w Padwie.

W 1933 r. wyjechał do Lwowa i objął stanowisko profesora w Instytucie Sztuk Plastycznych i Malarstwa. W tym czasie w jego malarstwie pojawiło się zainteresowanie portretem (najbardziej znane portrety: Edwarda Klicha, Marii Kuncewiczowej, Hanny Mortkiewiczowej, Jakuba Parnasa, Wandy Hoffmanowej); wystawiał prace w Rydze i Tallinie, a na Międzynarodowej Wystawie w Paryżu w 1937 r. otrzymał za nie Dyplom Honorowy. Wraz z kolegami z Bractwa Świętego Łukasza zrealizowali wielki rządowy projekt siedmiu obrazów z historii Polski dla honorowego pawilonu polskiego na Wystawie Światowej w Nowym Jorku w 1939 r. Cykl ten tworzyły obrazy: *Bolesław Chrobry witający Ottona III*, *Chrzest Litwy*, *Przywilej Jedlnieński*, *Unia Lubelska*, *Konfederacja Warszawska*, *Odsiecz Wiedeńska* i *Konstytucja 3 Maja*. Antoni Michalak namalował główne postaci obrazów i wspólnie z Jeremim Kubickim wykonał szkic całości. Obrazy do dziś znajdują się w USA i są eksponowane w bibliotece Le Moyene College w Syracuse⁵.

W 1939 r. powrócił do Kazimierza i tu zastał go wybuch wojny. Nie zaprzestał działalności malarskiej, wykonywał freski w kościele parafialnym w Dratowie, a także portrety najbliższych, m.in. ks. Korniówicz, Witolda i Haliny Iłakowiczów, Heleny Garszyńskiej, a przede wszystkim wielce zasłużonej dla Polski i regionu Marii Kleniewskiej. W jego kazimierskim domu znajdowali schronienie żołnierze AK i BCH, a po wkroczeniu Armii Czerwonej zabezpieczał przed zniszczeniem najcenniejsze zabytki miasta. W 1941 r. ożenił się z Marią z Chylewskich i z tego związku urodzili się dwaj jego synowie – Andrzej Tadeusz (1942) i Janusz Bogusław (1946).

Po zakończeniu działań wojennych udzielał się w lubelskim oddziale Związku Polskich Artystów Plastyków, a w 1948 r., na wniosek prof. Mariana Morelowskiego, powierzono Antoniemu Michalakowi wykłady zleczone w Katedrze Historii Sztuki KUL⁶. Jeszcze w tym samym roku przygotował cykl obrazów historycznych na Wystawę Ziem Odzyskanych. W 1949 r. Główny Urząd Konserwatorski w Warszawie zlecił mu rekonstrukcję Auli Leopolda (Leopoldina) na Uniwersytecie Wrocławskim oraz rekonstrukcję pięciu sal w Zamku Piastowskim w Brzegu. W 1951 r. odnawiał freski w katedrze wrocławskiej, malował trzy obrazy religijne oraz rekonstruował kaplicę św. Elżbiety w tejże katedrze. Kilka lat później (w 1955 r.) odnowił również zabytkowe witraże.

Nie zaniedbywał też swojego środowiska uniwersyteckiego, malując portrety uczonych, m.in. rektora KUL ks. prof. Antoniego Słomkowskiego, prof. Mariana Morelowskiego i wielu innych. Także wtedy powstał obraz *Chrystusa Ukrzyżowanego*, który przez wiele lat wisiał w kościele akademickim KUL, a kiedy zabrakło dla niego miejsca wskutek nowego wystroju świątyni, został zabrany i przekazany do kościoła parafialnego w rodzinnym Kozłowie Szlacheckim.

Zimą 1957 r. przebywał we Włoszech (Pontificio Collegio Polacco) w ramach organizowanych dla asystentów KUL wyjazdów naukowych, a rok później wyjechał prywatnie, na zaproszenie brata, do USA. Dwa lata pobytu za oceanem zaowocowały kilkoma dziełami, m.in. obrazem do kościoła parafialnego pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Hartford, plakatem „Millenium of Polands Christianity”, portretem Fryderyka Chopina dla powstającej Fundacji Chopinowskiej.

Nadszarpięte podczas renowacji zabytków wrocławskich zdrowie sprawiło, że artysta rzadko opuszczał Kazimierz. W 1969 r. ostatecznie zrezygnował z pracy na KUL. Zmarł 26 maja 1975 r. w Warszawie, został pochowany na cmentarzu w Kazimierzu.

Anna Łosowska

3 O okolicznościach powstania Bractwa i jego dokonaniach: J. Zamojski, *Łukaszowcy*, Warszawa 1989.

4 K. Szuruowski, *Antoni Michalak jako portrecista*, „Roczniki Humanistyczne” 1974, t. 22, nr 6, s. 67.

5 R. Wójcik, *Historia Polski w siedmiu odstępach*, „Art & Bussines” 2001, nr 7–8, s. 24–29.

6 Archiwum KUL, Akta osobowe Antoniego Michalaka, sygn. A 340.

„Równać do najlepszych”, czyli o edukacji akademickiej na polskich uczelniach w optyce konferencji programowych w ramach przygotowań do Narodowego Kongresu Nauki

Wiedza, umiejętność jej zdobywania i przekazywania w warunkach dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości są wartościami samymi w sobie, czynnikami określającymi status jednostek i grup społecznych. Synergia nauki i kształcenia to imperatyw naszych czasów.

Uczenie się przez całe życie jest warunkiem koniecznym postępu cywilizacyjnego, a polityka edukacyjna to uświadomiana odpowiedzialność za przyszłość jednostki i społeczeństwa. Troska o właściwe kształtowanie nauki i kształcenia jest wyzwaniem, przed którym stoi polska nauka i polskie szkolnictwo wyższe w dążeniu do osiągnięcia światowych standardów. Nowoczesne społeczeństwo i gospodarka wymagają ścisłego powiązania nauki i kształcenia: nie ma rzetelnej, nowoczesnej dydaktyki w szkołach wyższych bez nauki i nauki bez solidnej, zorientowanej na zmieniające się uwarunkowania i wyzwania dydaktyki.

Tocząca się od kilku miesięcy na kolejnych konferencjach programowych w ramach przygotowań do Narodowego Kongresu Nauki, zarówno w środowisku akademickim, jak i szeroko rozumianym środowisku interesariuszy zewnętrznych, wielowątkowa dyskusja nad kondycją i perspektywami nauki i jakością kształcenia w szkołach wyższych uaktualnia kwestie związane z takim modelowaniem oferty dydaktycznej i procesu kształcenia na polskich uczelniach, aby odpowiadał on uniwersalizmowi kształcenia akademickiego, wymaganiom dynamicznie rozwijającego i zmieniającego się otoczenia społeczno-gospodarczego, a także

oczekiwaniom i aspiracjom studentów/absolwentów szkół wyższych.

Problemom kształcenia w szkołach wyższych była poświęcona odbywająca się w dniach 29–30 marca 2017 r. na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim konferencja programowa NKN „Doskonałość edukacji akademickiej – jak przeorientować uczelnie na jakość kształcenia?”.

Lubelska konferencja NKN postawiła w centrum zainteresowania środowisk akademickich problemy szeroko rozumianej dydaktyki w szkołach wyższych. Wicepremier i Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego dr Jarosław Gowin w wystąpieniu programowym inicjującym Lubelski NKN oraz prof. Krzysztof Diks, prof. Aleksander Bobko, prof. Zbigniew Marciniak i inni, podkreślając w swoich wystąpieniach uniwersalną wartość autonomii uczelni, zwrócili uwagę na dylematy i wyzwania współczesnej edukacji na poziomie wyższym. Dynamicznie zmieniające się otoczenie społeczno-gospodarcze oraz współczesny rynek pracy nakładają na uczelnie obowiązek takiego modelowania polityki kształcenia, aby była spójna z misją i celami strategicznymi uczelni oraz potrzebami rynku.

Osiągnięcie zakładanej spójności, stawiającej przed wszystkimi uczestnikami procesu kształcenia w szkole wyższej szereg wyzwań dotyczących

wdrażanych lub postulowanych formalnych rozwiązań, korelacji interesów i oczekiwań każdego z nich, było przedmiotem dyskusji podczas pięciu paneli: „Ocena i doskonalenie jakości kształcenia w różnych kulturach akademickich”, „Zewnętrzna ocena jakości kształcenia i jej rola w budowaniu kultury jakości w polskim szkolnictwie wyższym”, „Mechanizmy oceny i doskonalenia jakości kształcenia w polskich uczelniach”, „Jakość kształcenia z perspektywy studentów i absolwentów” oraz „Dostosowywanie oferty kształcenia do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego”.

Poruszone w dyskusjach panelowych problemy uzupełniły seminaria równoległe prezentujące problemy kształcenia na odległość (*e-learning*, *blended learning*, MOOC), doskonałości dydaktyki akademickiej (innowacyjne metody kształcenia, podnoszenie kompetencji nauczycieli akademickich, ścieżka dydaktyczna jako realna alternatywa rozwoju pracownika akademickiego), oceny i doskonalenia jakości kształcenia doktorantów, doskonałości kształcenia artystycznego, metod doboru i kryteriów kwalifikacji kandydatów na studia, zagranicznych akredytacji branżowych w aspekcie dążenia do podniesienia jakości oraz porównywalności i rozpoznawalności oferty dydaktycznej polskich uczelni w skali międzynarodowej.

Podejmowane inicjatywy i stosowane rozwiązania pozwalają na obecnym etapie wskazać zarówno przykłady dobrych praktyk, jak i definiować potencjalne trudności w realizacji tych zamierzeń. Uwzględniając fakt, iż każdy z uczestników procesu kształcenia oczekuje osiągnięcia znaczących dla siebie efektów i wartości, istotne jest wypracowanie ich spójności, aby kształcenie mogło skutecznie odpowiadać na

potrzeby: uczelni – modelowanie programów studiów tak, aby wyposażać studenta w wiedzę, umiejętności i kompetencje pożądane na rynku pracy w oparciu o prowadzone na najwyższym poziomie badania naukowe, a także możliwość włączania studenta do prac badawczych; kandydata/studenta/absolwenta – zdobywanie wiedzy, umiejętności i kompetencji gwarantujących realizację planowanej

ścieżki rozwoju oraz dalsze kształtowanie satysfakcjonującego modelu kariery na rynku pracy; pracodawcy – pozyskanie pracownika, który potrafi inteligentnie i kreatywnie, stosownie do ciągle zmieniających się wyzwań cywilizacyjnych użytkować zdobytą wiedzę, kwalifikacje i umiejętności w procesie realizacji i rozwiązywania stawianych przed nim zadań.

Alina Orłowska

Fot. ze zbiorów Centrum Kulturalno-Turystycznego w Bardejowie

Wystawa o Marii Curie-Skłodowskiej w słowackim Bardejowie

22 maja 2017 r. (o godz. 8.00, tuż przed rozpoczęciem ustnych matur) w Gimnazjum im. Leonarda Stöckela w Bardejowie na Słowacji odbył się wernisaż wystawy „Maria Curie-Skłodowska 1867–1934. W 100. rocznicę Nagrody Nobla z chemii (1911)”. Wystawa przygotowana przez pracowników Muzeum UMCS w 2011 r., w Roku Marii Skłodowskiej-Curie, prezentowana będzie tam do końca czerwca. Miejsce otwarcia wystawy nie zostało wybrane przypadkowo, jest to bowiem największa i posiadająca najstarsze tradycje szkoła średnia w Bardejowie. Swoją nazwę, która upamiętnia urodzonego w 1510 r. w Bardejowie pedagoga, badacza i pisarza Leonarda Stöckela, nosi od 1994 r. Co roku jej bramy opuszcza ponad stuosobowa grupa absolwentów, którzy wybierają różne uczelnie wyższe. Mamy nadzieję, że jakaś ich część przyjedzie do Lublina, aby studiować na UMCS.

Inicjatorami przeniesienia tej wystawy do tego niezwykle urokliwego i pełnego średniowiecznych zabytków miasta byli pracownicy Muzeum UMCS oraz Marcel Tribus, Dyrektor Kulturalno-Turystycznego Centrum. Centrum ma pod swoją pieczęcią powstały w 2007 r. Dom Polsko-Słowacki. Obiekt, oprócz sal wystawowych i konferencyjnych, posiada również ogólnie dostępne pokoje gościnne.

Otwarcia wystawy dokonali Dyrektor Gimnazjum i jednocześnie Wiceburmistrz Bardejowa Marcel Tri-

bus (senior), Jarosław Pakuła – Wiceprzewodniczący Rady Miasta Lublin oraz Dariusz Boruch z Muzeum UMCS, który odczytał list Rektora UMCS prof. dr. hab. Stanisława Michałowskiego adresowany do odbiorców wystawy. Rektor podkreślił niezaprzeczalną rolę Marii Skłodowskiej-Curie w nauce światowej. Przypomniał też o jej związkach z Lublinem i uzasadnił trafność wyboru imienia dla Uniwersytetu. Na koniec życzył wszystkim zaangażowanym w ten projekt wielu sukcesów, a odwiedzającym wystawę miłych wrażeń ze spotkania z noblistką.

Dariusz Boruch

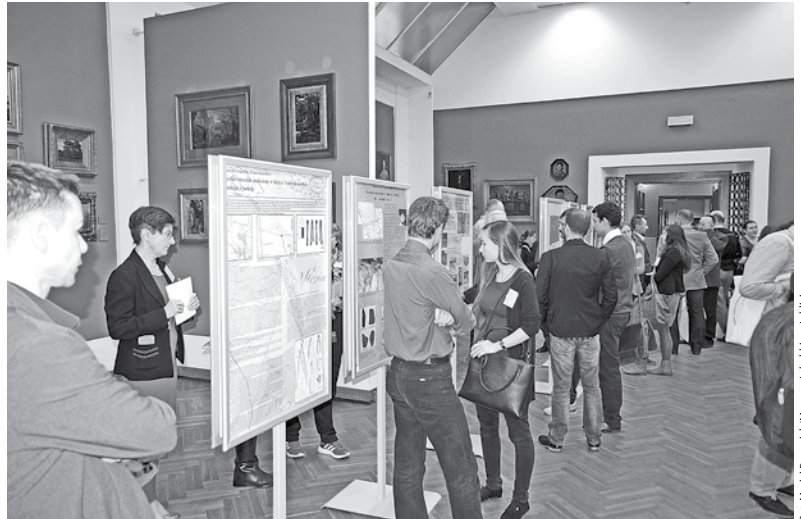

Fot. ze zbiorów Centrum Kulturalno-Turystycznego w Bardejowie

XXXIII konferencja poświęcona badaniom archeologicznym w 2016 r.

W dniach 20–21 kwietnia 2017 r. odbyła się XXXIII Konferencja „Badania archeologiczne w Polsce środkowowschodniej, zachodniej Białorusi i Ukrainie w roku 2016”, zorganizowana przez Instytut Archeologii UMCS i Muzeum Lubelskie w Lublinie. Po raz kolejny na Zamku Lubelskim gościli naukowcy zajmujący się archeologią i dziedzinami ją wspierającymi.

Fot. Maciej Drewniak/Muzeum Lubelskie w Lublinie

Historia tych spotkań sięga połowy lat osiemdziesiątych ubiegłego wieku – pierwsza konferencja odbyła się w 1984 r. Wyrosła z potrzeby przekazywania, niemal na bieżąco, informacji o wynikach badań archeologicznych. Od tego czasu cyklicznie, raz w roku, spotykamy się do dzisiaj. Niewiele jest sympozjów naukowych mogących się poszczycić tak długą historią.

Przez lata konferencja przybierała różne formy. Ze spotkań lokalnych badaczy przerodziła się w międzynarodowy projekt obejmujący archeologię pogranicza Europy Środkowej i Wschodniej, integrując środowisko archeologiczne z zachodniej Białorusi, Ukrainy, Rosji i Polski. Daje naukowcom okazję do wymiany doświadczeń, a studentom możliwość wysłuchania obrad, które na przestrzeni 33 lat odbywały się w niewielkich salkach konferencyjnych regionalnych muzeów i domów kultury, ale i w dużych aulach uniwersyteckich, gdyż dawniej gospodarzami konferencji były różne instytucje kulturalne i naukowe regionu. Od siedmiu lat konferencja jest organizowana na Zamku w Lublinie i jest

największym tego typu wydarzeniem naukowym współorganizowanym przez Muzeum Lubelskie.

Konferencja wrosła także w Instytut Archeologii UMCS i stała się niejako jego wizytówką. Przez ostatnie lata wpisywała się w różne jubileusze. Przypomnimy chociażby jej własny – 30-lecia, połączony z obchodami 85. urodzin wieloletniego kierownika Instytutu Archeologii doc. dr. Jana Gurby, 70-lecia Instytutu i naszego Uniwersytetu oraz 110. rocznicy powstania Muzeum Lubelskiego. Tegoroczna edycja, chociaż oficjalnie niezgłoszona do programu, stała się częścią obchodów 700-lecia Lublina, gdyż część referatów dotyczyła najstarszej historii naszego miasta, odtwarzanej dzięki źródłom archeologicznym.

Po powitaniach gości i uczestników konferencji, którzy w tym roku przyjechali z: Polski, Rosji, Białorusi, Ukrainy, Litwy, Niemiec i Szwecji, XXXIII edycję konferencji rozpoczęła wspólna sesja plenarna, na której wygłoszono trzy referaty podsumowujące zakończone w 2016 r. tematy badawcze.

Dr Jolanta Nogaj-Chachaj z Instytutu Archeologii UMCS zaprezen-

owała wyniki prowadzonych przez nią badań na cmentarzysku kultury pucharów lejkowatych w Karmanowicach na Płaskowyżu Natęczowskim, które jest znane od 1986 r. Badania wykopaliskowe prowadzono na nim do 2002 r. Odkryto pięć grobowców megalitycznych, 54 groby oraz inne liczne pozostałości po działalności człowieka sprzed ponad 5000 lat, w tym ślady orki. Samo cmentarzysko zostało założone na wcześniej-

szej osadzie. Etapy jego rozwoju dobrze obrazuje dokumentacja badań terenowych i gabinetowych. Prelegentka zaprezentowała także serię dat radiowęglowych wykonanych dla szczątków organicznych znalezionych podczas wykopaliisk oraz wyniki innych analiz specjalistycznych.

Dr hab. Piotr Włodarczak z Ośrodka Archeologii Gór i Wyżyn Instytutu Archeologii i Etnologii PAN w Krakowie przedstawił przemiany obrządku pogrzebowego związanego z kulturą amfor kulistych i ceramiki sznurowej w III tysiącleciu p.n.e. Temat realizowany był w ramach projektu grantowego finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki. Brali w nim udział pracownicy Instytutu Archeologii UMCS oraz absolwenci pracujący w różnych ośrodkach archeologicznych. Projekt pomógł w prześledzeniu zmian zachodzących w obrządku pogrzebowym w schyłkowym neolicie na Wyżynie Lubelskiej oraz częściowo przyległym Polesiu Wołyńskim i Wyżynie Wołyńsko-Podolskiej – od megalitycznych grobowców, poprzez pochówki o konstrukcji skrzyniowej i kurhany po groby niszowe.

Marta Stasiak-Cyran z Muzeum Lubelskiego przedstawiła referat podsumowujący wyniki interdyscyplinarnych badań na stanowisku kultury przeworskiej w Nieszawie Kolonii. Jest to jedno z największych i obecnie najlepiej rozpoznanych stanowisk typu osadniczego z okresu rzymskiego we wschodniej Polsce. Dzięki tym badaniom znacznie poszerzyły się informacje o życiu codziennym w tym okresie. Należy podkreślić interdyscyplinarność projektu zrealizowanego dzięki dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W przypadku dwóch ostatnich referatów badania zostały podsumowane przez opracowania monograficzne: *Schyłek neolitu na Wyżynie Lubelskiej* (pod red. Pawła Jarosza, Jerzego Libery, Piotra Włodarczaka) oraz *Nieszawa Kolonia stanowisko 5, powiat Opole Lubelskie. Interdyscyplinarna monografia osady z okresu rzymskiego* (pod red. Marty Stasiak-Cyran). Obydwe publikacje promowano podczas konferencji.

Program dwudniowych obrad obejmował 88 wystąpień przygotowanych przez 126 autorów reprezentujących 52 instytucje krajowe i 18 zagranicznych. Na sesji plenarnej oraz w dwóch sekcjach – prądziejowej i historycznej – wygłoszono 52 referaty, w odrębnej części zaprezentowano 36 posterów, na których w zwięzłej formie przedstawiono komunikaty z badań archeologicznych. Tradycyjnie gościliśmy liczne grono badaczy z Białorusi, Rosji i Ukrainy. Nie zabrakło także przedstawicieli innych specjalności, których badania poszerzają naszą wiedzę. Są to specjaliści z zakresu medycyny, biologii, fizyki, konserwacji zabytków, geomorfologii, petrografii i wielu innych dziedzin nauki. Interdyscyplinarność współczesnej archeologii była mocno podkreślana w wielu referatach.

Wielogodzinne obrady i dyskusje toczyły się w dwóch Galeriach Malarstwa Polskiego oraz sali wykładowej Muzeum Lubelskiego. Tematyka wystąpień obejmowała czasy od paleolitu po nowożytność. Badaniami archeologicznymi objęte są coraz częściej czasy niemal nam współczesne. Mieliśmy okazję wysłuchać, na przykład, referatu

na temat badań archeologicznych prowadzonych w miejscach przeprawy przez Berezynę w 1812 r. Wielkiej Armii Napoleona, zapoznać się z badaniami miejsc bitew z I wojny światowej czy prześledzić poszukiwania niemieckiej rakiety V z czasów II wojny światowej.

Obradom przewodniczyli: prof. dr hab. Aleksander Koško (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu), dr hab. Joanna Piątkowska-Matecka (Uniwersytet Warszawski), dr hab. Piotr Włodarczak (Instytut Archeologii i Etnologii PAN w Krakowie), dr hab. Marcin Wołoszyn (Uniwersytet Rzeszowski), Marta Stasiak-Cyran (Muzeum Lubelskie), a z Instytutu Archeologii UMCS: prof. dr hab. Andrzej Kokowski, dr hab. Elżbieta Kłosińska, dr hab. Halina Taras, dr hab. Piotr Łuczkiwicz, prof. nadzw., dr hab. Marek Florek.

W ramach tegorocznej edycji ukazał się kolejny tom streszczeń wystąpień konferencyjnych pod redakcją naukową dr hab. Anny Zakościelnej i techniczną (od wielu lat wykonywaną społecznie) mgr Marii Juran. Projekt wszystkich druków towarzyszących konferencji profesjonalnie przygotowała Elżbieta Jachacz z Muzeum Lubelskiego. W tym roku wykorzystano do tego celu zdjęcie z badań powierzchniowych wykonywanych w okolicy stanowiska w Nieszawie Kolonii oraz rysunek prowincjonalnorzymskiej zapinki z brązu z końca II wieku n.e. odkrytej na tym stanowisku. Obrys zapinki został wykorzystany także na okolicznościowym stemplu konferencji.

Wielkie podziękowania za wsparcie finansowe, życzliwość i okazywane nam zrozumienie należą się Dziekanowi Wydziału Humanistycznego dr. hab. Robertowi Litwińskiemu, prof. nadzw. oraz Prorektorowi ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej prof. dr hab. Radosławowi Dobrowolskiemu, Dyrekcji i Pracownikom Muzeum Lubelskiego w Lublinie – partnerom organizacyjnym Instytutu oraz studentom archeologii, którzy nigdy nas nie zawiodą.

Marta Stasiak-Cyran,
Muzeum Lubelskie w Lublinie
Dorota Tymczak,
Wydział Humanistyczny UMCS

Fot. MarceJ Drewniak / Muzeum Lubelskie w Lublinie

Dnia 17 maja 2017 r. na Wydziale Prawa i Administracji UMCS obyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Postulat władzy racjonalnej w wybranych nurtach myśli politycznej i prawnej”, poświęcona pamięci prof. dr. hab. Jana Malarczuka. Zorganizowana została przez Katedrę Doktryn Politycznych i Prawnych UMCS oraz Koło Naukowe Doktryn Politycznych i Prawnych UMCS.

Fot. ze zbiorów Muzeum UMCS

• Prof. dr hab. Jan Malarczyk jako Dziekan Wydziału Prawa i Administracji UMCS (1979 r.)

Konferencja nt. postulatu władzy racjonalnej

Oprócz przedstawicieli naszej Uczelni w obradach uczestniczyli również referenci z Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Rzeszowskiego, Uniwersytetu Łódzkiego oraz Uniwersytetu Technologiczno-Humanistycznego im. K. Pułaskiego w Radomiu. Wystąpienia skupiały się na szeroko rozumianej idei władzy racjonalnej, poczynawszy od jej pojmowania przez myśl starożytną, a na czasach współczesnych skończywszy.

Po otwarciu konferencji przez dr. hab. Andrzeja Wrzyszcza, prof. nadzw., Prodziekana WPIA UMCS oraz prof. dr. hab. Leszka Leszczyńskiego, Dyrektora Instytutu Historii i Teorii Państwa i Prawa UMCS, głos zabrali prof. dr hab. Lech Dubel, Kierownik Katedry Doktryn Politycznych i Prawnych UMCS, który przedstawił uczestnikom obrad sylwetkę prof. dr. hab. Jana Malarczuka – Dziekana WPIA UMCS w latach 1972–1981 oraz wieloletniego Kierownika Zakładu Historii Doktryn Politycznych i Prawnych.

Część merytoryczną konferencji rozpoczął prof. dr hab. Adam Bosiacki (UW) referatem pt. „Racja stanu

a etyka polityczna w nowożytnej myśli polityczno-prawnej”. Przedstawił zagadnienia pojęcia racji stanu w odniesieniu do jego genezy i rozumienia współczesnego. Omawiając ewolucję pojęcia racji stanu w relacji z kształtowaniem się zasad i systemu nowożytnej etyki politycznej, wskazał na związki tego pojęcia z postulatem władzy racjonalnej.

Prof. dr hab. Lech Dubel przedstawił referat pt. „*Princeps educatus* w myśli Jana z Salisbury”. W pierwszej części wystąpienia zaprezentował różne znaczenia słowa „racjonalność” oraz wskazał, iż nawet najbardziej idealistyczne podejścia do problematyki władzy mogą być racjonalnie rozwijane. Druga część referatu została poświęcona analizie wielu elementów racjonalizacji władzy księcia, które według Jana z Salisbury miały zapobiec jego przemianom w tyrańca. Jednym z takich postulatów była potrzeba gruntownego wykształcenia księcia tak, by stał on się właściwym *princeps educatus*.

Dr Agata Grudzińska wystąpiła z referatem pt. „More w kibucu. Racjonalność dwóch systemów”. Przedstawiła poglądy Tomasza Mo-

rusa w kwestii relacji międzyludzkich i wspólnej organizacji społecznej, jakie zostały ukazane w jego najważniejszym dziele czyli *Utopii*. Po zreferowaniu rysu historycznego, ideologicznego i opisanie rzeczywistości izraelskich kibuców, referentka podjęła próbę wykazania relacji i porównania rozwiązań postulowanych przez Morusa w *Utopii* z rzeczywistością kibuców w Izraelu, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki własności prywatnej i życia wspólnotowego.

Natalia Czerwińska (Prezes Koła Naukowego Doktryn Politycznych i Prawnych UMCS) zaprezentowała referat pt. „Realizm polityczny w myśli Polibiusza i Niccola Machiavellego”. Przedstawiła realizm Polibiusza przejawiający się w pokorze dla zrozumienia historii i w głębokiej znajomości natury ludzkiej. Wykazała związki myśli Polibiusza z doktryną Niccola Machiavellego, który wzbogacił ją o ukazanie roli państwa i prawa względem ludzi o naturze skłonnej bardziej do grzechu niż uczynków chwalebnych.

Dr Marek Tracz-Tryniecki (UŁ) wygłosił referat pt. „Andrzeja Maksymi-

liana Fredry rady dla sprawujących władzę”. Racjonalizm koncepcji udzielania panującemu rad przez uczonych został zaprezentowany przez pryzmat trzech głównych założeń: cnoty w klasycznym arystotelesowskim rozumieniu, władzy racjonalnej pojmowanej poprzez mieszany ustrój republikański oraz założenia obserwacji natury ludzkiej, znajdującej oparcie we własnych doświadczeniach i połączonej z realizmem siedemnastowiecznym.

W wystąpieniu pt. „Racjonalizm w czeskiej myśli politycznej i prawnej XIX wieku” dr hab. Artur Łuszczynski, prof. nadzw. (URz) skupił się na przedstawieniu czeskiego środowiska tzw. „Realistów”. Dokonał analizy porównawczej ukazującej, w jaki sposób Polacy i Czesi traktują kategorię realizmu politycznego.

Doc. dr Zbigniew Markwart (UTH im. K. Pułaskiego w Radomiu) w referacie pt. „Stronnictwo realistów – politycy racjonalni?” przedstawił sylwetkę nurtu myślowego polskich realistów XIX w. Omówił zasady polityki realnej przedstawiane przez środowisko Realistów Petersburskich, formułowane w szczególności w oparciu o analizę ówczesnej sytuacji w Królestwie Polskim.

Dr Marcin Niemczyk (URz) wygłosił referat pt. „Rewizjonizm jako przykład racjonalizacji myśli socjali-

stycznej”. Głównym celem wystąpienia było dowiedzenie, iż rewizjonizm był próbą racjonalizacji socjalizmu. Autor przedstawił poglądy na rewizjonizm w ujęciu Włodzimierza Lenina, Władysława Gomółki oraz Leszka Kołakowskiego. Analizował rewizjonizm w ujęciu historycznym, przedstawił myśl rewizjonistyczną występującą na gruncie polskim, czechosłowackim i jugosłowiańskim oraz ukazał wspólne cechy rewizjonizmu i racjonalności.

Mgr Paweł Lesiński (UMCS) zaprezentował referat pt. „Racjonalność państwa w ujęciu Roberta von Mohla”. Referent poruszył problem racjonalności roli państwa we wczesno-liberalnej myśli niemieckiej. Omówił rozumienie pojęcia racjonalności w myśli niemieckiej poprzez oparcie funkcjonowania państwa na zasadzie praworządności i sprawności biurokracji oraz wykazał podobieństwo postulatów formułowanych w XIX w. przez Roberta von Mohla.

Dr Jarosław Kostrubiec (UMCS) w wystąpieniu pt. „Sprawność administracji jako wyraz postulatów władzy racjonalnej. O reformach administracji rządowej II Rzeczypospolitej w koncepcji Romana Hausnera” przedstawił nie tylko postać przedwojennego wysokiego urzędnika R. Hausnera, ale również propozycje reform administracji rządowej

wysnuwanych przez niego. „Sprężysta”, sprawna i decyzyjna administracja miała być zabezpieczeniem państwa przed anarchią oraz realizacją postulatów racjonalności.

Mgr Łukasz Szymański (URz) wygłosił referat pt. „Desakralizacja władzy”. Omówił w nim koncepcje desakralizacji władzy w czasach starożytnych i średniowiecznych oraz kształtowania się nowożytnej koncepcji państwa. Przedstawił koncepcje licznych myślicieli, którzy nie będąc przeciwnymi religii, chcieli wyraźnego oddzielenia sfery państwowej od religijnej.

Obrady zamknęło wystąpienie dr hab. Małgorzaty Łuszczynskiej, prof. nadzw. (UMCS), która przedstawiła referat pt. „Umowa społeczna jako przejaw racjonalności”. Wskazała, że konstrukcja umowy społecznej na trwałe wpisała się w sposób myślenia o społeczeństwie i zasady nim rządzące. Poddała analizie ewolucję idei umowy społecznej, jej korelację z prawem zobowiązań oraz wewnętrzne zróżnicowanie z uwagi na przedmiot kontraktu. Dowiodła następnie, że umowa społeczna leży u podstaw instytucji społeczeństwa obywatelskiego, nieposłuszeństwa cywilnego oraz bezpośrednio prowadzi do wykształcenia samorządności i samoorganizacji życia społecznego.

Paweł Lesiński

Fot. Paweł Lesiński

Prawnik filozofujący, filozof prawa, entuzjasta radosnego życia...

Rozmowa z prof. Romanem A. Tokarczykiem

Prof. Roman Andrzej Tokarczyk – prawnik i filozof, emerytowany profesor Wydziału Prawa i Administracji UMCS, wykładowca wielu polskich uczelni wyższych. Z UMCS związany jako student (od 1961 r.), a od 1966 r. już jako pracownik. Od 1979 r. kierował Katedrą Teorii Organizacji i Kierownictwa na Wydziale Prawa i Administracji UMCS, której był także organizatorem.

Autor blisko 800 publikacji w kraju i za granicą. Członek kilkunastu krajowych i międzynarodowych akademii i towarzystw naukowych. Odbywał staże naukowe z Fundacji Fullbrighta w International Research and Exchange Board w Nowym Jorku, w uniwersytetach Notre Dame, Harvard, Berkeley, Los Angeles i Fundacji North Atlantic Treaty Organization w Paryżu, Rzymie, Wiedniu, Kopenhadze. Odznaczony m.in. Brązowym, Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi, Brązowym Medalem „Za Zasługi dla Obronności Kraju”, Odznaką „Za Zasługi dla Lubelszczyzny”, Odznaką „Za Zasługi dla Województwa Zamojskiego” oraz wyróżniony wieloma innymi medalami, dyplomami i nagrodami.

Człowiek wielu pasji i talentów. Prowadzi stronę internetową: www.romantokarczyk.pl. 16 marca 2017 r. obchodził jubileusz 75-lecia urodzin. Redakcja „Wiadomości Uniwersyteckich” zapytała Profesora o Jego pracę, zainteresowania naukowe, osiągnięcia i liczne pasje.

Dlaczego wybrał Pan prawo i filozofię jako kierunki swoich studiów? Skąd wziął się pomysł na takie połączenie?

• Czesława i Roman Tokarczykowie

Archiwum prywatne Romana Tokarczyka

Wspomnę najpierw o moich wcześniejszych wyborach. W wieku przed-szkolnym, w swoich marzeniach, byłem najpierw marynarzem, a następnie lotnikiem. Moje marzenia wspierała ukochana ciocia Hanka, która jako krawcowa szyła mi ubranka stylizowane na mundurki marynarzy i lotników. Marynarzem nie zostałem, natomiast lotnikiem poniekąd tak.

Podczas przekształcania szkoły lotniczej w Dęblinie z podoficerskiej w oficerską, przez 12 lat na etacie pułkownika, obok etatu pracownika naukowo-dydaktycznego na UMCS, realizowałem zadania pełnomocnika rektora UMCS ds. współpracy ze szkołą dęblińską. Moje zadanie, zbliżone do kompetencji kadrowego, polegało na wyszukiwaniu w wyższych polskich uczelniach profesorów różnych dyscyplin naukowych zdolnych do realizacji programu nauczania lotników na poziomie oficerskim, a więc niejako aka-

demickim. Wówczas ukończyłem tam kurs pilotażu i nawigacji samolotowej. Jako nawigator towarzyszyłem gen. Józefowi Kowalskiemu, komendantowi szkoły, w prestiżowym locie z Dębli-na do Białegostoku i z powrotem, po zakupieniu przez Szkołę odrzutowców typu Iskra 2. Jednakże bardziej polubiłem loty szybowcami. W towarzystwie Józefa Tarłowskiego, przyjaciela, wybitnego grafika, malarza, plastyka i matematyka, przelatałem szybowcami ok. dwa tysiące godzin, najczęściej na trasie Radawiec–Sandomierz–Zamość–Lublin–Radawiec.

Oczywiście, związki z lotnictwem były niezwykłą przygodą życiową, bowiem nie było ono moim zawodem. Ale, po wybiegnięciu w przyszłość z okresu dzieciństwa, powróćmy do tego, co było wcześniej. Przez lata szkoły podstawowej utrwalał się zamiar moich Rodziców, aby ich syn został inżynierem. Zapotrzebowanie na inżynierów było wtedy ogromne z uwagi na odbudowę zniszczonego wojną kraju, „potrzeby budownictwa socjalistycznego”, jak wyrażano to oficjalnym językiem urzędowym.

Po ukończeniu szkoły podstawowej zdałem egzamin do lubelskiego Technikum Budowlanego. Nie wykazywałem jednak zdolności do przedmiotów ścisłych, a na mechanice czułem się jak na torturach. Polonistka i wychowawczyni naszej klasy p. Jadwiga Plesiewiczowa odkryła we mnie zdolności humanisty. To ona przyniosła mnie do Liceum Pedagogicznego w Lublinie, a stamtąd Rodzice do Liceum Pedagogicznego w Biłgoraju. Tam poczułem się jak przystoi-wia ryba w wodzie. Przodowałem

w nauce, grałem na różnych instrumentach, śpiewałem w chórze, odnosiłem sukcesy w lekkiej atletyce, pasjonowałem się grą w szachy oraz z wielką pasją tańczyłem. Grając m.in. na gitarze klasycznej, zyskałem przydomek „biłgorajskiego Presleya”.

Polonistka z liceum p. Regina Siepkowska upatrywała we mnie kandydata do zawodu aktora. Obiecywała mi nawet poparcie ze strony takich znakomitości jak Stanisław Mikulski i Jan Machulski, wtedy aktorów lubelskiego Teatru im. J. Osterwy, często odwiedzających naszą szkołę. Sugestie p. Siepkowskiej podzielały inne profesorki, zwłaszcza p. Alfreda Rabczewska prowadząca zajęcia z WF-u. Rodzice wyperswadowali mi aktorstwo ze względu na „niepraktyczność” tego zawodu. Wybrałem więc prawo.

Już na pierwszym roku bardzo rozczarowałem się charakterem studiów prawniczych. Wydawały mi się ciasne intelektualnie. Poczujęm się jak ślimak w skorupce. Dość ściśle i rygorystyczne granice stawiane przez prawo przypominały mi ową skorupkę. Poskarżyłem się prof. Zdzisławowski Cackowskiemu, filozofowi i rektorowi UMCS. Zachęcił mnie do podjęcia studiów filozoficznych, równoległe do prawniczych. Na filozofii poczułem się świetnie.

Filozofia to taka dziedzina wiedzy, która nie stawia umysłowi żad-

nych granic. Nawet najbardziej spekulatywne, karkołomne poglądy są w niej do przyjęcia, jeśli się je tylko dobrze uzasadni. Dodam, że zafascynowany filozofią uczestniczyłem też w specjalistycznych studiach religioznawczych, prowadzonych przez prof. Z. Cackowskiego, wówczas jeszcze adiunkta.

Jest Pan niewątpliwie człowiekiem uniwersytetu. Co zdecydowało o tym, że rozpoczął Pan karierę akademicką i niemal całe życie zawodowe związał właśnie z UMCS?

Już na pierwszym roku moich studiów prawniczych prof. Grzegorz Leopold Seidler, rektor UMCS przez niemal trzy kadencje, zaprosił mnie na swoje seminarium magisterskie. Był to ewenement, ponieważ, jak wiadomo, seminaria obowiązują dopiero od czwartego roku. Określił mnie dość chytrze seminarzystą-wolontariuszem, ale faktycznie była to nominacja tyleż wyróżniająca, co niedopuszczająca sprzeciwu.

Kończąc studia w 1966 r., otrzymałem propozycję etatu asystenta aż w czterech Katedrach Wydziału Prawa UMCS: Prawa Karnego, Postępowania Karnego, Prawa Finansowego i Teorii Państwa i Prawa oraz Historii Doktryn Polityczno-Prawnych (kierowanej przez prof. Seidlera). Wy-

brałem tę ostatnią i był to dla mnie wybór ze wszech miar trafny. Problematyka myśli politycznej i prawnej, prawoznawstwa, teorii i filozofii prawa niezmiernie przyciąga moją uwagę. Moje publikacje z tych zakresów przyciągają chyba z kolei uwagę czytelników, o czym świadczą kilkunastokrotne wydania kilku moich książek.

Rektor Seidler, od początków mojej pracy w charakterze asystenta, w różny sposób związał mnie z Uniwersytetem, którym kierował z niebywałym powodzeniem. Z jego polecenia zostałem sekretarzem ds. organizacyjno-technicznych w Komitecie Uczelnianym PZPR przy UMCS. Wówczas był to oficjalnie ośrodek władzy na Uczelni. W Komitecie pełniłem dyżur codziennie, z wyjątkiem świąt, godząc to z obowiązkami asystenta i adiunkta aż do 1974 r., gdy wyjechałem na roczne stypendium Fundacji Fullbrighta do USA. Aby mieć względnie pełny przegląd wydarzeń w UMCS, rektor upoważnił mnie do uczestniczenia w posiedzeniach Senatu UMCS w charakterze obserwatora. Jak już wspominałem, na lata 1967–1979 rektor powołał mnie do roli pełnomocnika rektora UMCS ds. przekształcania Podoficerskiej Szkoły Lotniczej w Wyższą Oficerską Szkołę Lotniczą w Dęblinie. Moje związki z prof. Seidlerem opisałem w książce *Oblicza Grzegorza Leopolda Seidlera w powadze i anegdocie*.

Nie całe jednak moje zawodowe życie było związane z UMCS. Nie tylko kierowałem od 1979 r. Katedrą Teorii Organizacji i Kierownictwa na Wydziale Prawa i Administracji UMCS. Kierowałem też katedrami, pracując w uczelniach wyższych w Radomiu, Sandomierzu, Zamościu, Warszawie i wykładając w Sosnowcu. Byłem dziekanem Studium Generale Sandomiriense. Wielokrotnie wykładałem jako *visiting professor* w licznych uczelniach na świecie. Cieszyłem się rocznym pobytom profesora wizytującego w Harvard Law School, najbardziej prestiżowej w świecie, należącej do sławnego amerykańskiego Uniwersytetu Harvarda. Wykłady na uczelniach

Archiwum prywatne Romana Tokarczyka

Archiwum prywatne Romana Tokarczyka

włoskich i hiszpańskich przysporzyły mi serdecznych przyjaciół.

Jest Pan twórcą pojęcia biojurysprudencja. Proszę przybliżyć Czytelnikom, co ono oznacza.

Biojurysprudencja to nowy nurt myśli prawnej, coraz wyraźniej zaznaczający swoją obecność nie tylko w Polsce, ale również w wielu krajach świata. To cały nurt myślowy, integrujący treści etyczne, religijne, prawne i medyczne dotyczące największych i najtrudniejszych dylematów związanych z narodzinami, życiem i śmiercią człowieka.

Nurt ten opiera się na dwóch fundamentalnych i niepodważalnych tezach. Teza pierwsza – życie jako najważniejsza autonomiczna wartość wśród wszystkich wartości jest prewarścią, wartością, do której odnoszą się inne wartości. Teza druga – życie jest główną normą wśród wszystkich norm, jako takie jest prenormą, z której powinny być wysnuwane i z nią uzgadniane inne normy.

Nazwę „biojurysprudencja” utworzyłem, biorąc za jej podstawę greckie słowo *bios* oznaczające życie i łacińskie słowo *iurisprudentia*, wyrażające wiedzę czy też mądrość prawniczą. Zważywszy na rytm wszelkiego życia, szczególnie życia człowieka, poczęcie, narodziny, przebieg życia i nieuchronność śmierci – wyodrębniłem odpowiednio trzy działy: biojurysgenezę, biojurysterapię i bio-

jurystanatologię. Zaproponowałem także nazwę „bioprawo” przyjętą w kilku językach świata.

Potrzebę nowych regulacji normatywnych dla bioprawa, dostrzeganą i opisywaną przez biojurysprudencję, wymusza wprost inżyniera genetyczna, eugenika, medyczne wspomaganie poczęcia i narodzin – prokreacji, a także diagnostyka prenatalna. Biojurysprudencja ogarnia niezwykle rozległą problematykę ochrony życia i podnoszenia jego jakości. Dotyczy to m.in. transplantacji, seksualizmu, psychiatrii, ekologizmu, prawa do życia – ludzi, zwierząt, całej przyrody żywej. Biojurystanatologia interesuje się normami końca życia człowieka, m.in. wieloma definicjami śmierci, samobójstwem, eutanazją, karą śmierci i stanami wyższej konieczności.

Zagadnienia biojurysprudencji, jako aktualne w obecnych czasach, wzbudziły duże zainteresowanie w kręgach naukowych i pozanaukowych. Główna moja praca dotycząca tych zagadnień – *Prawa narodzin, życia i śmierci* – miała aż 11 wydań. Była publikowana w dużych nakładach. Zaznaczyła swoje wpływy w dydaktyce akademickiej, badaniach naukowych i oddziaływaniach na normatywne rozstrzygnięcie tzw. dylematów etycznych. Stało się to dla mnie zachętą do odważniejszego wkraczania na płaszczyznę relacji problemów prawa i medycyny. Wykładałem „Wprowadzenie do prawa medycznego” i opublikowałem książkę *Medycyna a normy*. Byłem zapraszany z wykładami na uczelnie medyczne i przedstawiałem referaty na konferencjach medyków.

W swoim dorobku ma Pan blisko 800 publikacji w kraju i za granicą, w języku polskim, angielskim, francuskim, włoskim, niemieckim, rosyjskim, węgierskim, tureckim, chińskim i japońskim, w tym wiele książek z zakresu m.in. historii doktryn politycznych i prawnych, filozofii prawa, etyki prawniczej, komparatystryki prawniczej, prawa amerykańskiego i kultur prawnych świata. Co Pana aktualnie zajmuje naukowo? Nad czym Pan pracuje?

Zauważę, że moje publikacje ukazały się także w języku ukraińskim i białoruskim. Na białoruski przetłumaczono książkę o biojurysprudencji, a na ukraiński – cztery książki. Szczegółowy wykaz moich publikacji znajduje się na mojej stronie internetowej. Ogół tytułów tych publikacji oraz dotyczących ich recenzji i opinii zawiera tom *Twórczość*, będący jednym z pięciu tomów dzieła pod redakcją Zbigniewa Władka i zespołu pt. *Księga życia i twórczości. Księga pamiątkowa dedykowana prof. Romanowi A. Tokarczykowi*.

Obecnie nadal pracuję na pełnym etacie, mimo osiągniętego już wieku emerytalnego, jako wykładowca teorii i filozofii prawa w Wyższej Szkole Humanitas w Sosnowcu. Wydawnictwo Humanitas opublikowało w 2016 r. moją książkę *Podstawy prawoznawstwa, teorii i filozofii prawa*. Przygotowałem do wydania publikację *Oblicza myślowego i myślistwa*. Co roku przedstawiam referaty na krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych. Mam zebrane materiały do źródłowej monografii zarysu historii Wydziału Prawa i Administracji UMCS. Waham się z podjęciem nad nią pracy z powodu ogromnych ograniczeń swobody wypowiedzi przez panoszące się przesadnie prawo do prywatności. Jak jednak pozwoli mi na to zdrowie, napiszę tę monografię,

Archiwum prywatne Romana Tokarczyka

• Prof. Roman Tokarczyk podczas pokazu mody w ramach Tygodnia Dialogu Międzypokoleniowego (25.04.2017 r.)

nawet jeśli by miała oczekiwać na publikację. Pewną odskocznią intelektualną jest dla mnie pisanie esejów na różne tematy, np. tańca, pokazów mody, podróży, narciarstwa, szachów czy wina, opartych na własnych doświadczeniach i przemyśleniach.

Szachy, narciarstwo, długie i dalekie podróże, taniec towarzyski, anegdota akademicka, fotografia to tylko niektóre z Pana pasji. Która z nich sprawia Panu największą przyjemność i jak znajduje Pan na nie czas obok licznych obowiązków akademickich?

O wspomnianych w pytaniu moich pasjach traktuję liczne eseje dostępne na mojej stronie internetowej i we wspomnianej już *Księdze życia i twórczości*. Powiem o nich zatem tylko po krótko.

W szachy gram już rzadko, głównie w Internecie, ale nauczyłem tej gry mojego wnuka Jasia, gdy miał cztery lata. Dzisiaj gra już w turniejach szachowych. Nadal uprawiam narciarstwo i nie rezygnuję z najtrudniejszych tras oznaczonych czarnym kolorem. Dalekich podróży na razie nie mam dość. Odwiedziłem dziesiątki krajów na wszystkich kontynentach. Chętnie wybrałbym się jeszcze w podróż kosmiczną. Anegdota, szczególnie akademicka, nie-

zmiennie towarzyszą moim rozmowom i wypowiedziom, ponieważ mam usposobienie człowieka pogodnego i wesołego. Plony mojej fotografiki, uprawianej od szkoły średniej, uporządkowałem w stu kilkudziesięciu albumach i po części w galerii na mojej stronie. Zanim powiem coś o tańcu towarzyskim, wspomnę jeszcze o corocznych grzybobraniach, głównie w Puszczy Solińskiej i Puszczy Mielnickiej. Mienię się także znawcą, a wcześniej i producentem z Żoną Czesią, win domowej roboty. Ukończyłem kurs znawców win wyborczych i wypłem ich oceany.

Od najmłodszych lat pociągał mnie taniec. Tańczyłem w dzieciństwie, latach szkolnych i studenckich, tańcząc do dzisiaj. Były to tańce w zespołach tańca ludowego – Liceum Pedagogicznego w Biłgoraju, Ziemi Biłgorajskiej, Ziemi Lubelskiej i Zespole Tańca Ludowego UMCS. Z Żoną Czesią odbyliśmy kursy tańca towarzyskiego i wygrywaliliśmy turnieje i konkursy taneczne. W 1994 r. wygraliśmy duży turniej tańca w międzynarodowej konkurencji w bułgarskim Słonecznym Brzegu. Nie sposób wymienić wszystkie wspaniałe bale, które dały nam wiele radości. Niezapomniane są dla mnie bale Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Lublinie. Często bywam na dancjach w Nałęczowie. Tam spotykam się w tangu

z prof. Marią Szyszkowską. Śmiejemy się, że jesteśmy współzałożycielami Nałęczowskiej Mafii Tanecznej. Taniec jest balsamem dla mojej duszy i modlitwą moich nóg. To pasja, która sprawia mi największą przyjemność.

Jak znajduję na to wszystko czas obok licznych nadal obowiązków akademickich i rodzinnych? Otóż, już w szkole średniej, nauczyłem się właściwego gospodarowania czasem. Nie odkładam na jutro tego, co mam zrobić dzisiaj. Staram się rzetelnie wykonywać to, co do mnie należy, aby nie tracić czasu na poprawki. Praca zawodowa jawi się dla mnie jako przyjemność, a nie uciążliwy obowiązek, toteż związane z nią konieczności realizuję ze względną łatwością. Wielką pomocą darzy mnie nieustannie w różnych sytuacjach Żona Czesia. Lepszego wyboru partnerki życiowej, z którą żyję już niemal 60 lat, nie mogłem dokonać. Okazuję Jej za to moją wielką wdzięczność.

Gródki, Biłgoraj, Lublin, a może jedno z miejsc, które odwiedził Pan podczas swoich podróży? Gdzie jest Pana miejsce na Ziemi?

Gródki to moja rodzinna wieś, uroczysko usytuowane na dwóch wzgórzach Rostocza. Mieszkałem w niej do czasu ukończenia szkoły podstawowej. Później odwiedzałem Gródki często na zaproszenie rodziny oraz organizatorów różnych uroczystości. Mojej rodzinnej wsi poświęciłem dwukrotnie wydaną monografię *Gródki. Dzieje wsi rostoczańskiej*. Do każdego domu w Gródkach trafił podarowany przeze mnie egzemplarz tej źródłowej pracy. Powodzenie książki zachęciło mnie do opublikowania także źródłowej monografii *Turobin. Dzieje miejscowości*. Turobin pozostaje niezmiennie siedzibą władz gminy, do której należą Gródki. Turobin i Gródki są to krainy, do których często zaglądamy moje wspomnienia i tęsknoty.

Biłgoraj to miasto moich lat nauki w Liceum Pedagogicznym. Lata szkoły średniej były najpiękniejszym okresem młodości, a chyba i całego życia. Błyszcząca uroda, nie brako-

Archiwum prywatne Romana Tokarczyka

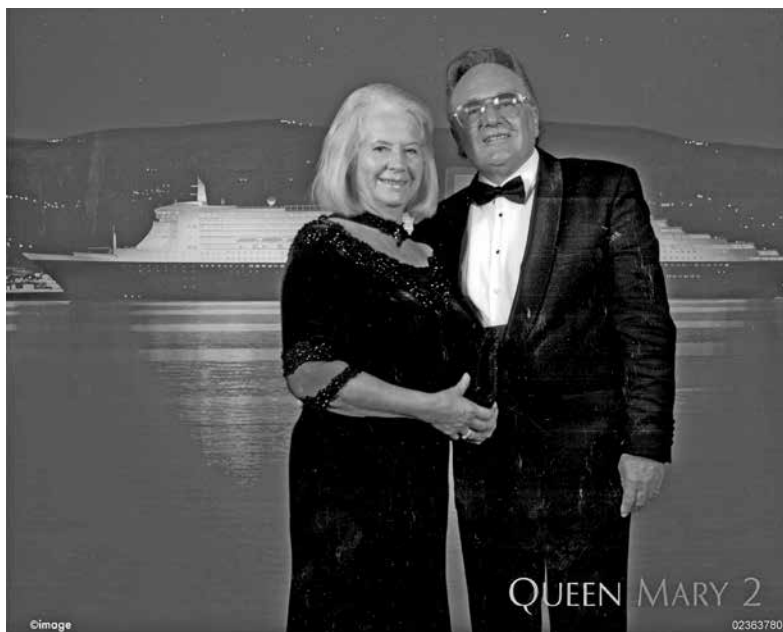
wał sił, dopisywał humor, przyszłość jawiła się w różowych barwach. Wszystko to miało miejsce głównie w „mieście z duszą”, przesyconym tradycją wielu kultur, otoczonym urokliwymi terenami podmiejskimi i niemal bezkresnymi puszciami. W liceum pokochałem koleżankę z klasy – Czesię, którą wybrałem na moją znakomitą Żonę.

Z mieszkańcami Biłgoraja, przede wszystkim koleżankami i kolegami z lat szkolnych, utrzymuję dotąd bardzo zażyłe, serdeczne kontakty. Spotykamy się na zjazdach absolwentów i różnych imprezach. Opublikowałem we współpracy z wieloma autorami monografię źródłową *Liceum Pedagogiczne w Biłgoraju*. Biłgorajskie Towarzystwo Literackie wyróżniło mnie dyplomem i statuetką Laur Łabędziego Pióra.

Karolówka to miejsce narodzin mojej Żony Czesi. Jako wieś położona w gminie Frampol, w powiecie biłgorajskim, należy do moich najbardziej ulubionych miejsc na Ziemi. Położona na skraju Puszczy Solskiej, sąsiaduje ze wzgórzami Roztocza, Zwierzyniec, Góreckiem i nieco bardziej oddalonym Krasnobrodem. Po śmierci Rodziców Żony, przejęliśmy Ich posiadłość – dom drewniany, łąkę, strumyk i las. Naprzeciw tej posiadłości, przy wiejskiej drodze, wśród okazałych lip postawiliśmy kapliczkę utrwalającą pamięć Rodziców Czesi i naszą wobec Nich wdzięczność. Nasze uroczysko w Karłowce opisuje Emilia Karwat, miejscowa poetka.

Mielnik to osada na Podlasiu, w której mieszka nasza Córka Małgosia z Rodziną. W Mielniku spędzam coraz więcej czasu, ciesząc się Wnukami Kasią i Jasiem, sukcesami Małgosi jako ordynatora szpitala oraz realistycznymi i marzycielskimi pomysłami Zięcia Adama. W Mielniku, z kijkami lub samochodem, przemierzam ostępy Puszczy Mielnickiej i brzegi Bugu. Mielnik to bajecznie urokliwa miejscowość, ulubiona przez wielu artystów.

Lublin to miasto, w którym mieszkam na stałe od 1961 r. (od początku studiów). Od 1983 r. mieszkamy w ciekawym architektonicznie domu

w spokojnej dzielnicy Lublina, jaką jest Czechów.

Odpowiadając na pytanie, gdzie jest moje miejsce na Ziemi, powiem krótko: nie ma takiego jednego miejsca. Przez całe życie przenikało mnie pragnienie poznawania coraz to nowych miejsc w kraju i na świecie. Obecnie są to głównie Lublin, Mielnik i Karolówka. Zimą są to ośrodki narciarskie w Europie i Kanadzie, późną jesienią – oceany i morza podczas rejsów turystycznych.

Motto życiowe Pana Profesora to słowa B. Pascala: „Skoro nie można być uniwersalnym i wiedzieć wszystko, co się da wiedzieć o wszystkim, trzeba wiedzieć wszystko po trosze”. Dlaczego wybrał Pan akurat te słowa, wydawałoby się tak nieprzystające do współczesnego świata i chyba nauki także, które nastawione są na wąskie specjalizacje?

Nie zgodzę się, że moje motto życiowe jest nieprzystające do współczesnego świata. Jest wprost przeciwnie. Wzrost zamożności ludzi i ogromne możliwości podróżowania, realnie i wirtualnie, stwarzają ziszczalne pokusy bogactwa różnorodnych doświadczeń. Natomiast moje zainteresowania naukowe nie kłóciły się nigdy ze specjalizacjami naukowymi. Moją wiedzę z zakresu pra-

wa pogłębiłem wiedzą z filozofii. Mienię się przeto tyleż prawnikiem filozofującym, co filozofem prawa. To na takim obszerniejszym gruncie mogłem bardziej wnikliwie spoglądać na problemy rzeczywistego tworzenia, stosowania i przestrzegania prawa oraz proponować nowe dyscypliny naukowe. Nie mógłbym tego robić, gdybym był tylko i wyłącznie specjalistą na przykład od myśli Machiavellego, klauzul generalnych czy też jakiegoś innego drobiazgu poznawczego.

Co uważa Pan za swoje największe życiowe osiągnięcie?

Największym moim życiowym osiągnięciem jest małżeństwo z Żoną Czesią, naszą Córka Małgosia, nasz Zięć Adam oraz Wnuki Kasia i Jaś. Jeśli zaś miałbym wskazać jakieś największe zawodowe osiągnięcie, to wspomnę o niektórych wynikach przemysłów naukowych. Być może jest to koncepcja biojurysprudencji, być może zarysowanie nowych dyscyplin naukowych jak komparatystyka prawnicza, współczesne kultury prawne, proksemika prawnicza czy współczesne doktryny polityczne. Przyczyniłem się także, chyba, do ożywienia zainteresowania filozofią prawa, etyką prawniczą, prawem medycznym i prawem amerykańskim. Ale to nie ja powinienem odpowiadać na to pytanie. ●

24 kwietnia 2017 r., dzięki uprzejmości Rektora prof. dr. hab. Stanisława Michałowskiego, w historycznym Dworcu Kościuszków w Ogrodzie Botanicznym odbyło się doroczne spotkanie wielkanocne Koła Emerytów i Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” UMCS, połączone z pożegnaniem osób przechodzących na emeryturę.

Fot. Dominik Firkowski

Jednocześnie złożono gratulacje z okazji 80. urodzin dr. Zbigniewowi Józwickowi – emerytowanemu pracownikowi Wydziału Biologii i Biotechnologii UMCS, znanemu lubelskiemu artyście grafikowi i wieloletniemu członkowi NSZZ „Solidarność”.

Spotkanie przebiegało w miłej i serdecznej atmosferze. Na początku wszystkich zgromadzonych przywitał Przewodniczący Związku dr Józef Kaczor. Następnie głos zabrał ks. Konrad Zyśko. Nawiązał do tradycji obchodzenia Świąt Wielkiej Nocy, składając z tej okazji licznie przybyłym do Dworcu – obecnym i emerytowanym członkom „Solidarności” – z serca płynące życzenia. Następnie pobłogosławił znajdujące się na stole wielkanocne pokarmy. Po tradycyjnym podzieleniu się jajkiem i degustacji apetycznych potraw, wśród których nie zabrakło gorącego białego barszczu, rozpoczęła się część oficjalna spotkania.

Trzy osoby, które w 2016 r. przeszły na emeryturę: Jadwiga Grabowska, Anna Wolińska-Welcz i Marek Budziński, otrzymały z rąk Przewodniczące-

Spotkanie wielkanocne NSZZ „Solidarność” UMCS w Dworcu Kościuszków

go NSZZ „Solidarność” Józefa Kaczora pamiątkowe dyplomy wraz z ciepłymi podziękowaniami za długoletnią działalność związkową. Siedmiu emerytowanych w ubiegłym roku związkowców: Elżbieta Sadowska, Elżbieta Kwiatkowska, Jadwiga Mizińska, Izabela Golec, Anna Wojtyła, Juliusz Ciemieniowski i Leszek Caban – niestety, nie przybyło do Dworcu Kościuszków i osobiście dyplomów nie odebrało. Wręczone zostaną w innym terminie.

Kolejnym punktem wieczoru było wręczenie przez Władze Związku dr. Zbigniewowi Józwickowi listu gratulacyjnego z podpisami koleżanek i kolegów z okazji jego 80. urodzin. Jubilat w uroczystym przemówieniu gorąco i serdecznie wszystkim podziękował za pamięć, życzenia i kwiaty.

Po dwugodzinnym spotkaniu, pełnym miłych rozmów i ciekawych dyskusji, melancholijnych wspomnień i śmiałych planów na przyszłość, uroczystość się zakończyła. Panujący na niej odświętny nastrój na pewno na długo pozostanie w naszej wdzięcznej pamięci.

Anna Trębska-Kerptop

Fot. Dominik Firkowski

• Od lewej: ks. Konrad Zyśko – duszpasterz UMCS, Józef Kaczor, Hubert Pietras, Katarzyna Galecka i Elżbieta Krochmalska

Fot. Dominik Firkowski

• Od lewej: Józef Kaczor, Marek Budziński, Anna Wolińska-Welcz, Jadwiga Grabowska

Fot. Dominik Firkowski

• Gratulacje od Józefa Kaczora dla Zbigniewa Józwicka

W antycznej Olimpii o... współczesnych wartościach

Archiwum Dariusza Szapka

Zachodnia część Peloponezu, zwłaszcza ta oddalona od wybrzeża Morza Jońskiego, nie oferuje współczesnym turystom nazbyt wielu atrakcji. Właściwie jedynym magnesem skłaniającym do męczącej, pięciogodzinnej podróży z Aten jest położona trochę na uboczu największych ośrodków greckiej Elidy Olimpia. Trudno nawet cel tej peregrynacji nazwać miastem, bo także w starożytności nigdy nim Olimpia nie była. Pełniła jednak rolę niezwykle dla wszystkich Hellenów ważnego sanktuarium Zeusa i Hery.

Dopiero w latach 60. XX w. w pobliżu ruin tego antycznego centrum religijnego stopniowo zaczęło wyrastać niewielkie miasteczko z typowymi dla dzisiejszego turysty atrakcjami. Trudno w nim znaleźć ducha antycznej Olimpii, którego moc i żywotność odkrywa się dopiero po kilkaset metrach spaceru wiodącego ku rzece Kladejos. Tuż za mostem widać już pozostałości gimnazjonów, palestr i głównych świątyń najważniejszych greckich bogów.

Altis, święty okrąg, ciągle budzi zainteresowanie archeologów, zachwyca amatorów kultury helleńskiej, choć najczęściej turystów przyciąga stadion, którego aktualny wygląd nie wyma-

ga od zwiedzających wielkiej wrażliwości, wyobraźni niezbędnej do „rekonstruowania” zniszczonych zębem czasu i siłami natury Peloponu, Nimfejonu czy warsztatu Fidia. Nawet jeśli kibice sportowi czują się na tej sporej, otwartej przestrzeni dużo pewniej niż wśród otaczających ich wcześniej „tajemniczych” ruin, to trudno zakładać, że pospieszny spacer w towarzystwie najlepszego nawet przewodnika pomógł im zrozumieć istotę greckich agonów. Dzisiejszy sport jest przecież zlaicyzowany i rzadko kto wysiłek współczesnych atletów traktuje jako ofiarę składaną bogom lub wiąże tę formę aktywności z jakimś systemem wartości.

Dużo łatwiej dostrzec te związki w miejscu oddalonym od stadionu ledwie o kilkaset metrów. Oto, ciągle u stóp wzgórza Kronosa, znajduje się niepozorny pomnik skrywający serce Pierre’a de Coubertina, postaci, której zasług dla rewitalizacji igrzysk olimpijskich przypominać nie trzeba. Wykonana z białego marmuru statua znajduje się trochę na uboczu, ale to nieco peryferyjne położenie jest poniekąd uzasadnione. Wystarczy bowiem wspiąć się nieco w górę, aby stwierdzić, iż pomnik otwiera drogę do Międzynarodowej Akademii Olimpijskiej. To miejsce doprawdy tętni życiem i – zdaje się – w pełni ucieleśnia idee francuskiego pedagoga.

Akademii nie wolno mylić z Międzynarodowym Komitetem Olimpijskim, bo ta pierwsza (ze swoim dziekanem!) stanowi, przynajmniej od 1961 r., centrum światowej edukacji olimpijskiej, od której zależy żywotność i zrozumienie dla potrzeby krzewienia ideałów olimpijskich. Dość obrazowo rzecz można, że dokonuje się tu akt „intelektualnego doładowania” współczesnego sportu, któremu inaczej grozi całkowita komercjalizacja i wszelkie inne wynikające z niej, a widoczne niekiedy gołym okiem zagrożenia. Choć olimpizm nie jest religią, to jego podstawowe wartości, sięgające do antycznej refleksji filozoficznej i późniejszych zasad humanizmu, w niczym nie kolidują z żadną konfesją. Ich uniwersalizm

Archiwum Dariusza Szapka

sprzyja powszechnej akceptacji, bo cóż mieć przeciw radości wynikającej z wysiłku, stosowaniu reguły fair play, szacunkowi dla rywala, dążeniu do doskonałości czy osiągnięciu równowagi między ciałem a duchem. Jakże łatwo dostrzec fakt, że ideały te są równie wiele warte poza sportem! Stawiają przed nami wyzwania, które weryfikują nasze postawy i działania niemal na co dzień. Warto o nich mówić i propagować je zwłaszcza w tych kręgach cywilizacyjnych, w których europejski sport jest tylko kulturowym importem. Bez wątplenia ciągle istnieje potrzeba przypomnienia tych rudymentów nawet wśród tych, którzy własnych korzeni w naturalny sposób poszukują na Akropolu bądź Forum Romanum.

Środkiem służącym realizacji obu celów są regularnie organizowane w Akademii Olimpijskiej seminaria, sympozja, szkolenia, konferencje, dyskusje, a nawet studia magisterskie i doktorskie. Na ostatniej Międzynarodowej Sesji dla Prezydentów i Dyrektorów Narodowych Akademii Olim-

pijskich w dniach 6–13 maja 2017 r. Polską Akademię Olimpijską reprezentował dr hab. Dariusz Słapek, prof. nadzw., pracownik Instytutu Historii UMCS, twórca projektu Lubelskie Centrum Dokumentacji Historii Sportu. Wiodącym tematem konferencji był problem „Olympic Movement: Governance based on Olympic Values”.

Uczestnicy, pochodzący z ponad 30 państw świata, wysłuchali kilkunastu „zamawianych” wykładów, pracowali w grupach dyskusyjnych i podczas licznych warsztatów. W trakcie obrad plenarnych występowali też reprezentanci poszczególnych narodowych akademii olimpijskich. D. Słapek wygłosił wykład pt. „Polska historia – Polacy wobec sportu

a cele Polskiej Akademii Olimpijskiej”. Mimo iż każdy dzień pełen był różnorodnych zajęć (ankiety, eseje, panelowe dyskusje), był także czas na mniej oficjalne rozmowy. Szczególnie cenne okazywały się spotkania z przedstawicielami państw arabskich (np. Kataru), azjatyckiej Korei Południowej, Mongolii, Singapuru, ciągle egzotycznych krajów centralnej Afryki czy odległej Nowej Zelandii. Europejczycy często występowali w tych kontaktach w roli mentorów, choć rozmach i efekty działań choćby tylko wymienionych wyżej narodowych akademii olimpijskich już dziś może budzić podziw.

Każdy z uczestników sesji otrzymał z rąk Dziekana Akademii prof. Kostasza Georgiadisa okolicznościowy dyplom, ale bez wątplenia to atmosfera, nawiązane kontakty i zawiązane przyjaźnie stanowiły niezwykle istotną wartość dodaną tej wyjątkowej konferencji. Wszystko w duchu olimpizmu!

Katarzyna Brzyska

Paweł Markiewicz

Doktoranci Instytutu Historii

Archiwum Dariusza Słapki

Skarbona UKZ „Solidarność” UMCS z 1980 r. odnaleziona i odnowiona

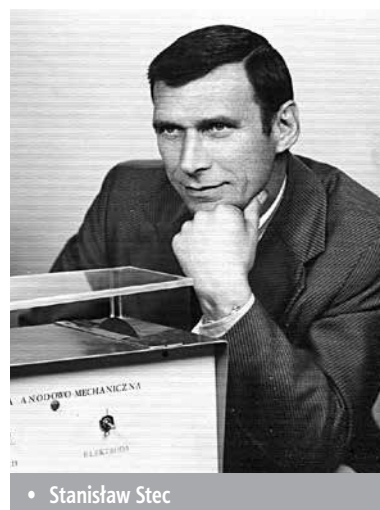
Ukryte w stanie wojennym przez członków NSZZ „Solidarność” Wydziału Chemii fragmenty historycznej skarboney Uczelnianego Komitetu Założycielskiego „S” UMCS zostały odnalezione i podda-

ne rewitalizacji przez Warsztaty Mechaniczne Wydziału Chemii UMCS.

Skarbona wykonana została we wrześniu 1980 r. przez śp. Stanisława Steca z warsztatów ówczesnego Instytutu Chemii. Symbolizowała projektowany pomnik Pomordowanych Stoczniovców w Gdańsku. Na zwieńczeniu skarboney znajdują się cztery krzyże z kotwicami. Trwała wtedy bowiem dyskusja nad projektem pomnika, który w końcu został zrealizowany w postaci trzech krzyży z kotwicami i odsłonięty podczas słynnej uroczystości 16 grudnia 1980 r.

Do skarboney zbierano datki z całej Uczelni na projektowany pomnik w Gdańsku. Stanowi niezwykłą pamiątkę z okresu tworzenia NSZZ „Solidarność” na UMCS.

Dziękujemy osobom, które ukryły i przechowały fragmenty skarbo-

Archiwum KZ „Solidarność” UMCS

• Stanisław Stec

ny, oraz pracownikom warsztatów Wydziału Chemii za jej odnowienie.

Skarbonę można oglądać w lokalu KZ „S” (Rektorat UMCS – XIV piętro – pok. 1411).

Józef Kaczor

Archiwum KZ „Solidarność” UMCS

• Dorota Leposińska – córka śp. Stanisława Steca przy odnowionej skarbone

Centrum Transferu Wiedzy i Technologii UMCS informuje, że w związku z realizacją projektu „Inkubator Innowacyjności”, decyzją Rady Inwestycyjnej w ramach pierwszego wewnętrznego konkursu, dofinansowanie na realizację prac przedwdrożeniowych otrzymali:

- dr Katarzyna Stępnik z Wydziału Chemii – dofinansowanie w wysokości 88 000,00 zł z przeznaczeniem na realizację prac związanych z opracowaniem i wdrożeniem suplementu o działaniu prokognitywnym, wspomagającego procesy poznawcze w terapii chorób neurodegeneracyjnych. Realizacja zadań jest zaplanowana na okres od 1.06.2017 r. do 31.03.2018 r.
- dr Aneta Ptaszyńska z Wydziału Biologii i Biotechnologii – dofinansowanie w wysokości 67 000,00 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie prac związanych z opracowaniem i wdrożeniem preparatów roślinnych do zastosowania w leczeniu nosekozy u pszczoł. Realizacja zadań jest zaplanowana na okres od 1.06.2017 r. do 31.01.2018 r.
- prof. dr hab. Aneta Borkowska z Wydziału Pedagogiki i Psychologii – dofinansowanie w wysokości 39 000,00 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie prac związanych z opracowaniem i wdrożeniem prototypu programu komputerowego opanowywania umiejętności ortograficznych. Realizacja zadań jest zaplanowana na okres od 1.06.2017 r. do 31.12.2017 r.
- zespół w składzie: dr Anna Tatarczak, dr Jarosław Banaś, dr Ma-

Projekty w ramach „Inkubatora Innowacyjności”

rek Mędrak oraz dr Łukasz Wiechetek z Wydziału Ekonomicznego – dofinansowanie w wysokości 61 450,00 zł z przeznaczeniem na sfinansowanie prac związanych z opracowaniem i wdrożeniem wzorców zużycia energii obiektów telekomunikacyjnych z wykorzystaniem metod predykcyjnych. Realizacja zadań jest zaplanowana na okres od 1.09.2017 r. do 30.06.2018 r.

• zespół w składzie: prof. dr hab. Andrzej Dawidowicz, dr Rafał Typek i dr Michał Dybowski z Wydziału Chemii – dofinansowanie w wysokości 94 550,00 zł na realizację prac związanych z opracowaniem i wdrożeniem kompozytowych mas woskowych. Realizacja zadań jest zaplanowana na okres od 1.01.2018 r. do 31.10.2018 r.

Dofinansowanie w pełnej wysokości (100% kosztów kwalifikowalnych) będzie przeznaczane na zakup usług,

badania, materiałów i środków trwałych, a także na wynagrodzenie dla prowadzących prace oraz inne niezbędne, zawarte we wniosku wydatki. Procedurę realizacji poszczególnych zamówień oraz nadzór nad realizacją zaplanowanych prac będzie prowadziło Centrum Transferu Wiedzy i Technologii UMCS.

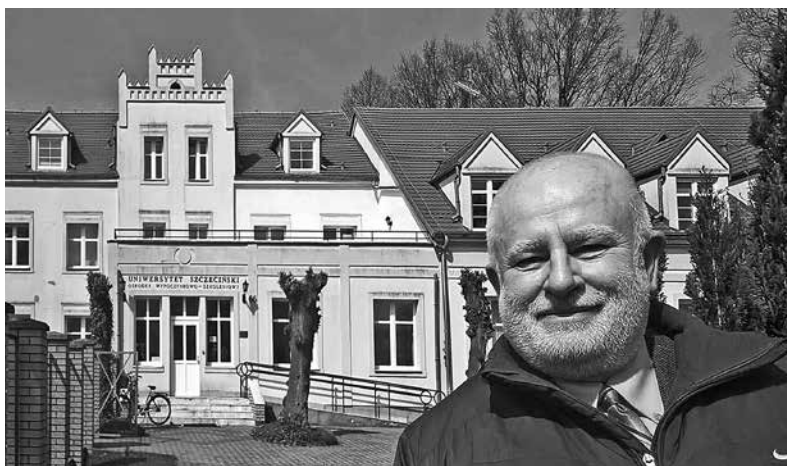
Projekt „Inkubator Innowacyjności” jest realizowany przez konsorcjum Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej i Katolickiego Uniwersytetu Jana Pawła II, współfinansowany ze środków przeznaczonych na naukę w ramach projektu pozakonkursowego „Wsparcie zarządzania badaniami naukowymi i komercjalizacja wyników prac B+R w jednostkach naukowych i przedsiębiorstwach”, w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014–2020 (Działanie 4.4). Nadzór nad realizacją projektu prowadzi Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Agnieszka Flaga

XVII Świat Słowian w Pobierowie

Obecnie już nie każdej wiosny, jak do 2013 r., ale co dwa lata w niezwykle klimatycznym nadmorskim Pobierowie wyznaczają sobie spotkania naukowe zarówno początkujący slawiści, jak i ich starsi koledzy, w ramach cyklicznej Międzynarodowej Konferencji Młodych Naukowców „Świat Słowian w języku i kulturze”.

Tegoroczna edycja była już 17. z kolei, a obrady jej trwały w dniach 20–22 kwietnia 2017 r. Organizatorami spotkania były: Zakład Języków i Kultur Słowiańskich, Koło Naukowe „Słowianie – język, kultura, tradycja”, Koło Naukowe Slawistów oraz Instytut Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Szczecińskiego, zaś referaty w dwóch sekcjach głoszone były w malowniczo położonym na wysokim bałty-

Archiwum Leszka Mikruta

ckim klifie Ośrodka Szkoleniowo-Wypoczynkowym USz.

Otwarcia Konferencji dokonała Dziekan Wydziału Humanistycznego USz prof. dr hab. Ewa Komorowska w towarzystwie członków Komitetu Organizacyjnego – dr Doroty Działosz, dr Katarzyny Kondzioły-Piech, dr Agnieszki Krzanowskiej i dr Anny Pięćnińskiej. W trakcie obrad plenarnych, a następnie w sekcjach referaty swe wygłaszali zarówno doktoranci i doktorzy z polskich oraz zagranicznych ośrodków uniwersyteckich, jak i bardziej już doświadczeni ich koledzy, a nawet mistrzowie.

Liczebność przedstawicieli lubelskiego środowiska akademickiego sukcesywnie spada z roku na rok. Podczas gdy jeszcze pięć–sześć lat temu z UMCS i KUL jechało do Pobierowa nawet do 12 osób, teraz Kozi Gród reprezentowany był jedynie przez trzech pracowników naukowych z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Przyczynę takiego stanu rzeczy bezspornie należy upatrywać w rosnących kosztach dalekiego przejazdu, zakwaterowania i opłaty konferencyjnej. Ale tych najwytrwalszych nie zniechęca nawet całodzienna mecząca podróż nad Bałtyk, która w dzisiejszych realiach komunikacyjnych naszego kraju nie należy ani do łatwych, ani do przyjemnych, ani też do tanich.

Regularnie już od dziewięciu lat uczestniczący w obradach pobierowskiego „Świata Słowian” dr Leszek Mikrut z Instytutu Filologii Słowiańskiej w referacie pt. „Uwagi o dziwnym

świecie języka polskich prawników (wybrane sformułowania prokuratorские)” zaprezentował, w jak wielkiej opozycji do języka ogólnonarodowego pozostają stosowane przez niektórych namiestników Temidy sformułowania stwierdzające, że np. „kradzież nie jest czynem zabronionym” lub że następuje „umorzenie śledztwa przed jego wszczęciem”, co powoduje lawinę nieporozumień, wątpliwości i szereg rozbieżności.

Dr hab. Monika Gabryś-Sławińska z Zakład Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski Instytutu Filologii Polskiej wygłosiła referat poświęcony reportażom Jerzego Bandrowskiego. Natomiast dr Bartłomiej Maliszewski z CJKP UMCS przedstawił referat na temat antomazji i analogii jako wykładników opowieści (na przykładzie nawiązań do biblijnej opowieści o Dawidzie i Goliacie). Lubelscy naukowcy przewodniczyli także fragmentom obrad poszczególnych sekcji.

Świat Słowian stanowi niewyczerpaną wręcz kopalnię tematów, które wciąż podejmowane są zarówno przez studentów, doktorantów, młodych pracowników nauki, jak i przez doświadczonych już ich starszych kolegów, dysponujących pokaźnym dorobkiem naukowym oraz ugruntowanym warształem badawczym. Magnesem przyciągającym do Pobierowa jest atmosfera tych wiosennych nadbałtyckich spotkań – iście rodzinna, a życzliwe głosy starszych, doświadczonych kolegów absolutnie nie peszą młodych badaczy. Są przez nich przyjmowane z wdzięcz-

nością. Najdobitniej świadczą o tym przedłużające się do późnych godzin nocnych kuluarowe dyskusje przy grillu.

Organizatorzy zapewnili również oprawę artystyczną przedmiotowej konferencji. Pierwszego dnia wieczorem w ramach „Spotkań przy muzyce” uczestnicy delectowali się występem studentów iberystki Uniwersytetu Szczecińskiego, którzy zaprezentowali szereg pieśni hiszpańskich. Drugiego dnia goście obejrzeni amatorski spektakl teatralny *Wielka miłość Robin Hooda*, przygotowany przez studentów rusycystyki Uniwersytetu im. Ernesta Moritza Arndta w Greisfaldzie (Niemcy).

Następna okazja do spotkania dopiero za rok, ale w ramach nieco odmiennej tematyki. Organizatorzy, zmuszeni względami ekonomicznymi, łączą bowiem obecnie dawne kwietniowe konferencje poświęcone światowi Słowian z wrześnieowymi – pragmatyngwistycznymi, zapraszając ich potencjalnych uczestników naprzemiennie – w latach nieparzystych i parzystych. Pozostaje mieć nadzieję, że zarówno przedstawiciele UMCS, jak i KUL dotrą na gościnny wysoki klif w Pobierowie w liczbie nie większym już niż w tym roku składzie, nawiązując tym samym do chlubnej tradycji lat poprzednich.

Leszek Mikrut
Pracownia Glottodydaktyki
Języków Słowiańskich
Instytut Filologii Słowiańskiej

Archiwum Leszka Mikruta

Lublin w Moskwie – XIII konferencja EUROJOS

Język i wartości. Aktualne problemy *Leksykonu aksjologicznego Słowian i ich sąsiadów* – pod takim tytułem odbyła się w dniach 30–31 maja 2017 r. w Instytucie Polskim w Moskwie XIII konferencja konwersatorium EUROJOS. Spotkanie zostało zorganizowane z inicjatywy dyrektora Stacji Naukowej PAN w Moskwie prof. Marka Pąckińskiego w porozumieniu z przewodniczącym Komisji Etnolingwistycznej przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów (MKS) – prof. dr. hab. Jerzym Bartmińskim. Patronat nad imprezą przyjęły: Instytut Sławy PAN (reprezentowany przez zastępcę dyrektora dr Dorołę Pazio-Wlazłowską) i Instytut Filologii Polskiej UMCS (reprezentowany przez prof. dr hab. Stanisławę Niebrzegowską-Bartmińską). Na to spotkanie etnolingwistów słowiańskich specjalne przesłanie skierowała z Australii prof. Anna Wierzbicka (doktor h.c. UMCS).

Podstawowym zamierzeniem organizatorów była ocena wydanych przez Wydawnictwo UMCS w Lublinie trzech tomów *Leksykonu aksjologicznego Słowian i ich sąsiadów* (LASIS)¹ oraz omówienie perspektyw dalszej pracy, do której w ramach konwersatorium EUROJOS akces zgłosiło 97 osób z 16 krajów. Zadeklarowali oni chęć opracowania kolejnych 10 konceptów: RODZINA, ZDROWIE; NARÓD, OJCZYŻNA, PATRIOTYZM, SOLIDAR-

NOŚĆ, TOLERANCJA; SPRAWIEDLIWOŚĆ, DEMOKRACJA; DUSZA. Zaakceptowano propozycję, że praca nad nimi zostanie zorganizowana w podgrupach badawczych, kierowanych przez przyszłych redaktorów tomów, a koordynatorem całego projektu będzie prof. Jerzy Bartmiński.

Uczestnicy konferencji, reprezentujący instytucje naukowe z Polski (8 osób), Rosji (11 osób), Białorusi (2 osoby) i Ukrainy (3 osoby) wygłosili 22 referaty.

Na początek Swietłana Tołstojowa (IS RAN, Moskwa) wygłosiła programowy referat o potrzebie wypracowania lingwistycznej metodologii opisu człowieka jako centralnego pojęcia antropologii kulturowej i subiektu systemu aksjologicznego, a Jerzy Bartmiński, pomysłodawca projektu, przypomniał przyjęte założenia i cele konwersatorium EUROJOS oraz perspektywy kontynuacji prac nad *Leksykonem aksjologicznym Słowian i ich sąsiadów*. Petar Sotirow (UMCS) jako redaktor tomu *HONOR* podzielił się refleksjami związanymi ze zrekonstruowanymi przez autorów tej publikacji konceptualizacjami HONORU i CZCI, a Walentina Kulpina (MGU Moskwa) i Wiktor A. Tatarinow (RTO «RossTerm» Moskwa) dokonali krytycznego przeglądu artykułów opublikowanych w tomie *PRACA*.

Najważniejszą część programu stanowiły wystąpienia poświęcone konkretnym konceptom. Wyniki prac nad polskim pojęciem DEMOKRACJI przedstawiła we wzorcowym opisie Monika Grzeszczak (KUL), wstępne zarysy tego pojęcia dali też dla języka bułgarskiego Petar Sotirow (UMCS) i Gergana Padarewa, a dla amerykańskiego wariantu języka angielskiego Alena Rudenka (BGU Mińsk). NARÓD w języku rosyjskim i polskim omówiła wstępnie Walen-

tina Kulpina (MGU Moskwa); SPRAWIEDLIWOŚĆ w języku rosyjskim Olga Frołowa (MGU Moskwa); WOLJA (wolność) w ukraińskiej lingwokulturze Julia Pyśmenna (KNU Kijów).

O portrecie RODZINY w ujęciu etnolingwistycznym mówiły Ludmiła Fiodorowa (RGGU, Moskwa) i Dorołta Pazio-Wlazłowska (IS PAN, Warszawa), o jej obrazie we współczesnym rosyjskim dyskursie poetyckim – Larisa L. Szestakowa (IRJa RAN Moskwa), natomiast Swietłana Jakowlewa (UNA, Meksyk) i Ludmiła L. Fiodorowa (RGGU, Moskwa) swoje wystąpienie poświęciły rodzinie meksykańskiej.

O ZDROWIU i CHOROBIĘ jako wartości i antywartości w rosyjskiej i bułgarskiej frazeologii mówiła Luiza K. Bajramowa (KFU Kazań), na temat wykorzystania interaktywnych leksykalnych sieci empirycznych w rekonstrukcji semantycznej sieci pojęcia ZDROWIE – Joanna Szadura (UMCS). Ewa Masłowska (IS PAN, Warszawa) zaprezentowała projekt struktury kognitywnej hasła DUSZA w języku polskim. Koncept PRAWDY w poezji Tarasa Szewczenki przedstawił Walerij F. Czemes (KNU, Kijów). Jelena S. Uzieniewa (IS RAN, Moskwa) na materiale badań terenowych omówiła wartości rodzinne polskich i bułgarskich starowieców; Marija L. Kowszowa (IJaz RAN, Moskwa) zrekonstruowała tradycyjne sensy i obrazy utrwalone w rosyjskich przysłowiach, zagadkach i idiomach.

Bardzo istotną część wystąpień poświęcono kwestiom metodologicznym. Irina Gołubowska (KNU, Kijów) omówiła tendencje rozwojowe lingwistycznej konceptologii ukraińskiej. O roli historyczno-etymologicznych danych w rekonstrukcji stereotypów językowych mówiła Ałła Kożynowa

Fot. Alena Rudenka

• Od lewej dr hab. S. Niebrzegowska-Bartmińska, prof. nadzw., dr A. Wasilew (Instytut Europy Środkowo-Wschodniej w Lublinie), prof. M. Pąckiński (dyrektor Stacji Naukowej PAN w Moskwie) i prof. dr hab. J. Bartmiński

¹ *DOM*, pod red. Jerzego Bartmińskiego, Iwony Bielińskiej-Gardziel i Beaty Żywickiej, Lublin 2015; *PRACA*, pod red. Jerzego Bartmińskiego, Stanisławy Niebrzegowskiej-Bartmińskiej i Małgorzaty Brzozowskiej, Lublin 2016; *HONOR*, pod red. Petara Sotirowa i Dejana Ajdaczicia, Lublin 2017. Dwa kolejne tomy, tj. *EUROPA* i *WOLNOŚĆ* ukażą się niebawem także nakładem Wydawnictwa UMCS.

(BGU, Mińsk), o podstawowym narzędziu, jakim operują wszyscy autorzy haseł do *Leksykonu*, tj. definicji kognitywnej – Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska (UMCS, Lublin).

Moskiewskie spotkanie aksjologiczne zorganizowano wedle sprawdzonej wielokrotnie formuły konferencyjnej, z akcentem na rzeczową wymianę uwag i dyskusję. Ponieważ

ukraińscy referenci nie mogli do Moskwy przyjechać osobiście, oba Instytuty Polskie – w Moskwie i Kijowie przyszły z pomocą i ustanowiły telemost Kijów–Moskwa, co pozwoliło ukraińskim współpracownikom EUROJOS przestawić zdalnie swoje referaty i wziąć udział w dyskusji.

Wyniki tego ważkiego – z uwagi na zasięg i rangę omawianych

problemów – spotkania naukowego zostaną opublikowane w Wydawnictwie UMCS w kolejnym tomie lubelskiej „czerwonej serii” pod redakcją naukową Stanisławy Niebrzegowskiej-Bartmińskiej i Doroty Pazio-Włazłowskiej.

Joanna Szadura
Sekretarz Komisji
Etnolingwistycznej przy MKS

Fot. Sylwia Skotnicka

Konferencja „Współczesne media – media multimodalne”

W dniach 8–9 maja 2017 r. na Wydziale Politykologii UMCS odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa zorganizowana przez Zakład Dziennikarstwa w ramach cyklu „Współczesne media”. Cykl ten od lat cieszy się niestąpną popularnością wśród medioznawców z różnych ośrodków akademickich w Polsce.

Temat tegorocznego, dziewiątego już spotkania: „Współczesne media – media multimodalne” zaproponowany został przez organizatorów – prof. dr hab. Iwonę Hofman i dr hab. Danutę Kępcę-Figurę – ze względu na formułowane w środowisku medioznawców postulaty prowadzenia analiz holistycznych traktujących przekaz medialny jako proces transemiotyczny. Celem konferencji było wypracowanie skutecznego instrumentarium badawczego uwzględniającego multimodalny charakter mediów.

Uroczystego otwarcia konferencji „Współczesne media – media multimodalne” dokonała Prorektor ds. Kształcenia

dr hab. Alina Orłowska, prof. nadzw. Po oficjalnej części spotkania rozpoczęły się obrady plenarne oraz obrady w sekcjach. Wygłoszone zostały 43 referaty przez badaczy z 18 ośrodków akademickich z całej Polski. Zaprezentowane zostały badania dotyczące przekazów medialnych każdego typu: prasowych, radiowych, telewizyjnych, internetowych. Tematy wystąpień obejmowały m.in. takie zagadnienia jak: udział kodu werbalnego i kodów pozawerbalnych w tworzeniu komunikatu medialnego, narzędzia badawcze wykorzystywane w analizie przekazów multimodalnych, multimodalność a gatunkowe ukształtowanie przekazów medialnych, pragmatyka multimodalnego przekazu medialnego, łączenie perspektyw badawczych w badaniach nad multimodalnymi mediami czy trudności dotyczące odbioru multimodalnego przekazu medialnego.

Przedstawione referaty nie tylko potwierdziły zasadność prowadzenia transdyscyplinarnych badań nad wielokodowością mediów, lecz także dostarczyły narzędzi do prowadzenia takich badań. Tegoroczne spotkanie dowiodło, że polskie badania nad mediami zajmują istotne miejsce w badaniach światowych.

Sylwia Skotnicka

Fot. Sylwia Skotnicka

Fot. Sylwia Skotnicka

Konferencja pt. „Dźwięk »r« w języku”

Fot. Agata Dimitrewa

27 maja 2017 r. w auli Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców odbyła się konferencja naukowa pt. „Dźwięk »r« w języku”. Zaproszenie na nią przyjęły 22 osoby z wielu ośrodków akademickich w Polsce: Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Rzeszowskiego, Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach oraz Uniwersytetu Opolskiego. Byli wśród nich specjaliści fonetycy i fonolodzy, ale też dydaktycy i językoznawcy, którzy wygłosili referaty w języku polskim i angielskim. Wykłady plenarne przygotowali naukowcy z lubelskich uczelni: prof. dr hab. Jo-

lanta Szpyra-Kozłowska z Zakładu Fonetyki i Fonologii UMCS, prof. dr hab. Tomasz Woźniak z Zakładu Logopedii i Językoznawstwa Stosowanego UMCS, dr hab. Anna Bloch-Rozmej z Katedry Językoznawstwa Stosowanego KUL i prof. dr hab. Bożydar Kaczmarek z Pracowni Psychologii Społecznej i Neuropsychologii Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji w Lublinie.

Przybyłych powitali dziekan Wydziału Humanistycznego prof. dr hab. Robert Litwiński oraz wicedyrektor Instytutu Germanistyki i Lingwistyki Stosowanej prof. dr hab. Jarosław Krajka. Uczestnicy, wśród których nie zabrakło także studentów lingwistyki oraz uczniów z zaprzyjaźnionej z Zakładem Lingwistyki Stosowanej szkoły partnerskiej, mieli okazję usłyszeć wiele istotnych informacji oraz ciekawostek na temat dźwięku 'r' w językach polskim, angielskim, niemieckim, duńskim, francuskim, rosyjskim, hiszpańskim, a nawet hebrajskim i arabskim. Każde wystąpienie kończyło się ciekawą, twórczą i konstruktywną wymianą zdań.

Co przychodzi nam do głowy, kiedy słyszymy słowo z tytułu konferencji czyli „dźwięk”? Oczywiście – muzyka. Dlatego organizatorzy zaproponowali minikoncert w wykonaniu dwóch uczennic z Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej im. Karola Lipińskiego w Lublinie, które na gitarze i skrzypcach zaprezentowały trzy chwytające za serce utwory z muzyki filmowej.

Podczas konferencji nie zabrakło także humorystycznych momentów, świadczących o dobrej atmosferze. I tak dzięki dowcipowi prof. Jolanty Szpyry-Kozłowskiej już nikt nie wybierze się na obiad do uczelnianego barku Bazylia – teraz wszyscy będą jadać w Brazylii!

Organizatorzy – dr Marcin Mizak, pomysłodawca konferencji oraz dr Jolanta Knieja bardzo dziękują wszystkim za przybycie i uczestnictwo. Podziękowania kierują również do: Komitetu Naukowego Konferencji pod przewodnictwem prof. dr hab. Henryka Kardeli, mgr Katarzyny Brzyskiej, która zajęła się oprawą graficzną konferencji, oraz studentów lingwistyki stosowanej, którzy z wielkim zaangażowaniem włączyli się w pomoc przy obsłudze spotkania.

Agata Górniak

Kamila Iwańczyk

Ewa Matyaszewska

Studentki lingwistyki stosowanej

Symposium „Sztuka/twórczość – edukacja”

W dniach 15–17 maja 2017 r. odbyło się III Międzynarodowe Interdyscyplinarne Symposium Naukowe „Sztuka/twórczość – edukacja. Edukacja estetyczna w kontekście kształcenia postawy kreatywnej”. Obrady odbywały się w Instytucie Pedagogiki UMCS oraz w Lwowskiej Narodowej Akademii Sztuki we Lwowie (LNAS). Spotkanie

zorganizowali pracownicy Zakładu Pedagogiki Kultury UMCS we współpracy z pracownikami wyżej wymienionej uczelni ukraińskiej. Patronat honorowy nad spotkaniem objęli: Marszałek Województwa Lubelskiego Sławomir Sosnowski, Rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław Michałowski oraz Rektor Lwowskiej Narodowej Akademii Sztuki prof. Wołodymyr Odrechiwski.

Symposium „Sztuka/twórczość – edukacja” miało charakter interdyscyplinarny, a jego celem było integrowanie przedstawicieli różnych dyscyplin nauk humanistycznych i społecznych oraz różnych dziedzin sztuki, reprezentujących zainteresowane ośrodki akademickie wokół wielowymiarowej problematyki relacji między sztuką/twórczością

a edukacją. Opierało się na międzynarodowej współpracy naukowo-artystycznej zainicjowanej przez nasz Uniwersytet i uczelnię lwowską.

Tematyka wystąpień ogniskowała się wokół takich zagadnień jak: tworzenie i percepcja sztuki jako kształcenie postawy kreatywnej; wykorzystywanie w edukacji artystycznej doświadczeń historycznych (z badań historycznych) oraz doświadczeń z innych krajów (z badań porównawczych); sztuka i terapia – szanse, nadzieje i problemy; „każdy artystą” – postawa twórcza w dziedzinach pozaartystycznych; różnicowanie kulturowe świata jako źródło kreatywności w sztuce i edukacji.

W dniach 15–16 maja obrady odbywały się w Instytucie Pedagogiki UMCS w Lublinie. Po południu 16 maja przeniesione zostały do Lwowa, gdzie 17 maja (po zwiedzeniu przez polskich uczestników Cmentarza Łycz-

kowskiego oraz Starego Miasta) symposium było kontynuowane w pomieszczeniach Lwowskiej Narodowej Akademii Sztuki. W dyskusjach naukowych udział wzięli m.in.: prof. Wołodimir Odrechiwski (Rektor LNAS), prof. Roman Jaciv (Prorektor LNAS), prof. Kalynda Kuško (LNAS), prof. dr hab. Wiesława Limont (UMK w Toruniu), dr hab. Teresa Krasowska, prof. nadzw. (AM w Poznaniu, UMCS), doc. Svitlana Jarycz (LNAS), dr Anna Steliga (URz), dr Kinga Krawiecka (UKSW), mgr Maria Wieczorek (SWPS). Referaty zaprezentowali również pracownicy Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS.

Część naukową uzupełniły prezentacje artystyczne. W pierwszym dniu symposium w holu Instytutu Pedagogiki UMCS odbyło się otwarcie poplenerowej wystawy fotograficznej studentów fotografii i filmu kierunku animacja kultury. W trzecim dniu spotkania w sali wystawienni-

czej Lwowskiej Narodowej Akademii Sztuki odbyło się otwarcie wystawy pracowników Zakładu Pedagogiki Kultury UMCS (prof. Janusz Kirenko, prof. Anna Marta Żukowska, dr Marcin Cabak, dr Wojciech Bobrowicz) oraz pracowników LNAS. Uczestnicy mieli też możliwość zapoznania się z pracami studentów LNAS podczas trwającej właśnie 17 maja prezentacji semestralnej ich dorobku.

Wojciech Bobrowicz

• Od lewej: Rektor LNAS prof. Wołodimir Odrechiwski, prof. Anna Żukowska i Prorektor LNAS prof. Roman Jaciv

I Międzynarodowe Symposium Naukowo-Metodyczne „Innowacje w edukacji”

W dniach 22–23 maja 2017 r. w Instytucie Pedagogiki UMCS odbyło się I Międzynarodowe Symposium Naukowo-Metodyczne, którego tematem przewodnim były „Innowacje w edukacji”. Organizatorami spotkania były władze dziekańskie Wydziału Pedagogiki i Psychologii oraz pracownicy Zakładu Dydaktyki.

• Od lewej: dr hab. Teresa Parczewska, dr hab. Alina Orłowska, prof. nadzw., prof. dr hab. Janusz Kirenko

Symposium zostało objęte honorowym patronatem przez: Rektora UMCS prof. dr hab. Stanisława Michałowskiego, Prezydenta Miasta Lublina dr. Krzysztofa Żuka, Marszałka Województwa Lubelskiego Sławomira Sosnowskiego oraz patronatem medialnym przez: Telewizję Polską Lublin, Telewizję UMCS, Polskie Radio Lublin oraz Radio Centrum. Spotkanie otworzyli: dr hab. Alina Orłowska, prof. nadzw. – Prorektor ds. Kształcenia oraz prof. dr hab. Janusz Kirenko – Dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS.

Symposium adresowane było do dyrektorów, nauczycieli szkół, przedszkoli i innych placówek edukacyjnych oraz osób zainteresowanych zastosowaniem nowych rozwiązań w kształceniu dzieci. Program obejmował wykłady i warsztaty prowadzone przez ekspertów z Polski i zagranicy. W gronie gości zagranicznych byli: doc. Bernadett Tijnagel-Schoenaker, nauczyciel akademicki z Holandii, dr Božena Švábova, nauczyciel akademicki ze Słowacji, dr Pauli Sarsama, nauczyciel akademicki z Finlandii, Nadja Dudnyk, nauczyciel akademicki z Ukrainy, Eva Bækkel, właścicielka, dyrektorka i nauczycielka przedszkola Montessori z Norwegii oraz Ramesh Bhandari, nauczyciel międzynarodowego przedszkola z Norwegii. Polskie prelegenci to: dr Mirosław Dąbrowski (Uniwersytet Warszawski); mgr Ewa Olejnik i dr Grażyna Troszyńska (Kujawsko-Pomorskie Centrum

• Od lewej: dr hab. Teresa Parczewska, dr Krystyna Kusiak, doc. Nadja Dudnyk, dr Bernardyna Ceglińska, dr Zofia Maleszyk

Edukacji Nauczycieli we Włocławku) oraz pracownicy Zakładu Dydaktyki UMCS: dr Zofia Maleszyk, dr Renata Stawinoga oraz dr Małgorzata Chojak.

Ideą przewodnią sympozjum było wykreowanie platformy porozumienia teoretyków i praktyków w kwestii dotyczącej nowoczesnej, a zarazem efektywnej edukacji, poprzez prezentację opinii, badań naukowych, wymianę poglądów ukazujących istotę, miejsce i znaczenie innowacji w edukacji, jak również nawiązanie bliskich kontaktów z osobami reprezentującymi różne instytucje oświatowe w Polsce i za granicą. Szukano odpowiedzi m.in. na pytania: Jak i czego nauczać w XXI w., aby na-

dążyć za zmieniającymi się oczekiwaniami, jakie stawia współczesny świat? Na czym polega ewolucja intelektualnych potrzeb młodego pokolenia? Dokąd sięgają mury współczesnej szkoły? Jakie miejsce zajmują w niej filozofowie, matematycy, artyści, teolodzy, informatycy, pedagodzy, psychologowie, architekci oraz inni eksperci wybranych obszarów funkcjonowania człowieka?

Obrady uświetnił koncert w wykonaniu Zespołu Pieśni i Tańca „Lublin” im. Wandy Kaniorowej. W części podsumowującej uczestnicy zgłosili potrzebę kontynuowania tego typu spotkań w kolejnych latach.

Teresa Parczewska
Przewodnicząca Sympozjum

9. edycja No Budget Show

No Budget Show (NBS) jest cykliczną wystawą sztuki współczesnej, której pomysłodawcą i opiekunem merytorycznym jest Robert Kuśmirowski z Instytutu Sztuk Pięknych UMCS.

„No Budget Show – mówi organizator – to prowokacyjny manifest, w którym udział biorą artyści wykształceni i nie posiadający żadnej wiedzy w kierunku artystycznym,

Tegoroczni nominowani do Nagrody im. Jerzego Giedroycia

Nagroda im. Jerzego Giedroycia ustanowiona przez UMCS w 2001 r. przyznawana jest za twórczą kontynuację przesłania Redaktora oraz badania nad dziedzictwem paryskiej „Kultury”. Cyklicznie do Nagrody zgłaszane są wyróżniające się monografie i wydawnictwa zbiorowe.

W tym roku Kapituła Nagrody, spośród 17 zgłoszonych książek, wyłoniła siedem nominowanych tytułów:

1. Przemysław Czaplinski, *Poruszona mapa. Wyobraźnia geograficzno-kulturowa polskiej literatury przełomu XX i XXI wieku*, Wydawnictwo Literackie, Kraków 2016.
2. Małgorzata Domagalska, *Zatrute ziarno: proza antysemicka na łamach „Roli” (1883–1912)*, Polskie Towarzystwo Historyczne: Wydawnictwo Neriton, Warszawa 2015.
3. Joanna Krakowska, *PRL. Przedstawienia*, Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Państwowy Instytut Wydawniczy, Instytut Sztuki PAN, Warszawa 2016.
4. Łukasz Krzyżanowski, *Dom, którego nie było. Powroty ocalałych do po-*

wojennego miasta, Wydawnictwo Czarne, Wołowiec 2016.

5. *Najmniej jestem tam gdzie jestem... Listy Zofii z Vorzimmerów Breustedt z Warszawy i getta warszawskiego do córki Marysi w Szwajcarii (1939–1942)*, Wstęp, opracowanie i komentarze E. Orman, Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego: Księgarnia Akademicka, Kraków 2016.

6. Weronika Parfianowicz-Vertun, *Europa Środkowa w tekstach i działaniach. Polskie i czeskie dyskusje*, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2016.

7. Dorota Sajewska, *Nekroperformans. Kulturowa rekonstrukcja teatru wielkiej wojny*, Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Warszawa 2016.

Nazwisko laureata Nagrody zostanie ogłoszone 14 września 2017 r. w rocznicę śmierci Jerzego Giedroycia. Uroczyste wręczenie Nagrody nastąpi zaś podczas inauguracji roku akademickiego na UMCS w Lublinie.

Iwona Hofman
Sekretarz Kapituły Nagrody im. Jerzego Giedroycia

X Sympozjum Transgraniczne w Woli Uhruskiej

Fot. Mariusz Jachimczak

W dniach 26–27 maja 2017 r. w Woli Uhruskiej odbyło się X Transgraniczne Sympozjum Polsko-Ukraińskie pt. „Nazwy własne na pograniczach językowo-kulturowych. Problemy metodologiczne”. Organizatorami były: Zakład Filologii Ukraińskiej UMCS, Zakład Historii Języka Polskiego i Dialektologii UMCS oraz Katedra Dialektologii Polskiej i Logopedii UŁ we współpracy z Urzędem Gminy w Woli Uhruskiej, Zespołem Szkół w Woli Uhruskiej i Stowarzyszeniem Pisarzy Polskich Oddział w Lublinie.

Spotkanie rozpoczęło się mszą św. w kościele parafialnym pw. Ducha Świętego w Woli Uhruskiej, następnie w hali Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Woli Uhruskiej odbyło

tworzący «bez budżetu». Prezentowane na wystawie prace stanowią często pośredni komentarz na temat finansowania sztuki i jej jakościowego deficytu». Dotychczas NBS prezentowany był w Towot Squat w Lublinie, Galerii Kordegarda w Warszawie, MOCAK w Krakowie i w Domu Fińskim w Warszawie. Zeszłoroczna odsłona miała miejsce w warszawskim oddziale Banku Pekao i Fundacji Stefana Gierowskiego w Warszawie.

Ideą kolejnej edycji NBS pt. „Ubytek – Upadek – Utrata”, tym razem prezentowanej w czerwcu 2017 r. w Poznaniu, jest refleksja nad procesem niszczenia zbiorów, przedmiotów i miejsc, depozytów myśli i mądrości osób, a także utraty pewnego

dziedzictwa i dokonań ludzkości na przestrzeni lat. „Obserwacja tych procesów będzie możliwa przez upublicznienie prac, zaproszonych do tego projektu artystek i artystów, którzy za pomocą środków i wyrażeń twórczych przedstawią swój punkt widzenia oraz stosunek wobec głównego tematu” – pisali organizatorzy w odpowiedzi imprezy.

Miejszem tegorocznego spotkania jest zespół obiektów byłego Zakładu Psychiatrycznego i zlikwidowanego w 1993 r. Młodzieżowego Zakładu Wychowawczego w Owińskich k. Poznania. „Dedykowana do pokazu przestrzeń oddziału detencyjnego jest obecnie w stanie agonijnym, pozostawiona bez opieki przez ponad 30 lat, z ambitnym planem

rewitalizacyjnym Fundacji Dobre Serce, wbijając pierwszy szpadel w tym samym momencie co planowana wystawa” – podkreślają organizatorzy.

W imprezie, przygotowanej przez Fundację Towot Squat we współpracy z Uniwersytetem Artystycznym w Poznaniu w ramach Poznań Art Week, bierze udział duża reprezentacja artystów związanych z lubelską uczelnią artystyczną. Są to: Marta Fic, Kamila Czosnyk, Agnieszka Dudek, Angelika Fojtuch, Dominika Stręciwilk, Margarita Romanenko, Małgorzata Gorzelewska-Namiota, Cezary Klimaszewski, Jacek Wierchoś, Sławomir Toman, Kamil Stańczak, Maciej Kusy, Jan Gryka, Jakub Ciężki, Mikołaj Socha.

Piotr Majewski

się uroczyste otwarcie Sympozjum. Przybyłych gości powitali Wójt Gminy Wola Uhruska mgr inż. Jan Łukasik oraz Kierownik Zakładu Filologii Ukraińskiej prof. dr hab. Feliks Czyżewski. Dzieci i młodzież z Zespołu Pieśni i Tańca „Kresowiak”, podopieczni Studia Muzycznego w Woli Uhruskiej i goście ze Szkoły Muzycznej im. F. Chopina w Łucku zaprezentowali program artystyczny.

Sympozjum tradycyjnie podzielono na dwie części: samorządową i naukową. W części poświęconej problemom samorządowym oraz budowie relacji na linii samorząd–środowisko naukowe wystąpił prof. dr hab. Feliks Czyżewski z referatem pt. „Pochwała Bugu, czyli rzecz o budowaniu mostów. Czy jest potrzebna środowisku akademickiemu współpraca z samorządami?”. Następnie głos zabrał Wójt Gminy Wola Uhruska mgr inż. Jan Łukasik z wystąpieniem „Prezentacja inicjatyw transgranicznych podejmowanych przez Gminę Wola Uhruska”. Głównym wątkiem dyskusji były perspektywy budowy planowanego przejścia granicznego Zbereże–Adamczuki, a w szczególności jego wpływ na rozwój gospodarczy regionu.

Naukowa część sympozjum została podzielona na dwa dni. Przedstawione referaty dotyczyły problemów an-

troponimii (referaty prof. Zygmunta Gałęckiego, KUL, prof. Alicji Pihan-Kijasowej, UAM, prof. Feliksa Czyżewskiego, UMCS, dr. Marcina Kojdera, UMCS i mgr Natalii Boczek, KUL), toponimii (referaty prof. Władysława Makarskiego, KUL, dr. Eweliny Zajęc, UŁ, dr. Mariusza Kopra, KUL i mgr Anny Mikiciuk, UMCS), fitonimii (referat prof. Haliny Pelcowej, UMCS), onomastyki literackiej (referat dr hab. Izabeli Domaciuk-Czarny, UMCS), natomiast dr hab. Katarzyna Sicińska zwróciła uwagę na problem granicy między *nomen proprium* i *nomen appellativum* na przykładzie leksemu kresy.

Na sympozjum reprezentowane były środowiska naukowe z Poznania (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza), Łodzi (Uniwersytet Łódzki) oraz

Lublina (UMCS i KUL). Wygłoszone referaty miały charakter teoretyczny i materiałowy. Uczestnicy zgodnie uznali, że istnieje potrzeba organizacji w przyszłości tego typu spotkań, które dzięki wąskiej tematyce pozwalają na szczegółowe przedyskutowanie problemów z zakresu onomastyki na pograniczach językowo-kulturowych. Tematyka konferencji oraz skupienie w jednym miejscu znakomitych reprezentantów świata nauki zajmujących się onomastyką sprzyjały wymianie doświadczeń, co okazało się szczególnie cenne dla młodych badaczy.

Konferencja została uznana za ważne wydarzenie naukowe integrujące środowisko onomastów.

Anna Mikiciuk
Marek Olejnik

Fot. Mariusz Jachimczak

Fot. Bartosz Prohl

Koziennialia 2017 – był ogień!

Uwaga! Ten artykuł posiada soundtrack – przed lekturą polecamy uruchomienie aplikacji Spotify i wpisanie w wyszukiwarce hasła „Koziennialia 2017”.

W końcu nadszedł maj, na który czekaliśmy i przygotowywaliśmy się cały rok. Było doskonale! Po raz kolejny udało nam się stworzyć prawdziwy, festiwalowy klimat w sercu miasta. Od 19 do 21 maja 2017 r. w Browarze Perła zagrały największe gwiazdy polskiej sceny muzycznej: Otsochodzi, Łona/Webber & The Pimps, Taco Hemingway, Ten Typ Mes, Sorry Boys, Julia Marcell, Piotr Zioła, KAMP!, Natalia Nykiel, Gorgon City, Bisz & B.O.K, The Dumplings, Rosalie, Krzysztof Zalewski, Margaret, HEY, Lilly Hates Roses oraz Mary Komasa.

Był ogień! Nie tylko lista wykonawców to strzał w dziesiątkę, ale też pogoda nie mogła nam się wymarzyć lepsza. W tym roku połączyliśmy siły z ekipą „Żarcia na kółkach” – na terenie festiwalu stanęło kilkanaście food trucków z najlepszymi burgerami, orientalnymi przysmakami, niecodziennymi deserami oraz innymi pysznościami. Każdy łakomczuch mógł znaleźć coś dla siebie, niezależnie od poziomu głodu i preferencji kulinarnych. Pyszna zabawa!

Koziennialia to jednak nie tylko trzy dni uczty i harców, ale też szereg wydarzeń towarzyszących. W tym roku odbyło się ich aż osiem.

8 maja – Studencki Przegląd Alternatywnej Muzyki SPAM

Koziennialia to przede wszystkim muzyka – więc pod jej znakiem rozpoczęliśmy maj. SPAM posiada już dziesięcioletnią tradycję, tym samym jest to jedno z najstarszych wydarzeń or-

Fot. Marcin Wiechink

ganizowanych w ramach Lubelskich Dni Kultury Studenckiej. Postaraliśmy się godnie uczcić okrągłą rocznicę – to był najbardziej różnorodny przegląd gatunków muzycznych w historii Przeglądu. Wystąpiło 11 zespołów, które walczyły o wartościowe nagrody: nagranie singla, realizację teledysku, możliwość uzyskania rekomendacji na Fama Festiwal, bony do sklepu muzycznego i przede wszystkim występ na głównej scenie podczas Koziennialiów 2017.

Konkurencja odbyła się na naprawdę wysokim poziomie – możemy mówić tu o ponadprzeciętnych zdolnościach w zakresie gry na instrumentach, elektryzujących wokalach, magnetycznych osobowościach scenicznych, niezwykłym kontakcie z publicznością, rozkładających na łopatki tekstach i wielu innych czynnikach, które składają się na unikatowość zespołu. Jury miało twardy orzech do zgryzienia i chwala im za to, że w ogóle zdołało wyłonić zwycięzców. Warto posłuchać w wolnej chwili zespołów, które zostały nagrodzone: Załoga Czarnego Kota, Hash Cookie, Ostatni Gasi Światło i Wysublimowani.

9 maja – Studenckie Maratony Filmowe, edycja Koziennialiowa – Kino Grozy

Kinem Grozy zakończyliśmy tegoroczny cykl Studenckich Maratonów Filmowych. Jakie emocje i reakcje wywołują zazwyczaj horrory? Strach, niepokój, krzyk, pisk... śmiech? Tak to się skończyło u nas, mieszanka wybuchowa. Filmy były faktycznie ze wszech miar przerażające, komuś puściły nerwy i zaczął piszczeć, ktoś inny zaczął się z tego śmiać, a dalej to już samo poszło. Może to i lepiej, przynajmniej nocny powrót do domu nie był aż taki straszny.

11 maja – Koziennialia na sportowo

W ramach Koziennialiów na sportowo odbyły się trzy bloki:

- rozgrywki studenckie w zakresie dyscyplin takich jak: piłka nożna, siatkowa i koszykowa, tenis stołowy, a także rozgrywki integracyjne boccia;
- trening na trampolinach, stretching oraz pokaz pole dance;
- rozgrywki pomiędzy pracownikami Centrum Kultury Fizycznej UMCS a członkami sekcji sportowych oraz zwycięzcami z I bloku.

Uczestnicy w ten sposób nabierali siły do zabawy na koncertach – z pewnością właśnie taki przyświecał im cel, gdy zgłaszali się na rozgrywki i zajęcia. W końcu trzy dni skakania na koncertach to nie przelewki. Przy okazji mogli wygrać fajne nagrody od Partnerów wydarzenia oraz gadzety Kozielaliowe.

16 maja – Street Show 4. Edition

Tegoroczny Street Show to mały mikś sztuki i sportów ulicznych. Na środku parkingu przed Chatką Żaka stanął autobus, który pokryliśmy graffiti od kół aż po dach. Każdy mógł namalować coś swojego, nawet jeśli nigdy wcześniej nie miał w ręku puszki z farbą. Karol (Magnifiko.eu) i Michał pomagali początkującym grafficiarzom postawić swoje pierwsze kreski. Wypatrujcie autobusu na ulicach, podobno jeździ po Lublinie. Poznacie go po koziołku na froncie.

Skoro street, to nie mogło się obyć bez Rdzawego Jaca, który uczył chętnych czego tylko było trzeba – od utrzymania się na desce po różnego rodzaju triki. Była też ekipa parkourowców ze Strefy Wysokich Lotów z trampoliną i przeszkodami. Można było tylko pooglądać ich trening (a było na co popatrzeć, dają radę!), ale chłopaki chętnie też pokazywali co i jak. Wieczorem, gdy zaczęło się powoli ściemniać, obejrzeliliśmy *fireshow*, gdzie było sporo *fire* i jeszcze więcej *show*.

Zadbaliliśmy o to, żeby na Miasteczku Akademickim zapanował pełen chillout. Leżaki, klimatyczna muzyka, ciastka i pizza. Wszystko w stylu *slow life*, bez zbędnego pośpie-

chu, z nastawieniem na rozwijanie pasji i spędzeniem czasu w gronie przyjaciół. Tylko tu i teraz.

17 maja – Wietrzeń Magazynów

Od dawien dawna mieliśmy świadomość, że w magazynie posiadamy całe stopy gadżetów z poprzednich edycji Kozielaliów. To dla nas wspinała pamiątka, więc trudno było nam się z nimi rozstać, ale postanowiliśmy nieść radość dalej. W pewien słoneczny dzień wystawiliśmy na Miasteczku Akademickim skrzynki z fantami. Za uśmiech lub miłe słowo każdy brał co chciał. Wieść niesie, że tego dnia w Lublinie kawa była pita tylko z kubków Kozielaliowych.

24 maja – Turniej Mugolskiego Quidditcha

Kto z nas nie czeka(ł) w napięciu na list z Hogwartu? Czas zmierzyć się z brutalną prawdą – już go nie dostaniemy, za duże z nas dzieciaki. Trzeba zejść na ziemię, koniec z bujaniem w obłokach... Tak właśnie zrodził się pomysł na organizację pierwszego w Lublinie Turnieju Mugolskiego Quidditcha, czyli gry czarodziejów dla osób niemagicznych.

Mecz sędziowali przedstawiciele Warsaw Mermaids, oficjalnej drużyny quidditcha z Warszawy. Zamiast latania na Nimbusach i łapania złotego znicza było bieganie z miotłami między nogami w pogoni za skarpetką przywiązaną do pasa gościa przebranego na żółto. Trudniejsze niż się wydaje, szczególnie wtedy, gdy skręcasz się przy tym ze śmiechu. Przysięgam uroczyście, że to była zabawa najwyższych lotów. Świad-

czyć może o tym chociażby fakt, że zaczęła się formować lubelska drużyna quidditcha – Ekipa Niuchaczy zaprasza w swoje szeregi i zgłasza gotowość do gry.

Wciąż 24 maja, tylko trochę później – Noc bez prądu

Tego dnia niebo było pochmurne i my przez chwilę trochę też, bo musieliśmy zrezygnować z kultywowanych co roku nocnych pogaduch pod gołym niebem. Nie ma jednak tego złego, co by na dobre nie wyszło. Chatka Żaka pozwoliła nam zbudować w swoich wnętrzach równie wyjątkowy klimat, wypełniony ciepłem świecących się lampionów i leniwym brzdąkaniem gitary. Zapowiadało się na to, że Noc bez prądu będzie kolejnym wieczorem, który można by opisać jednym słowem – sielanka.

Doszło jednak do kilku starć i trzeba o tym powiedzieć głośno. Narzędzia na szczęście nie były zbyt inwazyjne – walczyliśmy na miecze, ostrość umysłu i refleks (brzmi groźnie, ale nikt nie ucierpiał). To wszystko podczas rozgrywek planszówkowych i pojedynków z Teatrem Miecza. Najwytrwalsze nocne marki miały także okazję obejrzeć jedyny w swoim rodzaju pokaz *LED show*.

31 maja – Kozielaliowy Festiwal Nauki

Teza: Robaki w posypce do gyrosa są bardziej apetyczne niż arbuż. Metoda badawcza: Obserwacja. Wynik badań: Prawda! Wystarczy, że z arbuza zrobimy watermelona.

W jaki sposób doszłam do tego, mogłoby się wydawać absurdalnego, wniosku? Jak przystało na okoliczności, w trakcie Kozielaliowego Festiwalu Nauki przeprowadziłam krótkie, nieskomplikowane badanie. Po prostu przechadzałam się pomiędzy stoiskami kół naukowych i zauważyłam pewną zastanawiającą rzecz. Amatorów na pogłaskanie lub skosztowanie owadów znalazło się wielu. Dużo mniej osób spróbowało ostrych smaków kuchni meksykańskiej. Okazało się, że najwięcej odwagi wymagała jednak gra w „Taboo”, także o tematyce kulinarnej zresztą. Wydawałoby

Fot. Mikołaj Kozłowski

się proste, ale był jeden haczyk. Mówić można było tylko w języku Królowej Elżbiety II i Ryana Goslinga. Do zadania podeszli tylko najdzielniejsi. Tym samym udowodniłam, że teza jest jak najbardziej prawdziwa.

Poza wspomnianymi już wyżej atrakcjami, podczas Kozienaliowego Festiwalu Nauki mogliśmy także zobaczyć, jak się wytwarza maseczkę domowej roboty, zrobić sobie peeling dłoni i zobaczyć różne chemiczne sztuczki. Żeby eksperymenty nie wymknęły się spod

Fot. Bartosz Pioli

kontroli, porządku pilnowali najprawdziwsi gladiatorzy. To jeszcze nie koniec naukowego oblicza Kozienaliów – 7 czerwca odbyła się Kozienaliowa Gala Naukowca. Rozdane zostały na niej nagrody dla najbardziej zasłużonych kół, opiekunów, studentów oraz najlepszych zrealizowanych przez nich projektów. Ale o tym już innym razem.

To by było na tyle teraz, wkrótce ruszymy z pracą nad Kozienaliami 2018. Tymczasem koniec psot!

Maria Paradzińska

• Uczestnicy GIS Challenge 2017

Fot. Beata Chabuzińska

W dniach 10–12 maja 2017 r. po raz pierwszy w Polsce odbyły się Akademickie Mistrzostwa Geoinformatyczne – GIS Challenge. Inicjatorem i głównym organizatorem wydarzenia był Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS. Na zaproszenie do współorganizacji odpowiedziało 16 uczelni z całej Polski oraz stowarzyszeń naukowych, działających m.in. na rzecz geoinformatyki. Inicjatywę wsparły władze UMCS oraz liczni sponsorzy. To wszystko sprawiło, że pierwsza edycja GIS Challenge zakończyła się sukcesem!

I Akademickie Mistrzostwa Geoinformatyczne – GIS Challenge 2017

Nauczanie o Systemach Informacji Geograficznej (GIS) prowadzone jest na wielu uczelniach wyższych, coraz odważniej tworzone są również specjalności geoinformacyjne. W 2013 r. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, jako pierwszy w Polsce, poszerzył swoją ofertę edukacyjną o międzywydziałowy kierunek geoinformatyka, realizowany wspólnie przez Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej oraz Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki. Jest to kie-

runek praktyczny, na którym część przedmiotów prowadzona jest przez osoby pracujące w branży geoinformatycznej i informatycznej.

Kształcenie specjalistów w zakresie GIS zostało wywołane potrzebami społeczno-biznesowymi. Rynek pracy, a zwłaszcza działalność gospodarcza wykorzystująca narzędzia GIS, oraz wychodzące jej na przeciw kształcenie w zakresie geoinformatyki przyczyniły się w wielu ośrodkach akademickich do powstania społeczności złożonej z osób wywodzących

się ze środowisk naukowych, studenckich i biznesowych, którą połączyło zainteresowanie wymianą wiedzy, umiejętności i doświadczeń. Dotychczas najczęstszą formą spotkań tej grupy były konferencje i sympozja naukowe. GIS Challenge uzupełnił tę ofertę o jeszcze jedną formę, w której głównymi uczestnikami są studenci, a organizatorami ich nauczyciele akademicy i pracodawcy.

Idea GIS Challenge

Ideą powstania Akademickich Mistrzostw Geoinformatycznych było wykreowanie stałego miejsca spotkań studentów, pracowników naukowych i przedstawicieli biznesu. GIS Challenge zaplanowano jako imprezę cykliczną, odbywającą się zawsze w Lublinie, w pierwszej połowie maja, zakładając, że wpisze się ona na stałe w kalendarz wydarzeń naukowych branży GIS, a także stanie się wizytówką Uniwersytetu, miasta i regionu. Pomysłodawcami tego wydarzenia są pracownicy WNoZiGP – dr Łukasz Chabudziński, dr Leszek Gawrysiak i dr Beata Hołub. W organizacji wspierała ich czwórka doktorantów – Joanna Borowska-Pakuła, Aleksandra Dąbrowska, Paulina Owczarek i Mateusz Zawadzki.

GIS Challenge to wydarzenie adresowane do najzdolniejszych studentów kształcących się w zakresie geoinformatyki na uczelniach różnego typu. Głównym celem było sprawdzenie wiedzy oraz umiejętności analitycznego myślenia pod kątem wykonywania analiz przestrzennych,

• Otwarcie Akademickich Mistrzostw Geoinformatycznych – GIS Challenge 2017

radzenia sobie z narzędziami GIS oraz rozwiązywania różnych problemów natury technicznej. Specyfika Mistrzostw nawiązuje do organizowanych na całym świecie IT Challenge gromadzących programistów. Wartością dodaną podczas GIS Challenge 2017 była możliwość uczestnictwa w zaawansowanych szkoleniach i skorzystanie z bezpośredniego kontaktu ze specjalistami – przedstawicielami firm geoinformatycznych z całej Polski.

Przebieg wydarzenia

Pierwszego dnia (10 maja) uczestnicy Mistrzostw mieli możliwość wzięcia udziału w warsztatach na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS. Prowadzili je Tomasz Szerszeń (UMCS), Edyta Wyka (ESRI) oraz Mateusz Zawadzki (UMCS, GIS-EXPERT). Szkolenia miały na celu za-

poznanie studentów z nowoczesnymi metodami prezentacji danych przestrzennych w sieci i dotyczyły pracy z danymi przestrzennymi (Web-GIS – praca z danymi przestrzennymi ArcGIS Online i tworzenie aplikacji mapowych) oraz tworzenia aplikacji mapowych z wykorzystaniem języka python (tworzenie dynamicznych aplikacji GIS w GeoDjango).

Drugiego dnia (11 maja) w hotelu Victoria w Lublinie odbyła się oficjalna inauguracja Mistrzostw. Uroczystość swoją obecnością zaszczytyły władze rektorskie i dziekańskie UMCS oraz zaproszeni goście. Prorektor ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej prof. dr hab. Radosław Dobrowolski otworzył I Akademickie Mistrzostwa – GIS Challenge 2017. Następnie głos zabrali Dziekan Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki – dr hab. Stefan Korczak, prof. nadzw., Prodziekan ds. Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej WNoZiGP – dr hab. Irena A. Pidek, prof. nadzw. oraz Gość Honorowy – Przewodniczący Komisji Geoinformatyki Polskiej Akademii Umiejętności prof. dr hab. inż. Tadeusz Chrobak.

W części oficjalnej wygłoszone zostały dwa wykłady wprowadzające przez gości specjalnych. Lech Nowogrodzki (wieloletni prezes firmy ESRI Polska) przypomniał o początkach GIS w Polsce. Dr hab. Dariusz Gotlib, prof. PW przedstawił perspektywy rozwoju branży geoinformatycznej

• Drużyna z UMCS, która zajęła III miejsce na GIS Challenge 2017

• Zwycięzcy GIS Challenge 2017

w ramach programu Krajowych Inteligentnych Specjalizacji. Po krótkiej przerwie najnowszą funkcjonalność GIS zaprezentowali przedstawiciele firm wspierających GIS Challenge – Tomasz Brzeziński (ESRI Polska) oraz Michał Drożdż (GIS Support).

W uroczystym otwarciu wzięło udział ponad 160 osób. Po części oficjalnej wszyscy zawodnicy przystąpili do zawodów próbnych, które trwały do godziny 18.00. Po pierwszych emocjach dzień zakończył się uroczystą kolacją.

Trzeci dzień (12 maja) był dniem zawodów. Uczestnicy w zespołach dwu- i trzyosobowych rywalizowali o miano najlepszej drużyny w Polsce w rozwiązywaniu zadań analitycznych z wykorzystaniem narzędzi GIS. Mistrzostwa podzielone były na dwa etapy. W pierwszym etapie (eliminacje) wystartowało 35 drużyn, które przez trzy godziny rozwiązywały dziesięć zadań o różnicowanym stopniu trudności. Do drugiego, finałowego etapu zakwalifikowanych zostało 10 najlepszych zespołów. W finale uczestnicy zmierzyli się z kolejnymi dziesięcioma zadaniami, na rozwiązanie których mieli również trzy godziny. Nad poziomem merytorycznym Mistrzostw czuwał Komitet Naukowy GIS Challenge pod przewodnictwem dr hab. Beaty Konopskiej, w którego skład weszli przedstawiciele 19 jednostek akademickich z 10 miast Polski oraz dziesięciooso-

bową Komisja Sędziowska pod kierunkiem dr. Leszka Gawrysiaka.

GIS Challenge to jednak nie tylko rywalizacja. W czasie, gdy najlepsi walczyli z zadaniami finałowymi, ucząc się racjonalnego zarządzania czasem i pracy pod presją, pozostali uczestnicy, którym nie udało się zakwalifikować do ścisłego finału, wzięli udział w profesjonalnym szkoleniu „Python w QGIS”, które poprowadził Piotr Pocisk z firmy GIS Support.

Zwycięzcy GIS Challenge

Na podium I Akademickich Mistrzostw Geoinformatycznych – GIS Challenge 2017 stanęli: Jakub Łuczak, Monika Stepnowska i Małgorzata Dancewicz (Politechnika Wrocławska); Barbara Kasieczka i Kamil Smolak (Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu) oraz Sylwester Czarniecki, Kamil Karczmarszczuk, Kamil Kozik (UMCS).

Wśród nagród dla zwycięzców znalazły się najnowsze minikomputery firmy Intel, dyski przenośne, tablety oraz zaawansowane szkolenia GIS.

GIS Challenge w liczbach

W GIS Challenge 2017 wzięło udział 97 studentów startujących w 35 zespołach. Uczestnicy reprezentowali siedem kierunków studiów (geoinformatyka, geoinformacja, geografia, geodezja i kartografia, geodezja i technologie informatyczne, gospodarka przestrzenna i ochrona śro-

dowiska) oraz 16 uczelni wyższych z 10 miast: Katowic, Krakowa, Lublina, Łodzi, Poznania, Olsztyna, Szczecina, Torunia, Warszawy i Wrocławia. Najwięcej uczestników przyjechało z Warszawy (10 zespołów z 4 uczelni), Wrocławia (6 zespołów z 3 uczelni) i Krakowa (5 zespołów z 2 uczelni). Lublin reprezentowały 3 zespoły, w skład których weszło 9 studentów studiów licencjackich i magisterskich prowadzonych na kierunku geoinformatyka (UMCS).

W skład Komisji Sędziowskiej, odpowiedzialnej za przygotowanie zadań oraz weryfikację poprawności rozwiązań, weszło 10 sędziów z 8 ośrodków akademickich z 6 miast (Toruń, Gdańsk, Olsztyn, Warszawa, Kraków, Lublin). W trakcie trzygodzinnych eliminacji sędziowie ocenili łącznie 199 przesłanych rozwiązań, a w trakcie finału – 67.

Patronat honorowy nad Mistrzostwami objęli: Rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław Michałowski, Dziekan Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS dr hab. Sławomir Terpiłowski, prof. nadzw., Dziekan Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki UMCS dr hab. Stefan Korczak, prof. nadzw., a także władze lokalne i samorządowe (Prezydent Miasta Lublin oraz Marszałek Województwa Lubelskiego), jak też najważniejsze organizacje naukowe – Komisja Geoinformatyki PAU, Komitet Nauk Geograficznych PAN i Polskie Towarzystwo Informacji Przestrzennej oraz Główny Urząd Geodezji i Kartografii. Organizacja Mistrzostw była możliwa dzięki wsparciu Władz Rektorskich i Dziekańskich WNoZiGP oraz WMFI, a także sponsorów: Intel, ESRI Polska, GIS-EXPERT, INDUSTRI, INFINITE, ProGea Consulting, GIS Support, OPGK Lublin, Kartpol, Emapa oraz GEPOL.

Zwycięzcom gratulujemy a wszystkim pozostałym zapraszamy za rok, na II Akademickie Mistrzostwa Geoinformatyczne – GIS Challenge 2018.

*Joanna Borowska-Pakuła,
Aleksandra Dąbrowska,
Łukasz Chabudziński,
Beata Konopska, Beata Hołub*

Zajęcia rysunkowe w Ogrodzie Botanicznym UMCS

Fot. Małgorzata Gorzelewska-Namiota

Dzięki nawiązanej współpracy pomiędzy Wydziałem Artystycznym i Ogrodem Botanicznym UMCS, 29 maja 2017 r. odbyły się zajęcia rysunkowe w plenerze pod kierunkiem dr Małgorzaty Gorzelewskiej-Namiota. Studenci I roku II st. na kierunku grafika mieli możliwość opuścić wydziałową pracownię i tworzyć w bezpośrednim kontakcie z naturą. Za sprawą inspirującego otoczenia powstały różnorodne rysunki, a sami studenci nabrali oddechu przed zbliżającą się sesją egzaminacyjną.

Małgorzata Gorzelewska-Namiota

23 maja 2017 r. w Inkubatorze Medialno-Artystycznym UMCS odbyło się Widowisko Artystyczne „Student ma talent”, zorganizowane przez Studenckie Koło Naukowe Rusycystów UMCS pod kierunkiem dr Ewy Białek. Projekt „Student ma talent” przygotowano z myślą o studentach uzdolnionych artystycznie, by zachęcić ich do pokazania swoich talentów społeczności akademickiej.

Na zaproszenie organizatorów odpowiedziało 14 studentów z Instytutu Filologii Słowiańskiej, Instytutu Germanistyki i Lingwistyki Stosowanej, Wydziału Prawa i Administracji oraz Wydziału Pedagogiki i Psychologii naszej Uczelni. W programie znalazły się piosenki wykonywane w języku polskim i angielskim, recytacja wierszy rosyjskich, taniec z poi, taniec w stylu popping, zumba i inne. Konkurs swoją obecnością zaszczyliła prof. dr hab. Małgorzata Karwatowska, Prodziekan ds. Ogólnych Wydziału Humanistycznego, która wysoko oceniła zarówno poziom występów, jak i samą ideę konkursu.

Jury w składzie: wicedyrektor IFS dr Agnieszka Gozdek (przewodnicząca), mgr Małgorzata Nakonieczna oraz prof. dr hab. Roman Lewicki przyznało trzy równoległe nagrody główne oraz trzy równoległe wyróżnienia. Oto zwycięzcy: miejsca pierwsze – Amanda Czechowska (kat. recytacja), Dawid Wójcik (kat. występ taneczny), Klaudia Koval (kat. występ wokalny), wyróżnienia – Natalia Żyłka (kat. recytacja), Dominika Szuba (kat. występ taneczny), Pierre

Fot. Rafał Wrona

Student ma talent

Fot. Rafał Wrona

Nietzsche vel Krystian Szpruch (kat. występ wokalny). Nagrody publiczności trafiły do rąk Dawida Wójcika, profesjonalnego tancerza w stylu popping (znanego już z występu w „Mam Talent”) oraz Dominiki Szuby, która ujęła widownię pełnym wdziękiem występem z ledowymi poi.

Projekt, zainicjowany przez opiekuna SKNR, zrealizowano w ramach Konkursu Grantowego Dziekana Wydziału Humanistycznego UMCS, ze środków z grantu zakupiono nagrody rzeczowe. Gadżety promocyjne ufundowało Biuro Promocji UMCS, dodatkowe nagrody przekazali również jurorzy. Członkowie SKNR (Krystyna Alizar, Monika Borys, Katarzyna Bogdańska, Adrianna Drela, Anna Głowacka, Iwona Grochowska, Piotr Klimczak, Wiktoria Łukasiewicz, Wiktoria Staszkievicz, Ewelina Szuba, Natalia Żyłka) z zaangażowaniem podjęli się licznych zadań, zdobywając szlify jako sprawni organizatorzy i nabywając cenne doświadczenia na przyszłość. SKNR miało też swoich reprezentantów w gronie uczestników (Piotr Gontaruk, Iga Jaškowiak, Wiktoria Staszkievicz oraz Natalia Żyłka).

Występy już zapisały się w historii UMCS jako atrakcyjne wydarzenie artystyczne i promocyjne zarazem. Serdecznie dziękujemy uczestnikom za fantastyczne show, za ogrom pozytywnych emocji, których nam dostarczyli, a także jurorom i zycliwej publiczności za docenienie występów.

Ewa Białek

Czy warto zobaczyć tegoroczne Biennale di Venezia, czyli studenci ISP we Włoszech

Archiwum Instytutu Studiów Regionalnych UMCS

• Na placu Michała Anioła we Florencji, w tle – spektakularna panorama miasta

Na tytułowe pytanie może odpowiedzieć grupa studentów Wydziału Artystycznego UMCS, która w dniach 19–28 maja 2017 r. zwiedzała Włochy pod kierunkiem dr. hab. Jerzego Żywickiego i niżej podpisanego. Odbývająca się pod hasłem „Viva Arte Viva” tegoroczna 57. edycja Weneckiego Biennale była pierwszym celem podróży do Włoch studentów kierunków artystycznych.

Z jednej strony impreza ta okazuje się dziś wielką manifestacją sztuki instalacji i intermediów wykorzystujących zdobycze technologii cyfrowych, ale z drugiej strony jest też próbą zmobilizowania artystów do reakcji na problemy współczesności związane z narastającym kryzysem migracyjnym, widmem wojny światowej, radykalizacją i polaryzacją postaw politycznych w społeczeństwach Zachodu. Ponadto, jest pretekstem zarówno do rozmaitych rozrachunków z przeszłością, jak też skłania do pytania o to, dokąd zmierza świat i jaka jest przyszłość Ziemi. Nade wszystko Biennale jest wielkim świętem sztuki, oddaje głos artystom,

k którzy na różne sposoby apelują do sumienia współczesnego człowieka.

Aby dobrze zobaczyć tę wielką wystawę, rozgrywającą się w dwóch lokalizacjach – na terenie weneckiego Arsenatu i w pawilonach narodowych rozlokowanych w pięknych, zaprojektowanych jeszcze w czasach Napoleona, ogrodach Giardini oraz w wielu innych miejscach w Wenecji, trzeba poświęcić kilka dobrych dni. Studenci mieli mniej czasu, bo niecałe dwa dni, jednak zdążyli zapoznać się z wystawami zwycięskimi tegorocznego Biennale: pawilonem niemieckim, laureatem Złotego Lwa oraz wyróżnionym pawilonem brazylijskim i – rzecz obowiązkowa – pawilonem polskim.

W tym ostatnim można oglądać ekspozycję przygotowaną przez amerykańską artystkę Sharon Lockhart pt. „Mały Przegląd” („Little Review”). W pierwszym odruchu dziwić może, że Polskę reprezentuje artystka z innego kraju, jednak jest to praktyka spotykana na Biennale w przeszłości już wielokrotnie, a związana z różnymi próbami przetamania modelu prezentacji sztuki według klucza narodowego. W tym duchu zdarzało się, że również polscy artyści reprezentowali inne kraje, np. w 1986 r. Krzysztof Wodiczko pokazywany był w pawilonie Kanady. Wystawa Amerykanki nie jest odewana od Polski, lecz mocno zwią-

zana z naszym krajem. Jej praca powstała jako efekt licznych, trwających od 10 lat, pobyków artystki w Polsce. Lockhart pracuje z młodzieżą zagrożoną, skupioną w ośrodkach terapii społecznej, sama prowadzi warsztaty arteterapii, a jednocześnie czyni z wychowanków ośrodków bohaterów swoich prac. Opowiadają one o problemach dorastania i sile sztuki, która może i potrafi pomagać w trudnych momentach życia.

Ekspozycja w pawilonie polskim składa się z wielkoformatowych fotografii ukazujących poszczególnych wychowanków ośrodka oraz z filmu wideo prezentującego ich przy pracy, a zwłaszcza podczas wspólnych zajęć związanych z redagowaniem „Małego Przeglądu” – czasopisma dzieci dla dzieci.

Lockhart odwołała się tym samym do historii i praktyki terapeutycznej Janusza Korczaka, który jako pierwszy w latach 30. XX w. propagował ideę odkrywania podmiotowości dzieci i traktowania ich w praktyce edukacyjnej jako równoprawnych partnerów dla osób dorosłych. Korczak, wielki pedagog, niezrównany obrońca praw dzieci, twórca innowacyjnych metod dydaktycznych, w końcu wierny towarzysz sierot i ofiar nazistów z warszawskiego getta, urasta w pracy Lockhart do wymownego symbolu aktywnej postawy także w obliczu dzisiejszych

niesprawiedliwości wobec najmłodszych na świecie, tak w krajach ogarniętych tragediami humanitarnymi i wojną, jak i w krajach dobrobytu.

Z tej ekspozycji przebiega więc apel o więcej empatii i wrażliwości dla innych, a praca Lockhart wpisuje się doskonale w przesłanie tegorocznego Biennale, jakim jest humanizm, poszanowanie „innego” i celebrowanie sztuki jako tej spośród zdolności ludzkich, która jest szczególnie predestynowana do tego, aby prowadzić do definiowania, a następnie przełamania zagrożeń. Jeśli nawet idea ta może wydawać się nieco utopijna, tegoroczne Biennale jest niezwykle ważnym głosem w ogólnoświatowej dyskusji na temat kondycji współczesnego człowieka i w związku z tym jest miejscem obowiązkowym dla każdego, komu te idee są bliskie.

Pawilon z pracami Lockhart to nie jedyny akcent polski na tegorocznym Biennale. Studenci mieli okazję zobaczyć inną jeszcze ekspozycję polskiego artysty, ulokowaną już poza wspomnianymi głównymi miejscami wystawienniczymi imprezy. W jednej z weneckich kamienic można oglądać

retrospektywną wystawę Ryszarda Winiarskiego – jednego z najbardziej interesujących polskich artystów drugiej połowy XX w., reprezentującego nurt geometrycznej abstrakcji i prekursora sztuki konceptualnej. W pracy dyplomowej z 1966 r. Winiarski zaproponował koncepcję wprężenia do procesu twórczego różnych elementów matematyki, statystyki, teorii gier i przypadku. W efekcie stworzył oryginalną formułę malarstwa sztalugowego i malarskiej instalacji, w której do głosu doszedł fenomen bitowej narracji i rodzaj uniwersalnego, opartej na binarnym kontraście białego i czerni, kodu komunikacyjnego.

Zwiedzaniu wystawy, prezentowanej w Fundacji Rodziny Staraków, towarzyszyła prelekcja o twórczości artysty. Postać Ryszarda Winiarskiego jest godna przypomnienia także dlatego, że w latach 70. XX w. był on jednym z profesorów pracujących na kierunkach artystycznych Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Wielu studentów i późniejszych pedagogów dzisiejszego Instytutu Sztuk Pięknych miało także możliwość kształcenia się w jego pracowni w Aka-

demii Sztuk Pięknych w Warszawie, a wśród nich był m.in. Mikołaj Smoczyński – jeden z najbardziej wyrazistych artystów lubelskiej uczelni w całej jej dotychczasowej historii.

Zapoznanie się z tegorocznym Biennale di Venezia było pierwszym etapem niezwykle bogatego programu podróży artystycznej do Włoch, jaką odbyli studenci Wydziału Artystycznego. Objęła ona także zwiedzanie zabytków i muzeów Florencji, Sieny, Pizy, San Gimignano, Rzymu, a w drodze powrotnej także Wiednia. Otwarte w maju Biennale Weneckie potrwa do listopada tego roku.

Piotr Majewski

• Uczestnicy wyjazdu do Włoch przed wejściem na wystawę Ryszarda Winiarskiego

Archiwum Instytutu Sztuk Pięknych UMCS

Konferencja ukrainistyczna

11 maja 2017 r. w Instytucie Filologii Słowiańskiej odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa z okazji 25-lecia filologii ukraińskiej na UMCS, zorganizowana przez Zakład Filologii Ukraińskiej, Koło Naukowe Ukrainistów UMCS i Sekcję Wschodniosłowiańską Koła Naukowego Doktorantów Wydziału Humanistycznego UMCS. Spotkanie było skierowane do studentów, doktorantów oraz młodych naukowców zajmujących się językiem, literaturą i kulturą ukraińską.

W konferencji udział wzięli młodzi naukowcy z polskich ośrodków naukowych (Uniwersytet Warszawski, UMCS), jak również z instytucji zagranicznych (Kijowski Uniwersytet Narodowy im. Tarasa Szewczenki, Wschodnioeuropejski Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki w Łucku, Berdiański Pedagogiczny Uniwersytet Państwowy, Zaporoski Uniwersytet Narodowy, Ługański Uniwersytet Narodowy im. Tarasa Szewczenki, Czarnomorski Uniwersytet Narodowy im. Petra Mohyły, In-

stytut Sztuki, Folkloru i Etnologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, Uniwersytet Palackiego w Ołomuńcu).

Podczas otwarcia głos zabrali: dr Agnieszka Gozdek – Wicedyrektor Instytutu Filologii Słowiańskiej UMCS, prof. dr hab. Feliks Czyżewski – Kierownik Zakładu Filologii Ukraińskiej UMCS oraz prof. dr hab. Lubow Frolak – Przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego konferencji.

Obrady naukowe odbywały się on-line w trzech sekcjach – uczestnicy wygłaszali swoje referaty za pomocą komunikatora Skype (taka forma ułatwiła uczestnictwo osobom z oddalonych ośrodków naukowych). Po pierwszej części wykład pt. „Фольклористична діяльність Пантелеймона Куліша” wygłosił prof. Wasyl Iwaszkiewicz (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki).

Popołudniu obrady odbywały się w dwóch sekcjach. W przerwach między panelami młodzi naukowcy zawierali nowe znajomości i wymieniali się doświadczeniami, zarówno badawczymi, jak i związanymi z życiem studenckim.

Na zakończenie uczestnikom zostały wręczone certyfikaty udziału w konferencji. Spotkanie to pozwoliło studentom i doktorantom na nawiązanie nowych znajomości i poznanie kierunków badawczych młodych naukowców z różnych ośrodków naukowych polskich i zagranicznych.

Anna Mikiciuk

Multimedialny quiz o Lublinie w CJKP UMCS z okazji jubileuszu 700-lecia miasta

Fot. Włodzisław Kościło

1 czerwca 2017 r. w auli Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii Cudzoziemców UMCS miał miejsce multimedialny quiz o Lublinie, przygotowany przez wykładowców i studentki z I grupy historycznej roku „0” CJKP, z okazji 700-lecia naszego miasta. W wydarzeniu wzięli udział: Wicedyrektor CJKP dr hab. Agata Małyńska oraz licznie przybyli pracownicy i studenci.

Projekt składał się z kilku etapów. Jego pomysłodawczynią była historyk dr Daniela Kołodziej, która swoją ideą zainspirowała koleżanki polonistki – mgr Barbarę Karczmarchuk i dr Annę Trębską-Kerntopf. We trzy, dzieląc się zakresem tematycznym, ułożyły pytania do quizu, których w pierwszym wariantcie było ok. 100. Gdy pytania zostały zapisane i opatrzone ilustracjami przez Annę Trębską-Kerntopf, do pracy włączyły się studentki z I grupy historycznej. Razem z Barbarą Karczmarchuk dokonały weryfikacji zadań. Z powodu ograniczeń czasowych, z żalem zrezygnowano z kilkudziesięciu pytań. W prezentacji quizu, którą przygotowały studentki Hania Martynenko z Ukrainy i Marysia Marculewicz z Białorusi, znalazło się już tylko 60 pytań. Dotyczyły one nie tylko historii Lubli-

na i instytucji, z dziejami największych uniwersytetów UMCS i KUL na czele, ale także wybitnych postaci związanych z kulturą i sztuką Kozięgo Grodu, pomników upamiętniających ich działalność, miejsc często odwiedzanych przez lublinian, symboli oraz ważnych dla miasta obiektów architektonicznych, literatury, kultury i sztuki, geografii, regionalnych potraw czy lokalnych legend.

Quiz, częściowo wzorowany na teleturnieju „Milionerzy”, składał się z czterech części, każda po 15 pytań. Ostatnie pytanie w danej części kończyła piosenka, do której śpiewania zaproszeni byli widzowie. W quizie czynny udział wzięli studenci z Podyplomowych Studiów Humanistycznych oraz z sześciu grup z roku „0” przygotowujący się w CJKP do studiów w Polsce. Do udziału w zabawie zaproszono po dwóch reprezen-

tantów z każdej grupy. Całą imprezę prowadziło 13 studentek z I grupy historycznej. Ilona Poseluzna była konferansjerką i lektorką części I, Wiktoria Osipczuk czytała pytania do części II, Weronika Kozińska do części III, a Natalia Panasiuk do części IV. Funkcję opiekunów uczestników konkursu pełniły: Kasia Niedzielska, Ania Bachok, Ola Hycza, Angelina Bets i Diana Bogucka. Śpiewaniu piosenek (*Takie tango* Budki Suflera, *W kinie, w Lublinie* Brathanków oraz *Wierzę w lepszy świat* zespołu Bracia) przewodniczyły: Krysia Baychuk, Ania Turliuk i Kiriyl Szczasny z II grupy historycznej.

Przebieg quizu był następujący. Studenci zajęli miejsca w II rzędzie na widowni. Każdy zespół otrzymał zestaw kart (A, B, C i D). Wieczór rozpoczął się od prapremiery piosenki *Pocztówka z Lublina*, której premiera miała miejsce w Noc Kultury z 3 na 4 czerwca. Następnie Ilona Poseluzna z I grupy historycznej przywitała zgromadzonych, przedstawiła zasady konkursu i zaprosiła do wspólnej zabawy. Wszystkie pytania i warianty odpowiedzi były czytane i pokazywane na ekranie. Po wybraniu właściwej odpowiedzi należało podnieść kartę w stronę ekranu, pokazując ją opiekunowi, który zaznaczał wybór na karcie, a następnie pokazać publiczności. W tym czasie widzowie słyszeli charakterystyczny dźwięk (podobny jak w „Milionerach”) i widzieli zaznaczoną na ekranie prawidłową odpowiedź.

Po pierwszym etapie z sześciu grup do dalszej rywalizacji przystą-

Fot. Włodzisław Kościło

pięć, które otrzymały najwyższą liczbę punktów. Do ostatniej części przystąpiły te grupy, które udzieliły najwięcej prawidłowych odpowiedzi. Wygrała grupa nauczycieli reprezentująca Podyplomowe Studia Humanistyczne, otrzymując w nagrodę z rąk Dyrektora dr hab. Agaty Małyńskiej z logo UMCS.

Wydarzenie miało charakter wspólnej zabawy edukacyjnej. Po zakończeniu spotkania zarówno nauczyciele, jak i widzowie zgodnie twierdzili, że wie-

Fot. Wacław Kościło

le dowiedzieli się o Lublinie. Organizatorki wyszły z założenia, że stopień opanowania materiału informacyjnego zależy od zastosowanej meto-

dy pracy i aktywności ucznia. Mają nadzieję, że przygotowując to wydarzenie, udało się im połączyć zabawę z nauką, uatrakcyjnić zajęcia, zwiększyć motywację do nauki osób biorących udział w projekcie, rozwinąć ich zdolności intelektualne, zaangażować emocjonalnie, rozwinąć spostrzegawczość oraz kształtować umiejętność kojarzenia i wnioskowania.

Anna Trębska-Kerntopf
Barbara Karczmarsz
Daniela Kołodziej

SKNP „SmartCity” na „LublinJams #4: Miasto w naszych rękach”

Fot. SKNP „SmartCity”

W dniach 12–14 maja 2017 r. członkowie Studenckiego Koła Naukowego Planistów „SmartCity” wzięli udział w warsztatach „LublinJams #4: Miasto w naszych rękach”, zorganizowanych przez Fundację TEAM Teatrikon. Czwarta już edycja „LublinJams” odbyła w Bussines Link Lublin. Uczestnicy warsztatów pracowali za pomocą metodologii projektowania usług (*service desing*). Jest to pięcioetapowy proces tworzenia nowych rozwiązań w obszarze usług, który w centrum zainteresowań stawia użytkownika i jego realne potrzeby.

Podczas trzech dni prac warsztatowych uczestnicy mieli okazję przygotowania możliwych do zrealizowania rozwiązań usprawniających życie w mieście poprzez stworzenie prototy-

pów, przetestowanie stworzonych idei oraz konsultacji z mieszkańcami Lublina. Wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców, stworzyli trzy projekty.

Grupa pierwsza pomyślała o problemach osób, które po ukończeniu edukacji nie mają styczności z językami obcymi, zatem ich pomysłem było stworzenie w Lublinie miejsca, w którym mieszkańcy mogliby się spotykać, miło spędzić czas, rozwijać się i rozmawiać w różnych językach pod okiem profesjonalistów.

Rozwiązaniem problemu społeczności studenckiej, której brakuje informacji o ofertach kulturalno-naukowych w naszym mieście, zajęła się grupa druga, która stworzyła projekt drzewa z panelem interaktywnym, na którym znajdowałyby się

aplikacja zawierająca zapowiedzi wydarzeń naukowych, kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych w Lublinie.

Grupa trzecia początkowo myślała o stworzeniu przyjaznych rozwiązań dla najstarszej grupy mieszkańców Lublina, jednak w ostatecznej fazie ich projekt Kompleksowego Przyulicznego Zestawu Odpoczynkowego będzie dotyczył każdej grupy wiekowej. Zawiera ławkę z podparciem, ładowarkę USB, która ma być zasilana przez panele słoneczne zamontowane w oparciu, a także haczyki na torby lub zakupy.

Projekty, w których przygotowaniu uczestniczyli członkowie SKNP „SmartCity”, zostaną zgłoszone do Budżetu Obywatelskiego w Lublinie. Warsztaty odbyły się pod patronatem Studenckiego Koła Naukowego Planistów „SmartCity” oraz Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta Lublin.

Dominika Mazur
SKNP „SmartCity”

Fot. SKNP „SmartCity”

Fot. SKNP „SmartCity”

Archiwum autorów

W dniach 8–14 maja 2017 r. na Wydziale Politologii UMCS gościli studenci z Państwowego Uniwersytetu w Woroneżu w Rosji. Wizyta studyjna była pokłosiem nawiązania współpracy międzynarodowej między Wydziałem Politologii UMCS a Wydziałem Historycznym Uniwersytetu w Woroneżu. W ramach wymiany na UMCS przybyły studentki studiów licencjackich na kierunku socjologia: Ekaterina Shaidarova, Alina Ivanova, Daria Khlystova, Elena Beliaeva oraz opiekun naukowy grupy – mgr Pavel Kumanichkin.

Trzeci dzień wizyty upłynął pod znakiem konferencji naukowej pt. „Polityka historyczna w kontekście współczesnych stosunków polsko-rosyjskich”, zorganizowanej na Wydziale Politologii UMCS. Słowo wstępne do uczestników wygłosił Dyrektor Centrum Europy Wschodniej i główny organizator wymiany prof. dr hab. Walenty Baluk. Moderatorem spotkania był prof. dr hab. Jerzy Garbiński, zaś wykład inauguracyjny pt. „Polityka historyczna Polski i Rosji jako czynnik stosunków polsko-rosyjskich” wygłosił dr Jakub Olchowski (adiunkt w Zakładzie Stosunków Międzynarodowych UMCS).

Konferencja była okazją do wymiany doświadczeń polsko-rosyjskich na niwie formowania się polityki historycznej w Polsce i Rosji. Czynnym udział w niej wzięli: mgr Łukasz Jędrzejki (Zakład Myśli Politycznej), mgr Paweł Kumanichkin, Donata Łukasiewicz, Ekaterina Shaidarova i Elena Beliaeva, mgr Arkadiusz Woźniak

Studenci z Woroneża na Wydziale Politologii UMCS

W pierwszym dniu wizyty studenci mieli okazję wysłuchać dwóch wykładów pracowników naukowych Wydziału Politologii: prof. Krystyny Leszczyńskiej z Zakładu Dziennikarstwa pt. *Политическая система Польши* oraz dr Eleonory Kirwiel z Zakładu Myśli Politycznej pt. *Польская политическая мысль*. Wykłady dały im możliwość zapoznania się z podstawowymi zagadnieniami dotyczącymi kształtowania się systemu politycznego w Polsce po 1989 r. oraz kwestii z zakresu myśli politycznej czołowych ideologów II RP: Romana Dmowskiego, Józefa Piłsudskiego i Wincentego Witosa. Popołudniu studenci zwiedzali Muzeum Wsi Lubelskiej w Lublinie.

W drugim dniu wymiany w godzinach rannych goście z Rosji uczest-

niczyli w spotkaniu z przedstawicielem władz rektorskich UMCS: prof. dr hab. Aliną Orłowską – Prorektorem ds. Kształcenia, które odbyło się w gościnnych progach Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej i prowadzone było w języku rosyjskim. Przeszło półtoragodzinną rozmowa dała możliwość zapoznania się z ofertą dydaktyczną UMCS, wymiany spostrzeżeń z pobytu w Lublinie oraz porównania systemów nauczania w Uniwersytecie w Woroneżu oraz UMCS. Pomocą organizacyjną służyła mgr Elwira Michalska z Centrum. Na koniec spotkania studenci z Rosji otrzymali pamiątkowe upominki z UMCS. W godzinach popołudniowych uczestnicy zwiedzili Muzeum Lubelskie na Zamku wraz z Kaplicą Świętej Trójcy oraz wystawami stałymi, a także obóz koncentracyjny na Majdanku.

(Zakład Myśli Politycznej), Alina Ivanova, mgr Alexandra Viktoria Martines (Zakład Praw Człowieka), Daria Khlystova. Popołudniu uczestnicy wymiany udali się do Ogrodu Botanicznego UMCS. Kolejnego dnia goście zwiedzili Muzeum Zamoyskich w Kozłowie, obejrzeli zabytkowe pałacowe wnętrza, powozownię, muzeum socrealizmu oraz odwiedzili Centrum Europy Wschodniej. W sobotę odbyli wycieczkę krajoznawczą do Kazimierza Dolnego.

W taki sposób jedna z uczestniczek wymiany – Elena Beliaeva wspomina swój pobyt w Lublinie: „Co najbardziej mi się spodobało na wymianie w Lublinie? Odpowiedź – wszystko! Mieliśmy wyjątkową okazję odwiedzić kraj z bogatą historią, przebywać na jednym z najbardziej znanych uniwersytetów w Polsce i wziąć udział

w konferencji wraz z wybitnymi profesorami. Obfity program przygotowany przez koordynatorów wymiany jest godny najwyższej pochwały. W ciągu paru dni mogliśmy zobaczyć ważne miejsca w Polsce. Piękno kultury katolickiej i jej architektura czaruje, a w połączeniu z życzliwością mieszkańców pozostawia tylko najlepsze wspomnienia. Zanurzając się w życie studenckie Lublina, zaczynamy rozumieć wasz naród, historię i kulturę! Takie wymiany są niezbędne do kształtowania obiektywnych poglądów młodzieży, ponieważ przyszłość zależy od tej grupy społecznej. Dziękuję bardzo za możliwość zapoznania się z Lublinem i Polską!”.

Organizatorami wymiany studenckiej byli: prof. dr hab. Walenty Baluk (Zakład Praw Człowieka, Dyrektor Centrum Europy Wschodniej UMCS), mgr Alexandra Viktoria Martines (doktorantka w Zakładzie Praw Człowieka), mgr Łukasz Jędrzejski (doktorant w Zakładzie Myśli Politycznej) i mgr Arkadiusz Woźniak (doktorant w Zakładzie Myśli Politycznej).

Organizatorzy serdecznie dziękują wszystkim osobom, które zaangażowały się we wszelką pomoc w organizacji wydarzenia. Słowa uznania kierujemy do Prorektora ds. Kształcenia prof. dr hab. Aliny Orłowskiej, Kolegium Dziekańskiego Wydzia-

łu Politologii UMCS: Dziekan prof. dr hab. Iwony Hofman, Prodziekana ds. Badań Naukowych i Współpracy z Zagranicą prof. dr hab. Marka Pietrasia, Prodziekana ds. Studenckich prof. Wojciecha Ziętary, Prodziekana ds. Kształcenia prof. Beaty Surmacz, prof. Krystyny Leszczyńskiej, prof. Jerzego Garbińskiego, dr Eleonory Kirwiel, dr. Jakuba Olchowskiego i mgr Elwiry Michalskiej. Dziękujemy przedstawicielom instytucji kultury za życzliwe przyjęcie naszych gości.

*Alexandra Viktoria Martines,
Zakład Praw Człowieka
Łukasz Jędrzejski,
Zakład Myśli Politycznej*

Dnia 17 maja 2017 r. w Akademii Górniczo-Hutniczej im. Hugona Kołłątaja w Krakowie odbyła się III konferencja naukowa „GIS w inżynierii środowiska”, zorganizowana przez KNGK Geoinformatyka. Nasz Uniwersytet reprezentowali Kamil Kozik, Daria Soszyńska oraz Aleksandra Ogonowska, członkowie Studenckiego Koła Naukowego Geoinformatyków GeoIT.

Studenci WNoZiGP na konferencji „GIS w inżynierii środowiska”

Konferencja rozpoczęła się wystąpieniem prof. dr. hab. inż. Stanisława Gruszczyńskiego, po którym przywitano przedstawicieli sponsorów z firmy Esri Polska oraz ProGea 4D. Następnie wygłoszono siedem referatów studenckich oraz cztery doktoranckie. Reprezentant SKNG GeolT Kamil Kozik przedstawił założenie metodyczne oraz wyniki projektu pt. „Wyznaczenie natężenia ruchu rowerowego w Lublinie z wykorzystaniem danych Lubelskiego Roweru Miejskiego”. Kolejne referaty były zróżnicowane tematycznie. Można było usłyszeć m.in. o analizie zmian zieleni, obniżeniach pogórnicych czy też metodach digitalizacji mapy analogowej.

Po wystąpieniach ogłoszono krótką przerwę, podczas której uczestnicy

wymienili się swoimi przemyśleniami na temat zaprezentowanych referatów, a jury postawiło werdykt. Pierwsze miejsce zajął reprezentant SKNG UJ Wojciech Łachowski za referat pt. „Ocena możliwości wykorzystania niemetrycznych fotografii naziemnych do pozyskiwania informacji o sukcesji wtórnej lasu”. Drugie miejsce zdobyli Radosław Grzybek i Kamila Sarota – członkowie KNGK Geoinformatyka AGH za referat pt. „Monitoring obniżeń pogórnicych z wykorzystaniem metody InSAR”. Trzecie miejsce zajął Kamil Kozik z UMCS.

Na zakończenie zostały wręczone nagrody dla trzech najlepszych wystąpień, dyplomy za udział oraz wyróżnienie publiczności, które tra-

fiło do doktorantki AGH Adrianny Szuleckiej za referat pt. „Charakterystyka lasów w województwie małopolskim z wykorzystaniem analiz przestrzennych”. Po przerwie studenci wzięli udział w warsztatach organizowanych przez sponsorów pt.: „Analizy środowiskowe z wykorzystaniem zobrażeń satelitarnych” (ProGra 4D) oraz „Inwentaryzacja przyrodnicza od A do Z” (NaviGate).

W trakcie konferencji członkowie SKNG GeolT aktywnie uczestniczyli w dyskusji, poznali nowe obszary zastosowań systemów informacji geograficznej oraz nawiązali nowe kontakty.

*Daria Agata Soszyńska
Aleksandra Ogonowska*

Nowości Wydawnictwa UMCS

Opracowała Aneta Okuń

Metoda wizualizacji kierowanej z muzyką w kontekście terapeutycznym i edukacyjnym

Krzysztof Stachyra

Helen Bonny stworzyła metodę, która odmieniła muzykoterapię. Zaprzestano postrzegania muzyki jedynie jako narzędzia w rękach terapeuty, a zaczęto rozumieć realną siłę jej bezpośredniego oddziaływania na człowieka. Książka ukazuje wszechstronne możliwości, jakie daje Wizualizacja Kierowana z Muzyką w pracy z ludźmi o różnych potrzebach. Powstała, by przybliżyć klasyczną metodę BMGIM, dokonać przeglądu form jej modyfikacji, pomóc wyjaśnić procesy oddziaływania muzyki i wyobrażeń. Podjęto w niej próbę przekrojowego ukazania szerokiego wachlarza perspektyw wykorzystania muzyki i wizualizacji w terapii oraz edukacji – od profilaktycznego, przez wspomaganie w radzeniu sobie z traumatycznymi doświadczeniami, a skończywszy na głębokich formach terapii.

Current Research Problems of Polish Education

**Pod red. Joanny Wierzejskiej,
Oresty Karpenko,
Renaty Franczak**

Pedagogy is a discipline of theoretical and – above all – practical knowledge. This monograph contains both the first as well as the second approach concerning current research problems of Polish education in the field of labour pedagogy, special pedagogy, and social pedagogy. This tripartite division was used to organize the layout of this publication since it was divided into three separate parts. The first one refers to vocational training and labour market. In the second part there were published articles which touch upon the functioning of people with special needs. The third and final part of the book is devoted to the issue of selected social problems. Each of these parts constitutes a collection of papers from a given thematic scope. [Z recenzji dr. hab. Sławomira Sobczaka]

Przestrzenie autonomii – sztuka, filozofia, kultura

Pod red. Teresy Pękali

Celem zebranych w tomie artykułów jest próba odpowiedzi na pytania, co współcześnie pozostało z historycznego pojęcia autono-

mii sztuki i na czym miałyby polegać nowa formuła autonomii. Czy wypracowana przez nowożytną filozofię figura sztuki, która posiada właściwy sobie język, logikę/gramatykę, narzędzia i środki wypowiedzi, jest do utrzymania? Czy jest do utrzymania towarzysząca sztuce autonomicznej i legitymizująca jej wartości filozofia, reprezentująca coraz bardziej spolaryzowane stanowiska wobec tradycji filozoficznej i nowych stylów pisarstwa filozoficznego, bliskiego literaturze? Czy performatywny zwrot uderza tylko w autonomię dzieła czy też dokonuje dekonstrukcji innych składników sytuacji estetycznej? Jaką rolę w kontekście praktyk „sztuki bez dzieł” odgrywają dawne kategorie estetyczne, takie jak twórczość, doświadczenie estetyczne, percepcja, i całkiem nowe lub na nowo zinterpretowane, jak zdarzenie czy gra i wspólnota? Jak oceniać w kategoriach filozoficznych i estetycznych, ale także społeczno-politycznych, tezę o „powrocie realnego”? Jak rozległe jest pole teoretyczne autonomii sztuki w obrębie nowoczesnego społeczeństwa? Czy otoczenie rynkowe, wysoka instytucjonalizacja „świata sztuki”, subsydia państwowe i uprawiane różne polityki kulturalne (zarówno przez władze, jak i kuratorów) pozwalają sztuce na samosteroowność i wolność wypowiedzi? Jeśli w tych warunkach autonomia sztuki jest możliwa, to co miałyby ona oznaczać? Odpowiedzi udzielane są przez specjalistów wielu dyscyplin: filozofów, estetyków, kulturoznawców, filologów, kognitywistów, teatrologów, znawców performatyki, a także praktyków, artystów i muzealników. [Ze Wstępu]

Współczesne media, t. 1 –
Zagadnienia teoretyczne.
Gatunki w mediach
drukowanych

**Pod red. Iwony Hofman,
Danuty Kępy-Figury**

Niniejsza książka jest ósmą z serii „Współczesne media”. [...] Trzon publikacji stanowią teksty wygłoszone podczas konferencji „Współczesne media – gatunki w mediach” zorganizowanej w kwietniu 2016 roku przez Zakład Dziennikarstwa Wydziału Politologii z okazji Jubileuszu XL-lecia pracy naukowej Profesor Marii Wojtak. [...] Zarówno konferencja, jak i publikacja powstała na jej bazie zostały przez nas pomyślane jako formy uczczenia Jubileuszu wybitnej badaczki języka mediów, której praca są ważnym punktem odniesienia dla środowiska badaczy gatunków, w tym także gatunków medialnych. [Ze Wstępu]

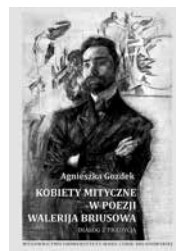

Historie alternatywne
i kontrfaktyczne. Wizje –
narracje – metodologia

**Pod red. Ewy Solskiej, Piotra
Witka, Marka Woźniaka**

Praca niniejsza składa się z artykułów poświęconych rozważaniom teoretycznym, dotyczącym metod umożliwiających wykorzystywanie historii kontrfaktycznych w badaniach naukowych. Nie tylko w humanistyce, ale i w naukach społecznych nie sposób ich lekceważyć, zwłaszcza że

jasno i precyzyjnie określono cel, tj. pełniejsze odczytywanie złożonych procesów dziejowych. Opracowanie zachęca do podjęcia szerszej refleksji nad sposobami wyjaśniania, interpretowania i oceniania przez pryzmat procedur zakotwiczonych w teoriach historii wirtualnych. Ponadto dostarcza cennych egzemplifikacji, pokazując, jak teoria może zostać spożytkowana w praktyce badawczej, a także w sposobach udostępniania i wykorzystywania wiedzy historycznej. [Prof. dr hab. Mariola Hoszowska]

Kobiety mityczne w poezji
Walerija Briusowa. Dialog
z tradycją

Agnieszka Gozdek

Walerij Briusow był i jest nadal uważany za jednego z „najbardziej wykształconych” Rosjan epoki symbolizmu, a jednocześnie za jedną z najbardziej zagadkowych oraz intrygujących postaci na panteonie literackim i kulturowym przełomu XIX i XX wieku. Dziś jest postrzegany jako twórca, który nie tylko budował nowy status poety w Rosji, ale wręcz wykreował jego nowe oblicze, nową osobowość. [...] Prezentowana książka jest kolejną próbą rozwiązania „zagadki” pisarza, przede wszystkim przez deszyfrację semantyki oraz określenie roli mitycznych kobiet w jego liryce. Postacie te, choć dotychczas nie przyciągały w takim stopniu uwagi badaczy poezji symbolisty jak mityczni i historyczni mężczyźni bohaterowie, to niewątpliwie stanowią interesujące zjawisko. Łączą one w sobie nie tylko dwa ważne elementy jego życia i twórczości: kult starożytności oraz kult kobiecości, charakterystyczny dla całego rosyjskiego symboli-

zmu, ale także wiążą się [...] ze specyficzną samoidentyfikacją poety. [Ze Wstępu]

Au-Delà Du Réel Écritures Du
Surnaturel Dans Les Lettres
Belges Francophones

Renata Bizek-Tatara

Le présent volume porte sur les écritures du surnaturel dans les lettres belges francophones. Il n'a pourtant pas de prétention d'exhaustivité et n'aspire aucunement à recenser la totalité des oeuvres qui relèvent du fantastique et des genres connexes, car une telle démarche est impossible, vu le nombre impressionnant d'ouvrages qui, en Belgique, désertent le sentier battu du réalisme. Le but du livre n'est pas non plus d'explorer les grands textes consacrés pour lesquels on dispose d'études nourries, mais de privilégier les terrains peu arpentés jusqu'ici : oeuvres méconnues, oubliées ou peu étudiées, voire celles qui ne sont pas reconnues comme fantastiques ou magico-réalistes, mais qui contiennent l'ingrédient surnaturel, jouent sur le décalage subtil entre imaginaire et réalité ou voient celle-ci à travers un voile qui en estompe les contours. Les collaborateurs de ce dossier visent à mettre en lumière la diversité des facettes des échappées dans l'imaginaire, ainsi que les différentes voies par lesquelles le surnaturel séduit les lecteurs. De manière plus précise, ils se proposent de réfléchir sur la poétique et l'esthétique des ouvrages étudiés, la filiation à laquelle ceux-ci participent, les enjeux et le contexte de la production des écritures du surnaturel. Autant d'aspects susceptibles de confirmer les multiples déclinaisons de la littérature de l'étrange en Belgique et de la débus-

quer là même où elle semble se dissimuler ou se nier.

Tendencje rozwojowe prawa administracyjnego

Pod red. Emila Kruka,
Grzegorza Lubeńczuka,
Tomasza Draba

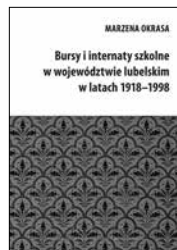
[...] obserwowane w ostatnich latach zmiany w obrębie prawa administracyjnego i ich dynamika determinują potrzebę podjęcia refleksji naukowej. Chodzi tu zwłaszcza o identyfikację zasadniczych impulsów wspomnianych przeobrażeń oraz określenie ich możliwych kierunków, jak również o odpowiedź na pytanie o miejsce i rolę współczesnego prawa administracyjnego w „mechanizmie działania prawa”. W każdym przypadku będzie to wymagało szerokiego spojrzenia na efekty procesu historycznego, jakim jest ewolucja tej gałęzi prawa, a także pewnej śmiałości w formułowaniu sądów dotyczących jej przyszłości – zwłaszcza jeśli zważyć na brak jednolitej koncepcji legislacyjnej w tej materii i aktualne napięcia w obszarze współdziałania władz publicznych. [Z Przedmowy]

Spoglądając w przeszłość...
Studia i szkice metahistoryczne

Jan Pomorski

Historia może wyzwalać zarówno moralne relacje pozytywne, jak i negatywne. W „sklepie z ideami historycznymi” są do nabycia jedne i drugie. Ale historycznego bezpieczeństwa wspólnoty/społeczeństwa/narodu nie da się zbudować na relacjach negatywnych, na historii, która programowo dzieli, wyklucza. Historyczne bezpieczeństwo to wspólnotowe poczucie trwania (ciągłości) własnej historii i rozumienia zdarzeń wykraczających poza horyzont bezpośredniego doświadczenia jednostki – tego, co przydaje się *homo historicus* na co dzień. Dlatego pokazanie tego, że za każdym istotnym narodowym projektem, za każdym wielkim wydarzeniem w naszej historii stał niezbędny poziom kapitału społecznego, jaki musiał połączyć Polaków, aby dane wydarzenie w ogóle mogło zaistnieć, stać się faktem dokonany, to największe wyzwanie intelektualne dla historyka i największa satysfakcja, jeśli uda mu się tego – w książce, na wykładzie czy lekcji historii – dokonać.

Bursy i internaty szkolne w województwie lubelskim w latach 1918–1998

Marzena Okrasa

Publikacja stanowi studium rozwoju oraz przemian burs i internatów szkolnych w województwie lubelskim w latach 1918–1998. Problematyka ta nie spotkała się jak dotąd z szerszym zainteresowaniem badaczy. W ogólnopolskiej historiografii pedagogicznej brakuje syntetycznych publikacji o charakterze naukowym – czy nawet popularnonaukowym – na ten temat. Problemy odnoszące się do działalności burs i internatów poruszano zwykle w sposób

wybiórczy – przy okazji opracowywania innych zagadnień, takich jak dzieje szkolnictwa, dzieje obyczajów, monografie szkół. W niniejszym opracowaniu podjęto próbę odpowiedzi na następujące pytania: Jak kształtowała się sieć burs i internatów oraz jej dostępność w omawianym okresie? Jak wyglądały warunki bytowe i organizacja życia w tych placówkach? W jaki sposób sytuacja społeczna i polityczna determinowała procesy wychowania? Poznanie zarysu dziejów burs i internatów szkolnych powinno pomóc w zrozumieniu ich obecnej sytuacji, co pozwoli na ocenę ich dążeń i perspektywę dalszego funkcjonowania, z uwzględnieniem potrzeb społecznych.

Na drogach i bezdrożach historii psychologii, t. 6

Pod red. Teresy Rzepy,
Cezarego W. Domańskiego

Na okładce tomu widzimy Psyche, której towarzyszy Kupidyn (w wersji rzymskiej Amor, a w greckiej – Eros). Jak głosi jedna z wersji mitu, kochanek porzucił Psyche, karząc ją za zbyt dużą ciekawość i docieklivość, za to, że chciała poznać prawdę o nim, dostępną jedynie w jasnym świetle symbolizującym rozum i wszystkie zmysły. Psyche po raz szósty patroluje naszemu cyklowi, przypominając nie tylko o niezbadanych ścieżkach psychologii, ale również o swoim nierozwiązywalnym problemie. Najtrafniej jej osobisty dylemat – metaforę przewrotnej głębi ludzkich losów – ujął Heinrich Heine w dowcipnym wierszyku: „Tysiąc osiemset wiosen kary! I biedactwo niemal kona! Psyche pości i się umartwia, Bo nagiego ujrzała Amora”.

Recepcja mediów,
t. 3 – Recepcja mediów
przez dzieci
w wieku szkolnym

**Pod red. Barbary Bonieckiej,
Anny Granat**

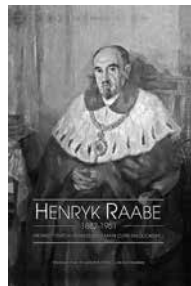
W związku z narastającym problemem pojawiania się coraz większej liczby doniesień o negatywnych skutkach wpływu mediów na młodych ludzi, ale i niewykorzystywania w pełni zasobów medialnych do wzbogacania ich rozwoju, wykształcenia i umiejętności, przekazujemy czytelnikom kolejny tom z serii „Recepcja mediów”. Został on poświęcony wpływowi środków masowego przekazu na uczniów klas I–VI szkoły podstawowej. Interdyscyplinarny charakter książki sprawił, że znalazły się w niej teksty badaczy rozmaitych dziedzin naukowych, takich jak: psychologia, pedagogika, medioznawstwo, językoznawstwo, socjologia, filozofia, plastyka, a także praktyków dziennikarstwa. Z zaprezentowanych badań i analiz można wysnuć konkluzje nie tylko związane *stricto* z recepcją mediów, ale także wnioski dla szeroko rozumianej edukacji medialnej.

Jakość życia
i zabezpieczenie
egzystencji
z perspektywy
geograficznej

Wioletta Kałamucka

Praca [...] podejmuje niezwykle istotny wątek współczesnych badań nad rozwojem oraz warunkami i jakością życia ludzi, zarówno z punktu widzenia problemu (ujęcie interdyscyplinarne), jak i dziedziny badań geograficznych. [...] Stanowi ona cenny wkład w problematykę badań geograficznych nad rozwojem i strukturami społecznymi. Stwarza też pole do dalszej dyskusji oraz rozwoju koncepcji badań w tym zakresie, zwłaszcza że realizuje ambicje naszej dziedziny do studiów całościowych i opisu relacji człowiek–środowisko w szerokim kontekście kulturowym, społeczno-ekonomicznym oraz wyzwań cywilizacyjnych stojących przed lokalnymi i regionalnymi społecznościami. [Z recenzji dr. hab. Marcina Wójcika, prof. UŁ]

Henryk Raabe (1882–1951).
Pierwszy Rektor Uniwersytetu
Marii Curie-Skłodowskiej

**Pod red. Mirosława Szumiły,
Janusza Wrony,
Zbigniewa Zaporowskiego**

Na tom składają się teksty autorstwa dziewięciu badaczy [...]. Na podkreślenie zasługuje fakt, że Autorzy – niezależnie od siebie – wykazują duże zaangażowanie profesora Raabego w organizację uniwersytetu w Lublinie – co istotne – według wzorców przedwojennych. Jako rektor publicznie (wbrew już sformułowanym dążeniom władz oświatowych) opowiadał się za autonomią szkół wyższych, starał się ograniczyć wpływ czynników partyjnych czy, szerzej, politycznych, dbał o rozwój bazy materialnej uczelni i polepszenie tragicznych wręcz warunków bytowych kadry uniwersyteckiej i studentów. Również jako ambasador

w Moskwie cechował się znaczącą niezależnością i był raczej trudno sterowalny [...]. Raabe w swojej pracy skoncentrował się na tym, co – jak się wydaje – uważał za najważniejsze, a zarazem możliwe do realizacji, to znaczy kwestii przyspieszenia wyjazdu Polaków ze Związku Radzieckiego do kraju. Zresztą na tym polu w końcu odniósł spory sukces [...]. Jest to poważne, solidne i wiarygodne z naukowego punktu widzenia opracowanie, które – jak sądzę – będzie też musiało być wzięte pod uwagę w czasie dotyczącej między innymi Henryka Raabego „akcji dekomunizacji”. [Z recenzji prof. dr. hab. Jerzego Eislera]

Nowi ludzie

**Knud Rasmussen
(tłum. Agata Lubowicka)**

Nowi ludzie to pierwsza z serii książek polarnika poświęconych rdzennej ludności zamieszkującej Grenlandię Północną. Jest to również pierwsza relacja z ekspedycji przedstawiająca obyczaje, wierzenia i tradycyjne opowieści ludu Inughuit od wewnątrz. Podróżnik, usuwając się w cień, oddaje głos wymienionym z imienia informatorom, którzy wtajemniczają go – a zarazem nas, czytelników – w fascynujący świat swojej duchowości oraz rzeczywistość codziennych doświadczeń. Czytając *Nowych ludzi*, zaczynamy postrzegać Arktykę oczami jej rdzennych mieszkańców, którzy – dzięki wypracowanym przez wieki sposobom przetrwania – uczynili to miejsce swoim domem, postrzeganym przez nich jako centrum całego świata.

Dzieje opatów Moyenmoutier. Święci i relikwie w narracji o historii klasztoru

Michał Tomaszek

Merytoryczna wartość przeprowadzonych badań zasługuje na uznanie. Autor wprowadza do obiegu mediewistycznego [...] nowy monograficzny obszar badawczy nad konkretnym opactwem – Moyenmoutier w XI wieku – w newralgicznym dla kształtowania tożsamości tamtejszego konwentu wymiarze. Rozpoznanie materii źródłowej, wnikliwość analiz, uwzględnienie rozmaitego kontekstu porównawczego bezdyskusyjnie przekonują o w pełni satysfakcjonującym przygotowaniu erudycyjnym Autora do realizacji podjętego zadania. Należy też podkreślić, że ma ono we wskazanym w tytule pracy zakresie charakter pionierski [...]. Zakres przedstawionych analiz w pełni – a nawet z naddatkiem w postaci ekskursów kontekstowych – to pole zagospodarowuje. [Prof. dr hab. Stanisław Rosik, Uniwersytet Wrocławski]

Czas jako kategoria językowo-kulturowa w polszczyźnie

Joanna Szadura

O czym jest ta książka? Na pewno nie jest o czasie ujmowanym jako wielkość fizyczna. Jest o człowie-

ku i o tym, jak człowiek czas rozumie, jak go przeżywa, mierzy, segmentuje, ocenia, jak wpisuje weń swoje życie. Traktuje o czasie jako „nieuniknionym fakcie życia społecznego i istnienia kulturowego” – ujmowanym jako kluczowa kategoria kulturowa, na której nadbudowana została tożsamość każdej wspólnoty. Mówi o czasie społecznym, polskim, związanym z różnymi obszarami naszego bycia w świecie – regulowanym rytmem natury, rytmem biologicznym życia człowieka oraz związanym z historią i tradycją. Czasie, którego rozumienie zostało zakodowane w zwyczajach, obrzędach oraz języku.

Związek Radziecki na łamach czasopisma ARKA (1983–1996)

Bogdan Borowik

Redakcja „Arki”, określając linię ideowo-polityczną czasopisma, identyfikowała ją jednoznacznie jako antykomunistyczną. Najważniejszym przejawem antykomunizmu była wieloaspektowa i wielopłaszczyznowa krytyczna refleksja na temat Związku Sowieckiego jako źródła komunizmu. Celem badawczym prezentowanej pracy jest jakościowa analiza treści artykułów dotyczących Związku Radzieckiego. Celem poznawczym studium jest określenie głównych elementów – koncepcji, teorii, modeli, paradygmatów – krytycznego stanowiska redakcji „Arki” wobec ZSRR. Prezentowane opracowanie wnosi zatem wkład do dyscypliny nauk o polityce w zakresie myśli politycznej dotyczącej ZSRR, rozwijanej w podziemiu w schyłkowym okresie PRL i pierwszych latach istnienia III Rzeczypospolitej. Kompleks zagadnień, które omawiali autorzy artyku-

łów zamieszczanych przez redakcję „Arki”, swoim zakresem przedmiotowym zbliżony był do problematyki, jaką zajmowali się na Zachodzie sowietolodzy.

Przemoc w świecie starożytnym. Źródła – struktura – interpretacje

Pod red. Ireneusza Łucja, Dariusza Słapka

Z lektury tekstów wynika, że Redaktorzy tomu słusznie przyjęli szeroką definicję przemocy, nie ograniczając jej wyłącznie do wojny, z którą najczęściej kojarzymy ów termin na gruncie starożytnych cywilizacji. Co bardzo cenne, autorzy artykułów nie tylko dostrzegają przejawy przemocy w różnych aspektach życia epoki, ale też podważają przyjęte w historiografii opinie na ten temat. [...] teksty posiadają bogatą bazę materiałową – zostały wykorzystane zarówno źródła narracyjne, jak i świadectwa ikonograficzne. [Z recenzji dr hab. Lucyny Kostuch, prof. UJK]

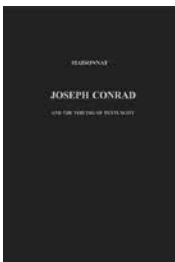

Procesy medykalizacji we współczesnym społeczeństwie

Pod red. Michała Nowakowskiego, Włodzimierza Piątkowskiego

Jubileusz ćwierćwiecza to odpowiedni czas na spojrzenie wstecz i zbilansowanie naukowych osiągnięć.

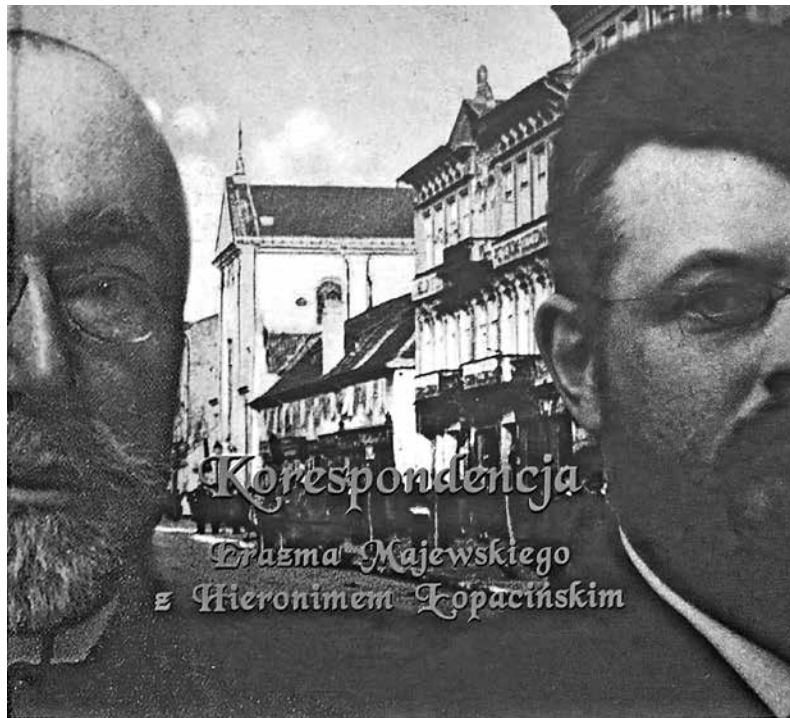
Dokonywania lubelskich socjologów zatrudnionych w Zakładzie Socjologii Zdrowia, Medycyny i Rodziny Instytutu Socjologii UMCS wpisują się w dorobek polskiej socjologii medycyny. Problematyka medykalizacji pojawiła się w socjologicznych rozważaniach w drugiej połowie XX wieku, jest to więc stosunkowo nowe spojrzenie na obecność medycyny w życiu społecznym. Rozwój wiedzy medycznej, trafność diagnoz antycypujących pojawienie się choroby, a także społeczne oczekiwania związane z zachowaniem zdrowia i długowiecznością stawiają nie tylko przed lekarzami nowe wyzwania. Rekomendowana przez mnie publikacja powinna zainteresować profesjonalistów z zakresu nauk społecznych i medycznych, ale również szerokie grono ludzi świadomie dbających o własną kondycję i stan zdrowia. [Z recenzji wydawniczej prof. dr hab. Marii Libiszowskiej-Żółtkowskiej, Uniwersytet Warszawski]

Joseph Conrad and the Voicing of Textuality

Claude Maisonnat

This book is the product of its author's long years of practice and expertise of Joseph Conrad's fiction. In this innovative reading of ten major novels and seven stories, Claude Maisonnat focuses upon the presence of the textual voice whose „rather stiff and sombre music, with its reserve, its pride, its vast and implacable integrity” was already audible to Virginia Woolf. It is a voice loaded with a whole range of aesthetic and affective intensities declined here: it is equivocal, polyphonic, aporetic, melancholy, feminine, subversive, venomous, threatening, alive.

Wiem, że cudzego właściwie nie bardzo przystoi chwalić. Ale, jeżeli to cudze jest nam bardzo emocjonalnie bliskie, to właściwie – dlaczego nie? Przecież misję mamy zapisaną w szerzeniu intelektualnych wartości, a na dodatek obowiązek promowania lubelskiej kultury – tak przynajmniej pojąłem to po 40 latach pracy w Uczelni.

Ależ książka!

A rzecz dotyczy postaci dla miasta pomnikowej – Hieronima Łopacińskiego. Wielu uważa, że to właśnie jemu zawdzięczamy w dużej mierze fundamenty lubelskiej kultury i nauki. Najbardziej widoczny dowód tej tezy to istniejąca do dnia dzisiejszego biblioteka nosząca w pełnej nazwie Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Lublinie imię tego wybitnego obywatela, który stworzył jej podwaliny i zapewnił najcenniejszą część kolekcji. Zresztą, w 110. rocznicę utworzenia ta jedna z najważniejszych dla życia naukowego i kulturalnego regionu instytucja wydała

przepiękny album z prezentacją największych skarbów znajdujących się w jej posiadaniu – ze słynnym planem Lublina autorstwa Bekiewicza, nakreślonym około połowy XVII w. włącznie¹.

Wracając do H. Łopacińskiego, zwykłego przecież nauczyciela języków klasycznych, którego do Lublina losy pokierowały z bliskich mi bardzo, z racji zdobywania archeologicznych ostróg, Kujaw. Jego zainteresowania były przeogromne. Fascynowała go szeroko rozumiana filologia, zajmował się językoznawstwem, badał tzw. kulturę ludową, interesowała go historia i otarł się w znaczący sposób

¹ G. Figiel, W. Michalski, A. Pachocka, K. Stanek, *Skarby Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie*, Lublin 2017.

o archeologię². Te zainteresowania miały nadto wybitnie kierunek badawczy, stąd pokaźna lista jego publikacji (licząca kilkaset tytułów) na rozmaite zajmujące go tematy, po które sięgamy do dzisiaj. Swego czasu prof. Halina Pelcowa z naszego Uniwersytetu opublikowała kapitalny tekst o ważnym dla nas tomie XVI rocznika „Wisła”, który właśnie staraniem Łopacińskiego niemal w całości poświęcony został Lubelszczyźnie³. Z wielu jego innych dokonań wymienić należy zaangażowanie w słynną Wystawę Rolniczo-Przemysłową z 1901 r., na której było miejsce również dla archeologii jako „Wystawa Przedmiotów Sztuki i Starożytności”. Był też

inicjatorem i oratorem idei utworzenia Muzeum Lubelskiego, czego niestety nie doczekał.

Intelektualiści epoki przełomu XIX i XX w. w sposób zdumiewający przyciągali się jak magnesy. Zgodnie z tym prawem (natury – jakby nie patrzeć) prędzej czy później Łopaciński musiał natrafić na pochodzącego z Lublina warszawianina Erazma Majewskiego – późniejszego profesora zwyczajnego Uniwersytetu Warszawskiego. To z kolei postać pomnikowa dla dziejów polskiej archeologii, czego dowodem jest dzisiejsze Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie (PMA), powstałe na bazie kolekcji Majewskiego oraz tak ważne dla wizerunku polskiego starożytnictwa dwa czasopisma: „Światowit” (wydawane do dzisiaj przez Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego)

• Hieronim Łopaciński

i „Wiadomości Archeologiczne” – do dzisiaj naczelnym, wysoko notowany organ PMA.

Temperamenty obydwu panów były zbliżone – zakres zainteresowań zbliżony – intelektualny poziom wręcz bliźniaczy. Nic więc w tym dziwnego, że szybko zawarli znajomość, która przekroczyła oficjalne konwenanse. Panowie wspomagali się w badawczych przedsięwzięciach, wymieniali rady i budowali wokół siebie krąg współpracowników. Niewiele byśmy o tym wiedzieli, gdyby nie zachowana korespondencja – listy, pocztówki – która opowiada nie tylko o ich wzajemnych relacjach, ale po prostu o epoce, w której przyszło im żyć. Tembr tej korespondencji świadczy o naprawdę dużym zaufaniu obydwu panów, a podziw Majewskiego dla działalności i pomysłów Łopacińskiego był nie tylko nieskrywa-

ny, ale inspirujący. Otóż w zapisie darowizny na rzecz Warszawskiego Towarzystwa Naukowego zawarł on klauzulę, by dublety zabytków archeologicznych z jego kolekcji trafiły do mającego powstać Lubelskiego Muzeum Regionalnego; tak samo zresztą jak dublety z księgozbioru. To zasługa wizjonerskiej postawy Łopacińskiego.

Właśnie ukazała się kapitalna książka, która na 335 stronach zestawia zachowaną korespondencję obydwu luminarzy. Towarzystwą jej wnikliwe analizy treści listów i daleko idące komentarze opowiadające o epoce. Całość opracowała i przypisami opatrzyła dr Maria Krajewska, historyk archeologii z Państwowego

Muzeum Archeologicznego w Warszawie. Jej macierzysta instytucja wspólnie z Wojewódzką Biblioteką Publiczną im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie książkę wydała – w niebanalnej, efektownej szacie graficznej, z bogatą dokumentacją i autografami korespondencji.

Każdy Lublinianin – z tych rozmiotowanych w dziejach miasta i tych przekonanych o jego ważnej roli w historii kultury polskiej – powinien do tego dzieła sięgnąć. Czyta się je znakomicie! Po zamknięciu ostatniej strony można tylko powiedzieć – wielkim człowiekiem był ten nasz Łopaciński! O tej postaci powinny się uczyć dzieci w szkole i właśnie im winno się ją stawiać za przykład obywatelskiej postawy i umiłowania ojczyzny – przepraszam, że tak górnołotnie.

Swoją drogą monografia znakomicie wpisała się w rok Jubileuszu Uzyskania Prawa Miejskiego. Dopełniła też mozolną układankę dokumentowania kariery miasta w dziejach Polski.

Andrzej Kokowski

² Ostatnio – J. Gurba, *Zainteresowania Hieronima Łopacińskiego pradziejami Lubelszczyzny*, w: Z. Bieleń (red.), *Hieronim Łopaciński: epoka, ludzie, region*, Lublin 2006, s. 211–216.

³ H. Pelcowa, *Lubelszczyzna w materiałach „Wisły”*, w: Z. Bieleń (red.), *Hieronim Łopaciński: epoka, ludzie, region*, Lublin 2006, s. 217–227.

III Festiwal Chórów Miast Partnerskich Lublina

12-13.05.2017 r.

Fot. Bartosz Proll, Urząd Miasta Lublin, Dominika Polonis

Kozienniala 2017

Fot. Monika Gut, Mikołaj Kołodziejczyk, Natalia Kudlicka, Bartosz Proll, Marcin Wiechnik

